COLEGIUL NAȚIONAL IAȘI

Erasmus+

STRATEGII DIDACTICE INOVATIVE ÎN SPRIJINUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE

Ghid metodologic

Coordonatori:

Mihaela Țurcanașu **Elena Bărbieru**

Iași

2020

Autori:

Prof. Elena Bărbieru
Prof. Ana-Maria Belcescu
Prof. Antonina Bliorț
Prof. Mihaela Calabalic
Prof. Camelia Chiharoi
Prof. Cornelia Fiscutean
Prof. Dorin Fiscutean
Prof. Geanina Grigoraș
Prof. Lotus Havârneanu
Prof. Maria Moisuc
Prof. Cătălina Rusu
Prof. Mihaela Țurcanașu

STRATEGII DIDACTICE INOVATIVE ÎN SPRIJINUL EDUCAȚIEI INCLUZIVE

Coordonatori:

Prof. Mihaela Țurcanașu

Prof. Elena Bărbieru

EDITURA PIM, IAȘI 2020

Editare computerizată: prof. Elena Bărbieru

Coperta: George Țurcanașu

ISBN 978-973-0-31068-9

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – EDUCAȚIA PENTRU TOȚI

Motto: *„Trăim cu toţii sub acelaşi cer, dar nu avem acelaşi orizont.”*
Konrad Adenauer

Educaţia incluzivă este adesea văzută ca adresându-se elevilor cu dizabilităţi sau cu „nevoi educaţionale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educaţia şcolară a tuturor copiilor, conform conceptului „şcoala pentru toţi”.

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul său propriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea, mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală, astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social. Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației.

Educația incluzivă este aceea în care ***toți copiii*** beneficiază de o ***educație de calitate***, într-un ***mediu incluziv***.

Fiecare dintre cele trei componente ale acestei definiții (toți copiii, educație de calitate, mediu incluziv) prezintă anumite caracteristici, astfel (*Ce este educația inluzivă*, educațieincluzivă.info, http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva, iunie 2019):

- Declaraţia de la Salamanca (1994), atunci când se raportează la ***toţi copiii*** are în vedere „copii cu dizabilităţi, copii supradotaţi, copii fără adăpost, copii din zone izolate sau aparţinând unor grupuri nomade, copii aparţinând unor minorităţi lingvistice, etnice sau culturale, copii cu HIV sau aparţinând oricăror altor grupuri vulnerabile”.

- ***educaţia de calitate*** vizează crearea de oportunităţi reale pentru obţinerea succesului în învăţare; performanţa, promovabilitatea, infrastructura, tehnologia şi confortul nu reprezintă parametri de măsurare, ci capacitatea sistemului, a şcolii şi a ***profesorului de a crea oportunităţi de învăţare pentru orice copil/elev;***

- ***mediul incluziv*** se referă la mediul în care sunt bineveniţi, protejaţi şi educaţi ***toţi*** copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici (UNESCO).

Cu referire la educația incluzivă, UNESCO promovează modelul școlii prietenoase, în care copilul beneficiază de un mediu sigur, sănătos și protector de învățare.

Așadar, educația incluzivă prevede schimbarea și adaptarea continuă a sistemului educațional, care să răspundă diversității copiilor și cerințelor individuale de dezvoltare, pentru a oferi tuturor, oportunități și șanse egale de a beneficia de o educație de calitate.

În lucrarea *Educație incluzivă* (2017, p. 25) sunt identificate următoarele principii de bază ale educației incluzive:

- egalitatea și egalizarea șanselor;
- respectarea interesului superior al copilului;
- nondiscriminarea, toleranța și valorificarea diferențelor;
- individualizarea procesului de educație și dezvoltarea la maxim a fiecărui copil;
- cooperarea și parteneriatul social.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela că toți copiii trebuie să învețe împreună, iar diferențele care pot exista între ei (cognitive, aptitudinale, socio-economice, etnice, religioase, etc.) sau dificultățile în care se pot afla să nu mai aibă nici o importanță, ci să devină o sursă de învățare și progres. Prin urmare, școala incluzivă se adresează individualităților, dar oferă în același timp și oportunitatea colaborării și cooperării într-un climat educațional inclusiv și tolerant.

Incluziunea înseamnă:

- diversitate primitoare
- prezența, participarea și împlinirea tuturor elevilor
- identificarea și ridicarea barierelor în acceptare
- - preșcolari/elevi care din diferite motive se simt excluși
- oferă acces egal la educație

Incluziunea nu înseamnă:

- doar reforma educaţiei speciale, ci a întregului sistem de educaţie
- doar răspunsul la nevoile anumitor copii, ci o îmbunătăţire a calităţii educaţiei pentru toţi elevii
- măsuri în şcolile speciale, ci suport pentru elevii din sistemul de educație
- doar răspunsul la nevoile copiilor cu dizabilităţi
- satisfacerea nevoilor unui copil/elev în detrimentul altuia

În condițiile actuale, pentru a răspunde diversității copiilor, școala trebuie să își extindă scopul și rolul, adaptându-se la cerințele și nevoile de învățare ale elevilor. Oferirea unor servicii educaționale de calitate, creșterea gradului de participare a tuturor elevilor la toate activitățile și reducerea nivelului de excluziune sunt parametri de măsurare a educației incluzive.

Astfel, școala incluzivă promovează:

- un mediu în care se învață acceptarea diversității fizice, psihice, sociale, economice și culturale;
- progresul individual al elevului și mai puțin comparațiile dintre elevi;
- învățarea prin cooperare, elevii fiind încurajați să se ajute unii pe alții;
- un curriculum diferențiat, în funcție de nevoile elevilor;
- valorificarea resurselor educaționale ale comunității.

În școala incluzivă sunt combătute atitudini și comportamente, precum:

- etichetarea (atribuirea unei persoane a unor caracteristici, cel mai adesea negative);
- prejudecățile (păreri, idei preconcepute, de regulă eronate și nefavorabile despre o persoană);
- stereotipurile (idei fixe, mituri sau păreri comune, în general greșite, în legătură cu diverse grupuri sau persoane);
- discriminare (nedreptățirea, persecutarea altuia, ca urmare a prejudecăților și stereotipurilor pe care cineva le are);
- marginalizarea (neglijarea, desconsiderarea, minimizarea pe nedrept a importanței și valorii cuiva);
- segregarea (separarea fizică, izolarea)

Dezideratul oricărei societăți moderne este incluziunea socială. Incluziunea școlară, ca oportunitate pentru orice copil, indiferent de particularitățile sale de dezvoltare și învățare, apartenență etnică, religioasă și socio-economică, devine primul pas spre punerea acesteia în practică. De aici decurge rolul și importanța educației incluzive.

Webografie:

- Velișco, N., (coord.), 2017, *Educație incluzivă,* https://mecc.gov.md, [https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf], accesat în iunie 2019;
- *** educatieincluziva.info, *Ce este educația incluzivă,* [http://educatieincluziva.info/ce_este_educatia_incluziva], accesat în iunie 2019;
- *** ucecom-spiruharet.ro, *Ce este educația incluzivă,* [www.ucecom-spiruharet.ro › proiecte › prezentare-Educatia-incluziva], accesat în iunie 2019.

Prof. Elena Bărbieru

ARGUMENT

Educaţia incluzivă este un proces de îmbunătățire a activităţii şcolare, de schimbare a atitudinilor și mentalităților față de diversitate. În școala incluzivă toți elevii sunt considerați la fel de importanți și valoroși.

Pornind de la cele trei elemente cheie ale educației incluzive (***educație de calitate*** pentru ***toți copiii*** într-un ***mediu incluziv***) se reliefează importanța și necesitatea acesteia pentru Colegiul Național. O parte importantă dintre elevii școlii noastre, conform literaturii de specialitate, fac parte din grupuri vulnerabile, precum:

- elevi supradotați;
- provin din familii monoparentale;
- au un părinte sau ambii părinți plecați în străinătate;
- locuiesc în mediu rural;
- au un statut economic scăzut;
- sunt orfani;
- au diferite afecțiuni;
- aparțin unor grupuri etnice și religioase.

Pentru a veni în întâmpinarea nevoilor elevilor și pentru îmbunătățirea educației incluzive, în perioada 3 decembrie 2018 - 2 iunie 2020 în Colegiul Național se derulează proiectul Erasmus+ „Strategii didactice inovative în sprijinul educației incluzive”, nr. 2018-1-RO01-KA101-048140. Acesta este un proiect de educație școlară – mobilitatea personalului, Acțiunea Cheie 1.

Prin acest proiect s-a urmărit:

- formarea în domeniul prevenirii comportamentelor de tip bullying în rândul elevilor pentru profesorii Colegiului Național;
- formarea în domeniul conceperii și organizării activităților de învățare în afara clasei (outdoor learning);
- asigurarea dimensiunii europene în educație, în vederea creșterii calității actului educațional.

Prima parte a proiectului a presupus participarea a 15 profesori la două cursuri de formare, astfel:

- 7 profesori au participat la cursul „Education Outside the Classroom from sites, museums, monuments & nature”, desfășurat în Limassol, Cipru, în perioada 22-27 iulie 2019, formarea fiind realizată de EduCULTURE;
- 8 profesori au participat la cursul „Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention”, desfășurat în Florența, Italia, în perioada 12-17 august 2019, formarea fiind realizată de Europass Teacher Academy.

Partea a doua a proiectului a constat în realizarea produselor finale de către profesorii implicați, pe baza competențelor dobândite, astfel:

a. participanții la cursul „Education Outside the Classroom from sites, museums, monuments & nature” au derulat cu elevii o activitate de învățare outdoor, adaptată cerințelor disciplinei pe care o predau și au realizat planificarea acesteia;

b. participanții la cursul „Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention” au implementat un plan de intervenție, cu patru activități pentru reducerea numărului de conflicte și a fenomenului de bullying în clase;

c. au fost organizate 7 ateliere de diseminare de bune practici, la care au participat cadre didactice din Colegiul Național, dar și din alte școli ieșene;

d. Broșura *Strategii didactice inovative în sprijinul educației inclusive*.

Lucrarea de față, reprezintă produsul final al proiectului și cuprinde planurile activităților outdoor, precum și planurile de intervenție pentru diminuarea numărului de conflicte și a fenomenului de bullying, realizate de către profesorii participanți.

Potențialul academic al unui copil nu poate fi dezvoltat separat de potențialul său emoțional, social și fizic, iar acest fapt se poate face doar într-un climat educațional pozitiv în care elevii colaborează și se ajută reciproc, au încredere unii în alții și în profesorii lor.

Climatul educațional se referă la atitudinea, starea emoțională, dispoziția, tonul și starea de spirit pe care le au elevii în clasă. Acesta este rezultatul relațiilor dintre elevi, dintre elevi și profesori și, indirect, dintre profesori și părinții elevilor.

În clasa de elevi vom întâlni următoarele tipuri de relații interpersonale:

- relații de intercunoaștere;
- relații de intercomunicare;
- relații socio-afective (afectiv-simpatetice)
- relații de influențare.

Relațiile din grupul-clasă prezintă diferite caracteristici:

sinceritate	**nesinceritate**	**încredere în ceilalți**	**neîncredere**
deschidere și acceptare	**închidere și respingere**	**respect și considerație**	**lipsă de respect, subapreciere**
cooperare	**competiție**	**întrajutorare**	**egoism, individualism**
bunătate	**agresivitate**	**acceptarea regulilor și normelor școlare**	**respingerea, încălcarea regulilor și normelor școlare**

Uneori climatul educațional este marcat de caracteristici negative (neîncredere, nesinceritate, egoism, competiție, etc.) ceea ce duce la apariția conflictelor și bullying-ului.

Este, așadar necesară creșterea coeziunii și cooperării între elevi la clase, reducerea numărului de conflicte și a fenomenului de bullying. În acest sens, materialele prezentate în capitolele următoare și care au fost aplicate de către profesori la 15 clase din Colegiul Național Iași, reprezintă modele de bune practici.

Coordonator proiect: prof. Mihaela Țurcănașu

CAPITOLUL I: PLANURI DE ACTIVITĂȚI OUTDOOR/ÎNVĂȚARE ÎN AFARA CLASEI

Să ne cunoaștem, să fim prieteni!

Profesor: Bărbieru Elena
Clasa: a VII-a A
Locul de desfășurare: Domeniul Miclăușeni (Castelul Sturdza, mănăstire, parc)
Data și durata: 28 septembrie/o zi
Forma de organizare: excursie
Itinerariul excursiei: Iași – Domeniul Miclăușeni - Iași
Scopul:

- cunoașterea istoriei naționale;
- construirea unui climat educațional inclusiv și tolerant.

Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să se privească pe sine ca persoane valoroase;
O2: să își cunoască colegii și în alte contexte decât cele școlare;
O3: să dezvolte relații armonioase cu colegii;
O4: să își dezvolte abilitățile de comunicare și cooperare;
O5: să cunoască aspecte din istoria țării noastre;
O6: să aprecieze aspecte estetice (arhitectura, pictura, cadrul natural, etc.).
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, explicaţia, conversaţia, lucru în echipă, problematizarea
- ***Mijloace***: exponate, cretă
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, individual, pe grupe
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, chestionar de satisfacție

Resurse:

- bibliografice:

- ORDIN pentru modificarea anexei Ordinului ministrului Educaţiei Naţionale nr. 3060/2014 pentru aprobarea condiţiilor de organizare a taberelor, excursiilor, expediţiilor şi a altor activităţi de timp liber în sistemul de învăţământ preuniversitar;
- Anexa la OMENCŞ nr. 3637/12.04.2016 privind condiţiile de organizare a taberelor, excursiilor, expediţiilor şi a altor activităţi de timp liber în sistemul de învăţământ preuniversitar;
- Domeniul Miclăușeni, https://www.miclauseni.ro/
- *** 855 de jocuri şi activităţi – Ghidul animatorului, https://drepturilecopilului.md/files/publications/Carteamare_jocuri.pdf

- spaţiale: Domeniul Miclăușeni: Castelul Sturdza, mănăstire, parc

PREGĂTIREA ACTIVITĂȚII

a. Anunțarea elevilor: aceștia sunt anunțați despre excursia pe care o vom face la Domeniul Miclăușeni.

b. Pregătirea elevilor:

- ne folosim de filmul de prezentare al domeniului, de pe site-ul https://www.miclauseni.ro/, pentru a trezi curiozitatea elevilor;
- le prezentăm o serie de informații despre istoria acestui loc;
- li se prezintă scopul activității, sarcinile pe are le au de îndeplinit (să observe arhitectura, cadrul natural, să discute și să afle diferite aspecte despre colegii cu care interacționează mai puțin la școală);
- se stabileşte mijlocul de transport – autocarul – preţul biletelor, banii necesari pentru masă și pentru vizitarea Castelului Sturdza;
- le sunt precizate echipamentul adecvat acestei activităţi extraşcolare (ținută și încălțăminte sport);
- li se face instructajul și se prezintă regulile de comportare pe parcursul exursiei.

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

a. Deplasarea către Domeniul Miclăușeni – se va face dimineața, cu autocarul;

b. Vizitarea Muzeului Castelul Sturdza – ghidul le va prezenta elevilor aspecte legate de istoria castelului (construcție, arhitectură, pictură, exponate, personalități, etc.) și a familiei Sturdza;

c. Vizitarea Mănăstirii - ghidul le va prezenta elevilor aspecte legate de istoria bisericii (construcție, arhitectură, pictură, iconografie)

d. Vizitarea parcului dendrologic

e. Râul cu crocodili - exercițiu de colaborare – elevii sunt anunțați că vor participa la jocul „Râul cu crocodili”. Au plecat cu avionul spre o destinație exotică, numai că din nefericire avionul aterizează forțat în junglă. Sarcina lor este să supraviețuiască și să ajungă împreună, ca un grup la civilizație. Pentru aceasta vor trebui să meargă prin junglă și, la un moment dat, vor da peste un râu cu crocodili, pe care vor trebui să îl traverseze. Acesta ascunde o serie de pietre, pe care participanții pot traversa în siguranță râul. Râul ascunde pietre/pătrate, pe care participanții pot călca, fiind feriți de crocodili. Râul va fi reprezentat pe asfalt cu ajutorul cretei sau folosind banda scotch, sub forma unui careu, cu pătrate (40/40 cm), pietrele fiind ascunse și știute doar de către profesor, astfel:

Linia de sosire

Linia de plecare

Regulile de care vor trebui să țină seama în traversare sunt:

- 5 minute pentru a stabili în grup, strategia de traversare a râului;
- nu se mai vorbește după stabilirea strategiei și momentul în care primul membru al grupului pășește în careu, pentru identificarea pietrelor;
- râul va fi traversat de către o singură persoană o dată, adică un alt elev se va putea angaja în traversarea râului, abia după ce primul a ajuns pe malul opus;
- pe fiecare rând se află o piatră, ambele picioare trebuie să fie pe o singură piatră, nu au voie să fie cu un picior pe o piatră și celălalt pe altă piatră;
- vor păși doar pe pietre, altfel vor fi „mâncați” de crocodil;
- dacă au călcat într-un pătrat greșit (în care se află un crocodil), acesta „îl va mânca” – formatorul va emite un semnal, în acest sens, toți participanții reîntorcându-se la linia de start, chiar dacă una sau mai multe persoane au traversat deja râul;
- elevii vor sta doar la linia de start sau de sosire (cei care au traversat râul);
- dacă cineva pășește în „apă”, „cade” de pe „piatră” sau încalcă regulile toată echipa se va întoarce la „malul” de la care au pornit.
- orice încălcare a regulilor aduce după sine penalizări – cineva poate pierde un picior sau ambele și va fi trecut în spate de un alt participant.

Discuții pentru debriefing:

- Ați stabilit o strategie înainte de a începe?
- Care a fost aceasta?
- Cum ați ajuns la această strategie?
- Cum a fost pe parcursul exercițiului? Ce ați observat?
- Au fost momente de blocaj? Dar de insight?
- A avut cineva inițiativa?
- A fost delegat de către grup sau a decis singur să își asume responsabilitatea?
- Ce calități a avut?
- Cum l-a susținut grupul?
- Cum v-ați simțit când ați fost întorși înapoi la linia de start?
- Ce alte modalități de comunicare ați folosit pentru a duce la bun sfârșit sarcina?
- Poate fi comunicarea o soluție pentru coeziunea grupului?
- Ați lucrat ca un grup?
- Ce ați învățat din acest exercițiu?
- Cum altfel veți face pe viitor?

EVALUARE/ASIGURARE FEED-BACK - ***Sentimente într-un cuvânt*** (elevii sunt solicitați să spună, pe rând într-un singur cuvânt cum se simt în acest moment; se va aplica și un chestionar de satisfacție, în urma derulării activității).

Excursie la Câmpulung Moldovenesc

Profesor: Ana-Maria Belcescu
Clasa: a VIII-a A

Locul de desfășurare: Pensiune/ Aventura Park/ Muzeul etnografic „Ioan Grămadă”
Forma de organizare: excursie
Scopul: Închegarea colectivului, cunoașterea stilului de viață al bunicilor și străbunicilor
Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să interacționeze cu mai multă lejeritate, indiferent de tipul de personalitate;
O2: să își cunoască colegii mai bine și să îi integreze în colectiv și pe cei mai timizi;
O3: să cunoască puțin din evoluția stilului de viață al românilor de la sat, începând cu secolul al XIX-lea până în prezent.
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, explicaţia, conversaţia, lucru în echipă, problematizarea
- ***Mijloace***: expoziții, artefacte, jocuri
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în perechi/ grup, individual
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, chestionar de satisfacție, compuneri

Resurse:

- bibliografice:

- ORDIN pentru modificarea anexei Ordinului ministrului Educaţiei Naţionale nr. 3060/2014 pentru aprobarea condiţiilor de organizare a taberelor, excursiilor, expediţiilor şi a altor activităţi de timp liber în sistemul de învăţământ preuniversitar;
- Anexa la OMENCŞ nr. 3637/12.04.2016 privind condiţiile de organizare a taberelor, excursiilor, expediţiilor şi a altor activităţi de timp liber în sistemul de învăţământ preuniversitar;
- materialele oferite de furnizorul de formare EDUCULTURE din Limassol, în cadrul cursului „*EDUCATION OUTSIDE THE CLASSROOM – Learning from sites, museums, monuments & nature”*.

- spaţiale: Aventura Park, muzeu, pensiunea si curtea pensiunii.

- temporale: două zile

PREGĂTIREA ACTIVITĂȚII

a. Anunțarea elevilor: aceștia sunt anunțați despre excursia pe care o vom face la Gura Humorului (vizite la Aventura Park si la Muzeul Etnografic ”Ioan Grămadă”)

b. Pregătirea elevilor:

- ne folosim de pliante, broșuri, Internet, jocuri pentru a trezi curiozitatea elevilor;
- le prezentăm o serie de informații despre Aventura Park și despre muzeul etnografic;
- li se prezintă scopul activității, sarcinile pe are le au de îndeplinit;
- le sunt precizate materialele necesare fiecărui elev pentru activitatea desfășurată (caietele de notiţe, creioane, pixuri, stilouri), precum şi echipamentul adecvat acestei activităţi extraşcolare;
- li se face instructajul și se prezintă regulile.

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

a. Plecarea: Sâmbătă dimineață, în drum spre Gura Humorului – activități de cunoaștere a colegilor (e.g.: întocmirea unui playlist pentru discoteca, fotografierea a diverse lucruri de pe traseu, etc).

b. Sosirea: la orele 13:00. Cazarea și masa de prânz. O oră pauză. Jocuri de cunoaștere/ boardgames. Masa de seară la orele 19:00 și discotecă.

c. A doua zi: Micul dejun la 8:00. Plecare la Aventura Parc – ora 9:00/ 14:00. Masa de prânz – 14:30. După-amiaza: jocuri/ bătaie cu apă. Masa de seară: orele 19:00. Discotecă.

d. Luni: Micul dejun la 9:00. Plecare la 11:00. Oprire la Muzeul etnografic ”Ioan Grămadă”.

EVALUARE/ASIGURARE FEED-BACK:

- chestionar
- compunere „What was our grandparents’ life like?”

Cultură şi spiritualitate românească în nordul Moldovei

Profesor: Chiharoi Camelia Elena
Clasa: a IX a E, a X a C
Itinerar: Iași - Suceava, Suceava – Iași
Forma de organizare: excursie
Scopul:
a) informativ

- vizitarea unor obiective de cultură şi spiritualitate românească din nordul Moldovei și a Rezervației Pietrele Doamnei din Munții Rarău;
- dezvoltarea orizontului de cunoaştere prin dobândirea unor informații de istorie locală, religie, literatură, etnologie și folclor etc. și evidențierea cadrului natural al regiunilor geografice vizitate;

b) educativ

- dobândirea și dezvoltarea comportamentului asertiv, de integrare în colectivul clasei, de cooperare între colegi și a spiritului de echipă, a altruismului ;
- cultivarea sentimentului de respect și apreciere față de valorile culturale naționale;
- formarea deprinderilor de observare a aspectelor ecologice, legate de poluarea mediului şi cultivarea a unei educaţii ecologice.

Puncte de interes propuse pentru vizitare:

- traseu turistic cu Mocănița
- vizitarea Rezervației Pietrele Doamnei, Rarău
- vizitarea Mănăstirii Voroneț
- vizitarea Muzeului Satului Bucovinean

Obiective operaționale:

✓ ***cognitive*** **-** la finalul excursiei elevii vor fi capabili:

- să analizeze aspectele fizico-geografice, etnografice şi folclorice de pe parcursul excursiei;
- să argumenteze importanţa principalelor monumente istorice, culturale și de patrimoniu vizitate;
- să identifice particularitățile formelor de relief întâlnite pe traseul realizat;
- să valorifice intra şi interdisciplinar informaţiile dobândite.

✓ ***afectiv-atitudinale*** **-** la finalul excursiei elevii vor fi capabili:

- să aprecieze morala creştină românească, frumuseţile florei şi faunei din Nordul Moldovei;
- să contemple frumuseţile patriei reflectate în peisajele montane, așezările tradiționale și monumentele de arhitectură;
- să manifeste față de colegi sentimente de respect și admirație;
- să dea dovadă de altruism și colegialitate, de spirit de întrajutorare;
- să evite comportamentul agresiv și bullying-ul în favoarea celui asertiv.

✓ ***psihomotorii*** **-** la finalul excursiei elevii vor fi capabili:

- să demonstreze capacitatea de orientare geografică;
- să se deplaseze cu ajutorul hărții;
- să protejeze mediul ambiant prin colectarea deșeurilor și depozitarea lor în locuri special amenajate.

Strategii:

▪ ***Metode şi procedee***: Mozaic, învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, explicaţia, jocuri, conversaţia, lucru în echipă, problematizarea

▪ ***Mijloace***: expoziții, obiecte de patrimoniu, mingi, aparat foto

▪ ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în perechi, individual

▪ ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, chestionar de satisfacție

▪ **Resurse:**

➢ bibliografice:
https://teambuilding.ascendis.ro/teambuilding
https://www.noi-orizonturi.ro/resurse2-2/

➢ spaţiale: muzeu, biserică, foișorul Hotelului Eden Garden, etc.

➢ temporale: aproximativ 90 de minute pentru fiecare activitate

Această activitate a fost realizată în colaborare cu profesor Brătescu Iuliana.

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII:

1. Anunțarea și programarea excursiei în funcție de opțiunile elevilor şi starea vremii.

2. Instructajul preliminar al elevilor :

Pregătirea elevilor pentru această excursie se face în cadrul unei şedinţe de instructaj, ocazie cu care profesorul arată scopul excursiei, precizează traseul evidențiind obiectivele cele mai importante.

Se precizează care sunt materialele necesare fiecărui elev pentru activitatea desfăşurată (caietele de notiţe, creioane, pixuri, aparate de fotografiat, jocuri de echipă, mingi, etc.), precum şi elementele unui echipament adecvat drumeţiilor.

Se stabilesc:

- mijlocul de transport – autocarul;
- necesarul de cheltuieli: preţul biletelor pentru vizitarea obiectivelor stabilite, banii necesari pentru cazare și masă, pentru mici cheltuieli şi pentru hrană.

Elevii vor fi împărțiți în patru echipe în funcție de pasiunile pe care le au, urmând să devină experţi în:

➢ comportamentul în activitățile de echipă
➢ frumuseţile naturii și ecologie;
➢ etnografie şi folclor, obiceiuri și tradiții locale;
➢ credinţe religioase, morala creştină românească.

Profesorul le trezeşte curiozitatea, interesul pentru activitățile de team building propuse şi pentru a lua contact cu frumuseţile naturii, cu valorile monumentelor istorice din această parte a ţării.

Se precizează că informaţiile dobândite în timpul excursiei vor fi valorificate în cadrul unor lecţii de evaluare.

3. Programul desfăşurării activităţii:

Vineri, 25 octombrie 2019, ora 14.00

✓ Plecare din faţa şcolii cu autocarul pe itinerariul stabilit: Iași - Câmpulung Moldovenesc, Suceava;

✓ Cazarea la Hotel Eden Garden, ora 18.00 - 19.00

✓ Cina, ora 19.00 – 20.00

✓ Activități de team-building în Foișorul din fața Hotelului 20.00 - 21.30

✓ Jocuri energizante (Anexa 1): 50 minute

- Salata de fructe

- Schimbă locul
- Scaune muzicale
- Cine a început?

✓ Discuție în grup având ca subiect experiența trăită de elevul care a fost exclus pentru o perioadă din grup rămânând fără loc (sentimentul de respingere, singurătate, dezorientare, neîncredere, tristețe, abandon, etc.). La fel, se simte și persoana expusă bullying-ului… Cum putem încuraja incluziunea și integrarea tuturor elevilor în școală și în clasă și cum putem evita victimizarea și excluderea ? (de exemplu, comunicarea asertivă, relaționarea cu toți membrii colectivității, activități școlare și extrașcolare care presupun cooperarea, ascultare activă, empatie, politețe, deschidere față de ideile celuilalt, oferire de feedback pozitiv, apreciere, etc.) 30 minute

✓ Ora 22.00 - Încheierea activității și odihnă

Sâmbătă, 26 octombrie 2019

✓ Servirea micului dejun – ora 7.00 – 8.00

✓ Deplasarea cu autocarul către gara Moldovița 8.30 - 9.30

✓ Traseu turistic cu Mocănița 10.00 - 12.00 (observarea peisajelor montane, a așezărilor rurale bucovinene, popas cu degustarea unor preparate culinare locale și achiziționarea de suveniruri, realizarea de fotografii individuale sau de grup, etc.)

✓ Deplasarea către hotel pentru servirea prânzului 12.00 - 13.00

✓ Pauză de masă 13.00 – 14.00

✓ Activități de team-building, jocuri de cooperare, activități sportive 14.00 - 16.00

✓ jocul Semaforul (Anexa 2)

✓ Deplasarea către Rezervația Pietrele Doamnei și Cabana Rarău (16.00 - 17.00) și înapoi (19.00 – 20.00)

✓ Traseu montan 17.00 - 19.00 (drumeție, utilizarea hărții, deplasarea respectând regulile de circulație, observarea sistematică a peisajului, florei, faunei locale, realizarea de fotografii)

Duminică, 27 octombrie 2019

✓ Servirea micului dejun ora 7.00 - 7.30

✓ Eliberarea și verificarea camerelor de hotel 7.30 - 8.00

✓ Deplasare către Mănăstirea Voroneț și participare la Sf. Liturghie 8.00 - 11.00

✓ Vizitarea Mănăstirii Voroneț și a târgului de produse tradiționale de lângă mănăstire 11.00 - 12.00

✓ Deplasarea către Muzeul Satului Bucovinean și vizitarea acestuia 12.00 - 14.00

✓ Servirea prânzului, activități recreative 14.30 - 15.30

✓ Popas Codrii Pașcanilor : jocuri sportive pe echipe 17.00 – 18.00

✓ Sosire la Iași 19.30 – 20.00

EVALUAREA ACTIVITĂȚII:

➢ Alcătuirea de către elevi a unui „Album al excursiei” cu instantaneele care i-au impresionat pe parcursul excursiei;

➢ Lecție de recapitulare și evaluare.

Revederea notiţelor, reamintirea informaţiilor dobândite, impresiile făcute, a învăţăturilor desprinse şi sistematizarea lor pe următoarele categorii:

- comportament, atitudini, valori personale și de grup
- istorie;
- religie;
- geografie;
- literatură;

- etnografie şi folclor; - obiceiuri şi tradiţii
- obiective turistice ş.a.

Elevii „experţi” în aceste domenii se regrupează pentru a face schimb de informații și materiale, între ei, după metoda mozaic.

- Concluzii finale și propuneri pentru următoarea excursie
- Chestionar final de feed-back

Anexe

Anexa I - ***Jocuri energizante*** cu scopul de a empatiza cu elevul - victimă a bullying-ului; la finalul sesiunii de jocuri se vor inița discuții pornind de la experiența pe care o trăiește cel exclus pentru o perioadă din grup (rămas fără loc)

1. Salata de fructe: **elevii** sunt împărțiți în număr egal de trei sau patru fructe (de ex., portocale, căpșuni, banane, mere) și vor fi așezați în poziții diferite. Elevii se așează în cerc, cu un voluntar care stă în picioare în mijloc. Strigați numele unui fruct, „portocale” și toate portocalele trebuie să-și schimbe locurile între ele. Persoana care stă în mijloc încearcă să ocupe unul din locurile libere, lăsând o altă persoană fără loc. Această nouă persoană din cerc strigă un alt fruct și jocul continuă. O rundă de salată de fructe înseamnă că toți jucătorii trebuie să-și schimbe locul.

2. ***Schimbă locul:*** aranjăm scaunele într-un cerc mare și fiecare jucător trebuie să se așeze, cu excepția unuia care stă în mijlocul cercului. Cel care stă în cerc începe jocul cu o afirmație, cum ar fi: „Toți cei care poartă șosete albe ...”, după care toți cei care poartă șosete albe trebuie să se ridice în picioare și să facă schimb de locuri (nu este permis să se așeze pe scaunul din stânga sau dreapta lor). Persoana care a început jocul încearcă să se așeze, lăsând pe cineva în mijloc-ul cercului, care preia acum conducerea jocului cu o nouă afirmație „Toți cei care ...” și continuă jocul.

3. ***Scaune muzicale***: jucați jocul într-un cerc de scaune orientate spre exteriorul cercului. Să aveți muzica pregătită. Numărul scaunelor trebuie să fie cu unul mai mic decât nu-mărul elevilor participanți la joc. Pe măsură ce muzica cântă în fundal, elevii se pot plimba, pot dansa în jurul cercului de scaune. Când se oprește muzica, fiecare jucător trebuie să-și găsească un scaun. Unul dintre elevi va rămâne fără loc și trebuie să părăsească jocul. Unul din scaune este scos din cerc și muzica pornește din nou. Pentru a accelera jocul, puteți scoate mai multe scaune. Procesul se repetă până când numai un singur elev rămâne stând pe ultimul scaun rămas, fiind declarat câștigătorul jocului.

4. ***Cine a început?***: Așezați grupul în cerc și cereți unui voluntar să iasă din sală pentru o perioadă de timp. Pe urmă grupul alege un conducător care va iniția mișcări ale mâinilor (dat din palme, pocnit din degete, gesturi de dans, pantomimă, etc.) care vor fi copiate de restul jucătorilor, cu excepția voluntarului exclus. Când se întoarce în sală, voluntarul trebuie să ghicească (are trei încercări), cine conduce jocul sau cine inițiază mișcările imitate de toți ceilalți.

Anexa 2

Semaforul

Inițial elevii vor lucra individual. Arătați post-it-urile colorate și explicați întrebările care corespund fiecărei culori. Scrieți întrebările și pe o foaie de flipchart, astfel:

- Verde: *Ce ar trebui ceilalți (elevi sau profesori) să facă ca eu să mă simt bine și în siguranță în clasă/școală, în relațiile cu colegii mei de clasă?*
- Galben: *Ce mă face să mă simt prost sau supărat în relațiile cu ceilalți din clasă/școală?*
- Portocaliu*: Ce mi se pare foarte rău, ofensator și dureros în relațiile cu ceilalți din clasă/școală?*
- Roșu: *Care mi se pare cel mai rău lucru în relațiile cu ceilalți, un „respinge” pentru mine?*

Fiecare elev va lua unul sau mai multe post-it-uri din fiecare culoare, scriind un câte un răspuns pe un ele - tot ce contează pentru ei e să se simtă în siguranță la școală. Nimeni nu este obligat să-și scrie numele. Acordați aproximativ 10 minute pentru această sarcină.

Când toți elevii au completat post-it-urile, se colectează răspunsurile și se împart pe culori. Se citesc cu voce tare și apoi se așează pe flipchart, grupate pe culori.

Dacă un răspuns apare de mai multe ori pe aceeași culoare (ex. roșu), se citește doar o dată. Dacă apare pe post-it-uri de culori diferite (ex. unii elevi galben, alții roșu), atunci se pun toate cartonașele. În discuție, se vor evidenția diferitele percepții cu privire la nesiguranță și bullying.

Plan activitate outdoor: aplicaţie practică

Profesor: Cornelia Fiscutean
Clasa: a XII-a A
Locul de desfășurare: Obcinele Bucovinei
Perioada: 29.11-02.12
Forma de organizare: excursie
Scopul: consolidarea coeziunii colectivului clasei
Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: creşterea încrederii în sine;
O2: identificarea soluţiilor pentru situaţii neprevăzute;
O3: consolidarea relaţiilor colegiale;
O4: cultivarea spiritului de echipă.
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: lucrul în echipă, problematizarea, învăţarea prin colaborare
- ***Mijloace:*** roci, vegetaţie, exponate, imagini
- ***Forme de organizare a activităţii***: pe echipe
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** chestionar de satisfacţie, observaţia directă

Resurse:

- bibliografice:

- ORDIN pentru modificarea anexei Ordinului ministrului Educaţiei Naţionale nr. 3060/2014 pentru aprobarea condiţiilor de organizare a taberelor, excursiilor, expediţiilor şi a altor activităţi de timp liber în sistemul de învăţământ preuniversitar;
- Anexa la OMENCŞ nr. 3637/12.04.2016 privind condiţiile de organizare a taberelor, excursiilor, expediţiilor şi a altor activităţi de timp liber în sistemul de învăţământ preuniversitar.

- spaţiale: muzeu, teren sportiv, etc.
- temporale: 100 de ore

PREGĂTIREA ACTIVITĂȚII

a. Anunțarea elevilor: aceștia sunt anunțați despre excursia pe care o vom face la Vama.

b. Pregătirea elevilor:

- ne folosim de imagini pentru a trezi curiozitatea elevilor;
- le prezentăm o serie de informații despre obiectivele turistice;
- li se prezintă scopul activității, sarcinile pe are le au de îndeplinit;
- le sunt precizate materialele necesare fiecărui elev pentru activitatea desfăşurată (caietele de notiţe, creioane, pixuri, stilouri), precum şi echipamentul adecvat acestei activităţi extraşcolare;
- li se face instructajul și se prezintă regulile de comportare;
- li se precizează ce trebuie să conţină bagajul.

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

a. stabilirea traseului, a obiectivelor şi a programului activităţilor
b. şedinţa preliminară, semnarea proceselor verbale, a acordurilor.
c. deplasarea

EVALUARE/ASIGURARE FEED-BACK: chestionar de satisfacţie, observaţia directă

Plan activitate outdoor: aplicaţie practică

Profesor: Dorin Fiscutean
Clasa: a X-a A
Locul de desfăşurare: Braşov
Perioada de desfăşurare: 18-22 decembrie 2019
Forma de organizare: excursie
Scopul: consolidarea coeziunii colectivului clasei
Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: creşterea încrederii în sine;
O2: identificarea soluţiilor pentru situaţii neprevăzute;
O3: consolidarea relaţiilor colegiale;
O4: cultivarea spiritului de echipă.
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: lucrul în echipă, problematizarea, învăţarea prin colaborare
- ***Mijloace:*** roci, vegetaţie, exponate, imagini
- ***Forme de organizare a activităţii***: pe echipe
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** chestionar de satisfacţie, observaţia directă

Resurse:

- bibliografice:

- ORDIN pentru modificarea anexei Ordinului ministrului Educaţiei Naţionale nr. 3060/2014 pentru aprobarea condiţiilor de organizare a taberelor, excursiilor, expediţiilor şi a altor activităţi de timp liber în sistemul de învăţământ preuniversitar;
- Anexa la OMENCŞ nr. 3637/12.04.2016 privind condiţiile de organizare a taberelor, excursiilor, expediţiilor şi a altor activităţi de timp liber în sistemul de învăţământ preuniversitar.

- spaţiale: muzeu, teren sportiv etc.
- temporale: 100 de ore

PREGĂTIREA ACTIVITĂȚII

a. Anunțarea elevilor: aceștia sunt anunțați despre excursia pe care o vom face la Braşov.

b. Pregătirea elevilor:

- ne folosim de imagini pentru a trezi curiozitatea elevilor;
- le prezentăm o serie de informații despre obiectivele turistice;
- li se prezintă scopul activității, sarcinile pe are le au de îndeplinit;
- le sunt precizate materialele necesare fiecărui elev pentru activitatea desfăşurată (caietele de notiţe, creioane, pixuri, stilouri), precum şi echipamentul adecvat acestei activităţi extraşcolare;
- li se face instructajul și se prezintă regulile de comportare;
- li se precizează ce trebuie să conţină bagajul.

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

a. stabilirea traseului, a obiectivelor şi a programului activităţilor;
b. ședința preliminară, semnarea proceselor verbale, a acordurilor;
c. deplasarea.

EVALUARE/ASIGURARE FEEDBACK: chestionar de satisfacţie, observaţia directă

Mini-tabără la Vatra Moldoviței

Profesor: Geanina Grigoraș
Clasa: a X-a D
Locul de desfășurare: Pensiune Vatra Moldoviței/centru nataţie/parc aventuri/centru sportiv (interior)/bază sportivă (exterior);
Forma de organizare: mini-tabără
Scopul:
- închegarea colectivului prin activităţi de grup în natură, educarea camaraderiei, stimularea creativităţii şi a inteligenţei emoţionale, dezvoltarea personală prin joc, crearea prin jocuri a unui mediu incluziv în care sunt bineveniţi, protejaţi şi educaţi TOŢI copiii, indiferent de gen, caracteristici fizice, intelectuale, economice, lingvistice sau alte caracteristici;
- creşterea coeziunii colectivului de elevi şi consolidarea spiritului de echipă, a relaţiilor de prietenie, stabilirea unui climat de încredere, favorabil comunicării;

Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să stabilească relaţii pozitive cu o mai mare ușurință cu toți colegii din clasă;
O2: să își dezvolte interesul pentru cunoaşterea de locuri noi şi pentru studiul naturii;
O3: acceptarea și respectarea unor reguli de comportament responsabil prin împărţirea echitabilă a sarcinilor între membrii grupului;
O4: să se conecteze cu natura și să exploreze mediul înconjurător;
O5: să își dezvolte abilităţile de prim-ajutor, înot utilitar, orientare montană şi menţinerea unui stil de viață sănătos;
O6: să exerseze capacităţile coordinative, de comunicare și parteneriat, de ameliorare a unor abilităţi motrice complexe, de educare a capacităţii de decizie, de control al dinamicii emoţionale, de dezvoltare a inteligenţei creative;

Strategii:
Metode şi procedee:
- metode verbale (explicaţia, expunerea şi conversaţia);
- metode practice (jocul, demonstraţia şi explicaţia);
- metoda observaţiei;
- metoda aprecierii activităţii.

Mijloace: în natură, în săli şi pe terenuri sportive special amenajate, în piscină şi în spaţii destinate atelierelor tematice prin jocuri multitasking, divertisment creator, programe de îmbunătăţire a indicilor de motricitate generală şi specifică, jocuri acvatice, cursuri de înot utilitar şi salvare de la înec, aquafitness, drumeţii şi aventură, cursuri de auto-apărare şi capoeira, percuţie şi muzică afro-braziliană, dans şi euritmie
Forme de organizare a activităţii: frontal, în perechi/ grup, individual
Metode de evaluare a activităţii: observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, chestionar de satisfacție

Resurse:
- bibliografice:

- Materiale EDUculture, proiect Erasmus+ course KA1, Limassol 2019
  - spaţiale: pensiunea, natura înconjurătoare, săli şi terenuri sportive special amenajate, piscină, spaţii destinate atelierelor tematice, parcul de aventură.
  - temporale: trei zile

PREGĂTIREA ACTIVITĂȚII

a. Anunțarea elevilor: aceștia sunt anunțați despre excursia pe care o vom face la Vatra Moldoviței și despre condiții (fără telefon mobil, ceas inteligent, laptop, tabletă pe durata minitaberei). Copiii au acces la telefon numai pentru a comunica cu părinţii dimineaţa şi seara pentru 15 minute.

b. Pregătirea elevilor:

- folosim de pliante, broșuri, Internet, jocuri pentru a trezi curiozitatea elevilor;
- prezentăm o serie de informații (filme, poze, materiale pe Internet) despre tabăra Allegria și despre activitățile care se desfășoară în tabără, despre organizatori;
- li se prezintă scopul activității, sarcinile pe are le au de îndeplinit;
- le sunt precizate materialele necesare fiecărui elev pentru activitatea desfăşurată precum şi echipamentul adecvat acestei activităţi extraşcolare (pantofi speciali de munte și sport, haine de munte, costume de baie pentru înot);
- li se face instructajul și se prezintă regulile;
- elevii și părinții completează: formularele de participare, procesele verbale, contractele și regulamentele de participare cu organizatorul taberei Allegria (Iulian Dumitru, lect. dr. în cadrul Facultăţii de Educaţie Fizică şi Sport Iaşi şi preşedinte al Asociaţiei Sportive K-NOI Iaşi)

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

Ziua 1

- Plecare Iaşi - ora 15 - sosire pensiune (19.00)
- Cazare, despachetare (19.00-19.30)
- Cină (19.30-20.00)
- Activitate de management intern: împărţirea pe echipe, alegerea căpitanilor, sloganului şi numele fiecărei echipe; construirea Codului de bune practici (20.00-20.30)

- jocuri de cunoaştere şi acomodare fizică şi comportamentală; activităţi de acomodare cu atmosfera taberei; activităţi de identificare a valorilor comune, pasiunilor şi preocupărilor (interior & exterior) (20.30-21.45)

activităţi de acomodare cu atmosfera taberei;

activităţi de identificare a valorilor comune, pasiunilor şi preocupărilor

jocuri de cunoaştere şi acomodare fizică şi comportamentală

- comunicare cu părinţii (21.45-22.00)
- program de voie (22.00-22.45)
- stingerea (22.45)

Ziua 2

- trezirea (8.00)
- micul dejun (8.30)
- pregătirea pentru activităţi; comunicare cu părinţii (8.30-9.00)
- Program dimineaţă (9.00-13.00)

• Grupa 1 (25-40 copii): program de activităţi pe 3 - 4 ateliere sub formă de circuit. Atelierele conţin activităţi prezentate în scurta descriere (ex. dans creativ, trasee multitasking, atelier de desen tematic)

concurs Micul Arhitect

- Grupa 2 (25-40 copii): trekking pe traseu scurt, dificultate mediu-uşor; escaladare ruine; concurs Micul Arhitect.

trekking pe traseu scurt

- Prânz (13.30-14.00)
- Odihnă 14.00-15.00
- Program după-amiază (15.00-19.00)

- Activităţi sportiv-competiţionale, trasee motrice şi jocuri de teambuilding (indoor sau outdoor)

- Program seară
- Cina (19.00-19.30)
- Comunicare cu părinţii (20.30-20.45)
- Petrecerea Alegria (20.45-10.45)
- Program de voie (10.45-11.15)
- Stingerea (11.15)

Ziua 3

- Trezirea (8.30)
- Micul dejun (8.30-9.00)
- Împachetarea; comunicare cu părinţii (9.00-9.30)
- Plecare de la pensiune (9.30-10.00)
- Deplasare locaţie activităţi (10.00-11.15)
- Program (11.30-15.30):
- Activităţi în piscină: curs înot pe grupe valorice (iniţiere, consolidare); tehnici de scufundări, înot subacvatic, înot utilitar şi tehnici de salvare de la înec;

• Trasee în parc de aventuri;

- Prânz la pachet (15.30-16.30)

- Plecare spre Iaşi -sosire (19.00)

EVALUARE/ASIGURARE FEED-BACK - chestionare, realizarea unui album foto cu activități din excursie, discutarea la ora de dirigenție a activităților din excursie și vizionarea filmulețelor și pozelor, diseminarea activității în rândul elevilor și a profesorilor.

Ziua Naţională de Comemorare a Holocaustului

Profesor: Mihaela Ţurcănaşu
Clasa: a VIII-a F
Data: 9 octombrie 2019
Locul de desfășurare: *Traseul evreiesc* – Iaşi
Forma de organizare: vizită de studiu
Scopul: Prezentarea importanţei comunităţii evreieşti pentru istoria oraşului Iaşi
Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să identifice principalele evenimente desfăşurate în cadrul Pogromului de la Iaşi;
O2: să precizeze rolul comunităţii israelite în istoria oraşului Iaşi;
O3: să descrie circumstanţelor care au făcut posibile acţiunile antisemite de la Iaşi;
O4: să integreze în timp şi spaţiu a principalele monumente istorice reprezentative pentru spiritualitatea şi istoria comunităţii evreieşti din Iaşi;

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: învățarea prin descoperire, învățarea prin cooperare, explicaţia, conversaţia, lucru în echipă, problematizarea, observarea directă, documentarea;
- ***Mijloace***: vizita de studiu;
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, individual;
- ***Metode de evaluare a activităţii*:** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, chestionar de satisfacție.

Resurse:

- bibliografice:

- materialele furnizate de formator în cadrul cursului „*EDUCATION OUTSIDE THE CLASSROOM – Learning from sites, museums, monuments & nature”* din Limassol, oferit de EDUCULTURE în perioada 22-28 iulie 2019;
- OMEN nr. 3637 din 12.04.2016

- spaţiale: „Traseul evreiesc”, Iaşi
- temporale: 100 de minute

PREGĂTIREA ACTIVITĂȚII

a. Anunțarea elevilor: li se prezintă elevilor evenimentele tragice desfăşurate în cadrul Pogromului de la Iaşi şi sunt anunţaţi cu privire la evenimentul Comemorării Holocaustului în data de 9 octombrie 2019, ocazie cu care vor parcurge, împreună cu toată clasa, în cadrul orei de istorie, „Traseul evreiesc” (Piaţa Unirii, Chestura, str. Cuza Vodă, monumentul dedicat primului teatru evreiesc aflat în faţa Teatrului Naţional „Vasile Alecsandri”).

b. Pregătirea elevilor:

- ne folosim de materialele de pe http://www.pogromuldelaiasi.ro/ pentru a trezi curiozitatea elevilor;
- le prezentăm o serie de informații despre Holocaust şi despre importanţa comunităţii israelite din Iaşi pentru cultura, economia şi spiritualitatea oraşului;
- le prezentăm scopul activității, sarcinile pe care le au de îndeplinit;
- le precizăm materialele necesare fiecărui elev pentru activitatea desfăşurată (caietele de notiţe, creioane, pixuri), precum şi vestimentația adecvată acestei activităţi extraşcolare;
- le facem instructajul şi se prezintă regulile de deplasare în oraş;
- se solicită acordul părinţilor şi se întocmeşte dosarul necesar aprobării deplasării de către conducerea şcolii (conform procedurii I.S.J. Iaşi).

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

a. Prezentarea în Piaţa Unirii a importanţei comunităţii evreieşti pentru spiritualitatea şi economia oraşului Iaşi.

b. Prezentarea Pogromului de la Iaşi (27-29 iunie 1941) în curtea fostei Chesturii, ilustrat cu imagini de epocă.

c. Parcurgerea Străzii Cuza Vodă, analizarea arhitecturii specifice comunităţii evreieşti, membri acesteia având magazine şi ateliere meşteşugăreşti la parterul locuinţelor.

d. Prezentarea monumentului dedicat primului teatru profesionist în limba idiş înfiinţat la Iaşi („Pomul Verde”), aflat în faţa Teatrului Naţional „Vasile Alecsandri”.

EVALUARE/ASIGURARE FEEDBACK: observarea directă, discuţii cu elevii, chestionare.

Activitatea a fost organizată pentru cls. a VIII-a F şi a IX-a E, în colaborare, de către prof. Iuliana Brătescu şi Mihaela Ţurcanaşu.

CAPITOLUL II: PLANURI DE INTERVENȚIE COLECTIVĂ PENTRU REDUCEREA NUMĂRULUI DE CONFLICTE ȘI A FENOMENULUI DE BULLYING

Spunem NU bullying-ului!

Profesor: Elena Bărbieru
Clasa: a VII-a F
Scopul programului: crearea unui climat educațional pozitiv prin reducerea numărului de conflicte și fenomene de tip bullying; dezvoltarea toleranței față de ceilalți și a comunicării nonviolente
Desfăşurarea programului pe activităţi:

Nr. crt.	Titlul activităţii
1.	Bullying-ul între mit și realitate
2.	La revedere agresor!
3.	Deschide-ți inima, fii tolerant!
4.	Comunicăm și rezolvăm nonviolent conflicte

ACTIVITATEA 1

Tema: **Bullying-ul între mit și realitate**
Scop: analizarea și determinarea caracteristicilor fenomenului de bullying
Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să descrie caracteristicile bullying-ului;
O2: să recunoască comportamentele de tip bullying;
O3: să argumenteze periculozitatea fenomenului de bullying;
O4: să identifice caracteristicile actorilor implicați;
O5: să diferențieze între informațiile reale și mituri.

Strategii:
- ***Metode şi procedee***: explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, lucru în grup, învățarea prin descoperire, alegerea forțată
- ***Mijloace***: coli de flipchart, foi A4, carioci, markere, tablă
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în grupuri
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității

Resurse:
- bibliografice:

- Ciumăgeanu, D., 2005, *Toleranţă zero pentru violenţa în familie*, CPE, http://www.cpe.ro/wp-content/uploads/2016/03/Toleranta-zero-pentru-violenta-in-familie.-Caiet-de-lucru-pentru-elevi.pdf
- Nezeltmann, T, 2016, *Strategii pentru o clasă fără bullying*, http://listen.animusassociation.org/wp-content/uploads/2016/09/manual-rom-web.pdf
- *** Anti-bullying games, 2017, Editura ROPRINT, Cluj-Napoca

➢ spaţiale: sala de clasă
➢ temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric

- consilierul salută grupul-clasă şi se prezintă;
- se stabilesc regulile de grup care urmează să fie respectate pe parcursul celor 4 activităţi.

2. Exerciţiu de energizare „Război şi pace”

Li se cere elevilor să deseneze *Pacea* pe o coală A4, apoi pasează desenul colegului din dreapta, care va desena *Războiul*, „stricând” pacea. Se schimbă din nou foile, fiecărui elev revenindu-i foaia pe care a desenat iniţial *Pacea*. Elevii vor încerca refacerea *Păcii*.

▪ ***Discuţii pentru debriefing***:

- *V-a fost greu să desenaţi Pacea? V-a fost greu să desenaţi Războiul?*
- *Ce aţi simţit în momentul în care aţi văzut cum colegul vă strică Pacea?*
- *Ce aţi simţit în momentul în care aţi stricat Pacea altcuiva?*
- *V-a fost greu să refaceţi Pacea?*
- *Credeţi că acest exerciţiu poate fi aplicat la viaţa reală? Cum anume?*
- *Ce concluzii am putea trage din acest exerciţiu?*
- *Cu ce alte cuvinte asociaţi termenul război ? (exemplu: violenţă, agresivitate, distrugere, moarte) Dar de pace? (exemplu: armonie, înțelegere, toleranță, empatie)*
- *Cât de grave pot fi actele violente?*
- *Aţi auzit de bullying? Poate fi bullying-ul un astfel de act?*

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

Elevii sunt anunţaţi despre faptul că pe parcursul a patru întâlniri se va derula proiectul „***Spunem NU bullying-ului!***”, care are a scop crearea unui climat educațional pozitiv prin reducerea numărului de conflicte și fenomene de tip bullying. Le sunt prezentate elevilor rezultatele chestionarului despre conflicte și bullying din clasa lor.

Este anunţat titlul primei activităţi - ***Bullying-ul între mit și realitate***, urmând să fie identificate formele, cauzele şi efectele comportamentelor de tip bullying, precum și discernerea între informațiile reale și mituri.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Clarificări conceptuale

Elevii sunt întrebaţi care este sensul cuvântului bullying. Prin discuții se scot în evidenţă și se listează la tablă caracteristicile:

- în traducere din limba engleză – ***acțiune agresivă, agresiune sau intimidare, hărțuire, terorizare;***
- caracterul **REPETAT** al acţiunilor;
- are la bază **INTENŢIA** de a jigni, de a păgubi, de a răni pe altul;

- fixarea asupra unei anumite persoane care devine **TINTA predilectă**;
- provoacă **NEPLĂCERE** victimei, iar această neplăcere îi generează satisfacție agresorului;
- presupune un **DEZECHILIBRU DE PUTERE** între agresor şi victimă, bazat adesea pe faptul că victima este percepută ca fiind vulnerabilă, slabă și nu se poate apăra singură;
- comportamentul agresiv este nedorit și **NEPROVOCAT** de către victimă, agresorul pare a obține un fel de plăcere din comportamentul său, nesimțind nici un regret sau remușcare.

Se face distincția dintre violență şi bullying:

- multe conflicte conduc la violență, spre exemplu, doi elevi ajung să se certe, să se jignească deoarece fiecare dintre ei vede diferit modul în care să fie decorată clasa de Crăciun;

- spre deosebire, bullying-ul este un comportament REPETAT și INTENȚIONAT prin care agresorul (care este MAI PUTERNIC fizic și psihic) își persecută, rănește, intimidează victima care nu este în stare să se apere; spre exemplu, un elev lovește în mod intenționat un coleg de clasă ori de câte ori trece pe hol și încurajează alți elevi să râdă sau să îl lovească.

b. Detectiv de bullying

Se împart elevii în 4 grupuri şi sunt anunţaţi că urmează să fie detectivi de bullying. Fiecare grup va primi markere și o coală de flipchart, pentru a desena/lista sarcina. Grupurile vor avea următoarele sarcini:

- grupul 1 va trebui să identifice formele comportamentelor de tip bullying;
- grupul 2 va identifica efectele/consecinţele bullying-ului asupra unui adolescent;
- grupul 3 va realiza, prin comparație portretul agresorului și al victimei;
- grupul 4 va realiza, prin comparație portretul martorului implicat și a celui pasiv.

După terminare timpului de lucru, fiecare grup își va prezenta concluziile printr-un reprezentant (*vocea grupului*).

Se concluzionează:

- comportamentele de tip bullying îmbracă multe şi diverse forme – de la forma verbală la cea mai nouă - cyberbullying;
- efectele/consecinţele actelor de tip bullying constituie un factor de risc, având efecte negative asupra sănătăţii fizice, mentale şi emoţionale, asupra dezvoltării sociale a persoanei;
- atât agresorul, victima cât și martorii au caracteristici specifice, la care se adaugă și caracteristici ale mediului (ascunderea față de adulți, tolerarea acestor comportamente)

c. Combatem mituri, combatem bullying-ul – elevii sunt anunțați despre faptul că profesorul va spune o serie de afirmații (Anexa 1), iar ei vor trebui să își exprime acordul sau dezacordul plasându-se în partea dreaptă a profesorului (acord) sau în partea stângă (dezacord). La fiecare afirmație sunt solicitați câțiva elevi să își argumenteze părerea.

d. Feed-back-ul activității: ***Sentimente într-un cuvânt*** – elevii sunt solicitați să spună, pe rând într-un singur cuvânt cum se simt în acest moment. Profesorul va încheia activitatea spunând „Discuțiile despre bullying au provocat o mulțime de sentimente diferite, data viitoare, vom vedea cum putem să transformăm aceste sentimente în acțiuni concrete.”

ACTIVITATEA 2

Tema: **La revedere agresor!**

Scop: abordarea și rezolvarea unor situații de tip bullying

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să argumenteze de ce nu este în regulă să tolerăm bullying-ul;

O2: să identifice modalități de a reacționa la comportamentele de tip bullying;

O3: să ofere ajutor colegilor supuși bullying-ului;

O4: să găsească soluții anti-bullying pentru diferite situații.

Strategii:

▪ ***Metode şi procedee***: exercițiu de energizare, explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, jocul de rol, învățarea prin descoperire

▪ ***Mijloace***: coală de flipchart cu tabla de joc, coală de flipchart cu modalități de a face față unui agresor, magneți de diferite culori, carduri cu situații, bilețele de diferite culori (verde, galben și alb), markere, laptop, videoproiector

▪ ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, individual

▪ ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității

Resurse:

➢ bibliografice:

- Gibbs, B., *How to stop a bully*, https://www.youtube.com/watch?v=7oKjW1OIjuw
- *** *Dreptul nostru de a fi protejați împotriva violenței*, https://www.unicef.ro/publicatii/dreptul-nostru-de-a-fi-protejati-impotriva-violentei/
- *** *Ghidul european de bune practici anti-bullying*, http://www.antibullying.eu/sites/default/files/guide_of_good_practices_ro.pdf

➢ spaţiale: sala de clasă

➢ temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric – salutarea grupului-clasă și asigurarea climatului necesar desfășurării activității

2. Exercițiu de energizare – *Casă – copil - stradă*

Elevii sunt rugați să se numere până la trei și sunt anunțați despre faptul că:

- cei care au numărul unu și doi sunt casele (se întorc unul spre altul și se prind de mâini pentru a reprezenta o casă);
- cei cu numărul trei sunt copiii;
- fiecare copil trebuie să găsească o casă (să stea între brațele celor cu numărul unu și doi);
- în momentul în care profesorul spune *Casă*!, toate casele trebuie să își lase copilul și repede să găsească alt copil;
- când profesorul spune *Copil*!, toți copiii trebuie să-și lase casa și repede să găsească altă casă;
- când profesorul spune *Stradă!*și casele și copiii se pun în mișcare în același timp.

▪ ***Discuţii pentru debiefing***:

- *Ce concluzii am putea trage din acest exercițiu?*
- *Cum te-ai simțit când ai avut casă?*
- *Cum te-ai simțit când nu ai putut să-ți găsești o casă?*
- *Cu ce putem asocia casa? (protecție, siguranță, familie, etc.)*

- *În viața reală, care sunt unele motive pentru care copiii nu se simt în siguranță la școală, acasă?*
- *Este bullying-ul un astfel de motiv?*

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor - elevii sunt anunțați despre faptul că și în această oră se va discuta tot despre bullying, identificând modalități de a face față acestei categorii de fenomene, de aceea activitatea se numește „**La revedere agresor!”**.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Exercițiu: La revedere agresor! – elevii sunt întrebați despre strategiile de a face față unui agresor; se afișează o coală de flipchart unde sunt trecute câteva modalități de a opri agresorul (Anexa 2), aceasta fiind completată și cu ideile elevilor. Elevii sunt anunțați că vor participa la jocul „La revedere agresor!”. Se va prezenta elevilor tabla de joc (Anexa 3). Pentru aceasta, se vor împărți elevii în trei grupe, prin extragerea unor bilețele de culori diferite (de exemplu, verde, galben și alb, cu numere de ordine). Fiecare dintre echipe va avea un pion de o anumită culoare așezat la linia de start, pe tabla de joc. Un reprezentant din fiecare echipă – în funcție de numărul de pe biletul extras, va veni în față și va da cu zarul, mutând pionul echipei pe tabla de joc, în acord cu numărul reieșit. Elevii sunt anunțați despre regulile exercițiului:

- dacă ne întâlnim cu ***agresorii***, ca urmare a numărului reieșit după aruncarea zarului, putem:
  - da înapoi cu o căsuță;
  - sta o tură;
- dacă ne întâlnim cu ***prieteni*** care ne susțin, putem să îi spunem „La revedere!” agresorului:
  - înaintând cu o căsuță
  - înaintând cu două căsuțe.
- la orice altă căsuță de pe tablă, care are semnul întrebării, vor trebui să extragă un card cu întrebări despre bullying/conflicte (Anexa 4) și să răspundă la aceasta, făcând trimitere, în răspuns la coala de flipchart „Moduri de a opri agresorul!” (Anexa 2); fiecare card cu întrebare, la care se răspunde corect va duce echipa cu una sau două căsuțe înainte.

▪ Discuții pentru debriefing:
- *V-ați întâlnit vreodată cu situațiile prezentate pe carduri?*
- *Ce părere aveți despre strategiile pe care le-ați identificat?*
- *Ce strategie ați aplica voi personal dacă ați fi supuși bullying-ului?*

b. Cum să oprești un agresor – se prezintă elevilor filmul educațional *How to stop a bully* de Brooks Gibbs (autor/speaker/educator). Se discută despre utilitatea acestui tip de abordare a agresorului. Se propune elevilor un joc de rol (agresor și victimă); pentru aceasta sunt solicitați doi voluntari, care sunt lăsați câteva minute să se pregătească, apoi în fața colegilor se vor pune în pielea personajelor și vor imita o situație similară filmului.

- ***Discuții pentru debriefing:***
  - *Ce este comportamentul de dominare?*
  - *Ce dorește agresorul?*
  - *Cum descrieți comportamentul de tip câștig-pierdere?*
  - *Cum trebuie să reacționeze victima pentru a dezarma agresorul?*
  - *A fost greu să identifici replici „care nu îi sunt pe plac” agresorului?*

c. Feed-back-ul activității (***termometrul activității***) – elevii sunt rugați să marcheze cu un X pe o coală de flipchart, pe care este desenat un termometru „temperatura” activității, în funcție de cât de mult le-a plăcut, între 0 și 100 de grade Celsius.

ACTIVITATEA 3

Tema: **Deschide-ți inima, fii tolerant!**

Scop: construirea unui climat educațional inclusiv și tolerant în clasă

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să argumenteze importanța toleranței în relațiile cu ceilalți;

O2: să recunoască comportamentele intolerante;

O3: să explice de ce fiecare persoană este unică și valoroasă;

O4: să primească și să facă complimente;

O5: să se privească pe sine ca o persoană valoroasă.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: exercițiu de energizare, explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, învățarea prin descoperire
- ***Mijloace***: buline negre, siluetă umană, lipici, pixuri, carioci, coli A4 cu steluțe, bolduri, postit-uri
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, individual

Metode de evaluare a activităţii: observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității

Resurse:

➢ bibliografice:

- Lucado, M., *Povestea omulețului de lemn*, https://www.psihohipnoza.ro/povestea-omuletului-de-lemn/
- Nezeltmann, T, 2016, *Strategii pentru o clasă fără bullying*, http://listen.animusassociation.org/wp-content/uploads/2016/09/manual-rom-web.pdf

- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric – salutarea grupului-clasă și asigurarea climatului necesar desfășurării activității

2. Exercițiu de energizare – *Cercul buclucaș*

Se solicită doi elevi voluntari, care vor părăsi sala câteva minute, până se dau instrucțiuni colegilor rămași în clasă. Elevii trebuie să se țină de mână și să formeze un cerc închis. Când voluntarii revin, sarcina lor este să se țină de mâini strâns și să nu îl/o lase în cerc în niciun fel, decât dacă el/ea le cere acest lucru. Voluntarii revin în clasă, pe rând fiind anunțați că au sarcina de a intra în cerc. Elevii sunt lăsați să joace jocul, având grijă ca nimeni să nu fie rănit. Jocul se încheie atunci când voluntarul reușește să intre în cerc. Dacă acesta nu reușește, după câteva încercări, se oprește jocul.

▪ ***Discuții pentru debriefing:***

- *Cum a fost pentru tine să fi exclus din grup?*
- *La ce strategii te-ai gândit ca să intri în cerc?*
- *Cum s-a comportat grupul?*
- *Te-a ajutat cineva din cerc?*
- *Ce a funcționat în final?*
- *Cum te simți acum?*
- *Cum te-ai simțit să faci parte dintr-un grup care exclude/nu tolerează pe cineva?*
- *Ce ai simțit față de cel care a fost exclus?*

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor – elevii sunt anunțați despre faptul că în activitatea de astăzi - **Deschide-ți inima, fii tolerant!** se va discuta despre rolul și importanța toleranței în construirea relațiilor cu ceilalți.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Pancinello. Povestea etichetelor – elevilor li se citește Povestea omulețului de lemn de Max Lucado.

▪ ***Discuții pentru debriefing:***

- *Ce purtau la ei și făceau tot timpul omuleții din Wemmik?*
- *Ce s-a întâmplat cu Pancinello?*
- *Care era situația Luciei?*
- *Ce își dorește Pancinello după ce o întâlnește pe Lucia?*
- *Ce secret a aflat el de la meșterul Eli?*
- *Ați primit vreodată porecle sau jigniri din partea altora?*

Elevii sunt încurajați să scrie pe bulinele negre cuvintele jignitoare pe care le-au primit de-a lungul timpului. La tablă este afișată o siluetă umană, pe care elevii vor lipi bulinele negre.

▪ ***Discuții pentru debriefing:***

- *Cum a fost pentru tine să primești astfel de etichete?*
- *Cât de des se întâmplă?*
- *Cine sunt cei are pun etichete?*
- *Cum putem face ca etichetele să nu se lipească de noi?*

b. Fără etichete, doar complimente! – elevii sunt anunțați ca li se va prinde pe spate o foaie cu steluțe, în care colegii lor vor scrie complimente. Sunt atâtea steluțe câți colegi sunt în clasă.

▪ ***Discuții pentru debriefing:***

- *Vrea cineva să citească ce complimente i s-au făcut?*
- *Cum a fost pentru voi să primiți astfel de etichete pozitive?*

- *Cât de des se întâmplă să vi se facă complimente?Dar să faceți?*
- *Cum veți aplica pe viitor ce ați învățat astăzi?*

c. Feed-back-ul activității: pe o coală de flipchart se desenează un cerc împărțit în trei părți, fiecare parte solicitând un alt răspuns (mi-a plăcut, am învățat, aș schimba); elevii primesc postit-turi de culori diferite, pentru fiecare întrebare; după ce răspund, lipesc postit-ul pe coala de flipchart, în secțiunea corespunzătoare.

ACTIVITATEA 4

Tema: **Comunicăm și rezolvăm nonviolent conflicte**

Scop: dezvoltarea abilităților de comunicare și rezolvare pozitivă a conflictelor

Obiective operaționale: la finalul activității elevii vor fi capabili:

O1: să explice conflictul pe baza unor definiții personale;

O2: să identifice avantajele și dezavantajele propriului stil de rezolvare a conflictelor;

O3: să argumenteze rolul comunicării pozitive;

O4: să ia atitudine față de comportamentele de tip bullying

Strategii:

▪ ***Metode şi procedee***: exercițiu de energizare, explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, învățarea prin descoperire

▪ ***Mijloace***: testul Thomas - Kilmann, laptop, videoproiector

▪ ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, individual

Metode de evaluare a activităţii: observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității

Resurse:

➢ bibliografice:

- Shapiro, D., 1998, *Conflitele și comunicarea*, Editura ARC, Chișinău

- Parashivescu-Mesea, C., *Dr. Masaru Emoto și experimentul apei,* https://www.youtube.com/watch?v=7oKjW1OIjuw
- *** *Chestionar Thomas – Kilmann,* https://ro.scribd.com/doc/131034573/Chestionar-Thomas-Kilmann
- *** *Dreptul nostru de a fi protejați împotriva violenței,* https://www.unicef.ro/publicatii/dreptul-nostru-de-a-fi-protejati-impotriva-violentei/

➢ spaţiale: sala de clasă
➢ temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - salutarea grupului-clasă şi asigurarea climatului necesar desfășurării activității

2. Exercițiu de energizare - *Pumnul* Li se cere elevilor să formeze perechi. Un elev din fiecare pereche va ridica mâna și o va face pumn. Sarcina partenerului este să găsească metode să desfacă pumnul. Se acordă un minut pentru a face acest lucru. Se oprește acțiunea și sunt solicitați elevii să dea câteva exemple de modalități de a desface pumnul. Majoritatea au încercat să desfacă pumnul partenerului cu forța fizică, deși ar fi putut să îi roage simplu să îl desfacă.

▪ ***Discuții pentru debriefing:***

- *Cum v-ați simțit când partenerul încerca să vă desfacă pumnul?*
- *Cum v-ați simțit încercând să desfaceți pumnul?*
- *De ce atât de mulți dintre noi încercăm să rezolvam această problemă prin metode fizice mai întâi?*
- *Ce vă spune acest lucru despre violența din societate?*
- *Credeți că violența/conflictele sunt larg acceptate în societatea noastră?*

3 Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor – elevii sunt anunțați că activitatea de astăzi vizează modul în care comunicăm și ne rezolvăm conflictele ***(Comunicăm și rezolvăm nonviolent conflicte)***

1. Desfăşurarea activităţii

a. Dicționarul conflictelor – se scrie pe tablă „Un conflict este/înseamnă...”, elevii fiind provocați să completeze propoziția.

▪ ***Discuții pentru debriefing:***

- *Care dintre definiții surprinde cel mai bine natura conflictului?*
- *V-ați gândit mai degrabă la definiții negative sau pozitive?*

- *De ce catalogăm, de regulă conflictele ca fiind negative?*
- *Ce aspecte pozitive ale conflictului puteți identifica?*
- *Ce tipuri de conflicte cunoașteți?*
- *Care sunt asemănările dintre ele?*
- *Ce modalități de rezolvare a conflictelor cunoașteți?*

b. Ochi pentru ochi sau întorc și obrazul celălalt? – li se explică elevilor faptul că atunci când suntem puşi în faţa unor confruntări interpersonale, tindem să avem anumite reacţii. Acestea reflectă gradele diferite de cooperare (adică efortul fiecăruia de a satisface interesele celuilalt) şi de autoimpunere (efortul fiecăruia de a-şi satisface propriile interese). Modalitățile de rezolvare a conflictelor pot fi clasificate în cinci categorii: confruntare (reprimare,victorie/înfrângere), colaborare (victorie/victorie), compromis, evitare (abandon), acomodare (convertirea conflictului în şansă).

Li se distribuie elevilor chestionarul Thomas – Kilmann (Anexa 5) pentru identificarea abordării preferate de rezolvare a conflictelor.

▪ ***Discuții pentru debriefing:***

- *Vi se potrivește rezultatul testului?*
- *Știați că aceasta este stilul vostru preferat de rezolvare?*
- *Care sunt avantajele fiecărui stil? Dar dezavantajele?*
- *Putem spune că există stiluri productive și stiluri mai puțin productive?*
- *Care este modalitatea cea mai potrivită de abordare a unui conflict din perspectiva ambelor părți implicate?*
- *Care este rolul comunicării în rezolvarea conflictelor?*
- *Ce înseamnă pentru voi comunicare nonviolentă?*

c. Puterea cuvântului – se prezintă elevilor filmul *Dr. Masaru Emoto și experimentul apei*.

Se discută despre dovezile științifice legate de limbajul pozitiv asupra noastră și a celor din jur. Se face legătura cu exercițiul ***Fără etichete, doar complimente*** din activitatea anterioară. Ne simțim bine atunci când ni se adresează cuvinte frumoase și situațiile se rezolvă mai repede și mai ușor. Li se adresează elevilor invitația de a completa propoziția „Cuvintele nu sunt pentru a jigni, ci pentru ....”

d. Feed-back-ul activității - elevii sunt rugați să spună o propoziție care încurajeze adolescenții să acționeze împotriva bullying-ului.

Anexe

Anexa 1 Combatem mituri, combatem bullying-ul

- Elevii vor depăși victimizarea. Victimizarea de obicei se termină atunci când un elev se duce la liceu, adesea după primul an.
- Fenomenul bullying este inevitabil.
- Fenomenul bullying este învățat, rănește și poate fi controlat.
- Fenomenul bullying se dezvoltă dacă este susținut i lăsat nesupravegheat.
- Fenomenul bullying poate fi stopat și prevenit.
- Elevii trebuie să se răzbune pe cei care i-au agresat.
- Întotdeauna au fost agresori și întotdeauna vor fi.
- Uneori agresorii de fapt îi ajută victimele împingându-i să învețe să se apere
- Unii copii o cer
- Victimele bullying-ului nu tiu cum să se apere verbal sau fizic
- Doar băieții care sunt efeminați și mici sunt agresați; doar fetele care sunt nesigure și supraponderale sunt agresate
- Bullying-ul este un ritual de inițiere prin care trebuie să trecem toți
- Agresorii sunt puternici din punct de vedere psihologic
- Bullying-ul online nu implică rănire fizică, atunci care este problema?
- Este ușor să identifici semnele bullying-ului
- Bullying-ul implică doar agresorul și victima
- Copiii și tinerii care sunt agresați vor spune unui adult aproape întotdeauna
- Agresorii nu au prieteni

Anexa 2 Modalități de a opri un agresor!

- Cere-i, într-o manieră fermă și calmă, să se oprească;
- Nu o lua în serios, amuză-te de situație, agresorul nu mai are alte „arme” dacă tu nu te lași afectat
- Pleacă imediat ce lucrurile iau o întorsătură greșită
- Spune-i unui adult, caută ajutorul lui
- Stai departe de locurile frecventate de agresor
- .....
- .....

Anexa 3 Tabla de joc La revedere agresor!

Anexa 4 Carduri situații bullying

Grupul tău de prieteni nu acceptă persoane care nu poartă haine „de firmă”. Deși tu porți la rândul tău haine scumpe, nu ești de acord cu acest mod de abordare. Ce vei face? *Mută-te cu două căsuțe*	Îți place să faci glume nepotrivite pe seama colegilor, în special când simți că aceștia pun la suflet. Ai primit deja un avertisment și ești pasibil de transfer la o altă coală. Tu nu vrei să pleci. Ce măsuri trebuie să iei? *Mută-te cu două căsuțe*	Una dintre colege nu o lasă pe Selena să se așeze nicăieri în preajma ei, atunci când merg în laboratoarele colii. Mai rău, ea se strâmbă de fiecare dată când Selena se apropie. Situația provoacă râsetele celorlalți. Cum ar trebui sa procedeze Selena? *Mută-te cu o căsuță*
Corinei i se reproșează că este grasă de fiecare dată când iese la joacă în curtea colii. Poreclele puse de colegi o rănesc foarte tare. Ce ar putea ea să facă? *Mută-te cu două căsuțe*	La fiecare joc de fotbal, băieții mai mari îl împing pe Marius și îl strigă „piticanie”. Ce poate face el pentru a-i opri? *Mută-te cu o căsuță*	Alinei i-ar plăcea să se împrietenească cu un anumit grup de fete, dar acestea o refuză de fiecare dată. Cum ar trebui sa reacționeze Alina? *Mută-te cu două căsuțe*
Prietenii lui Iulian au început să îi trimită mesaje urâte. Iulian se simte inconfortabil citindu-le. Cum ar trebui el să rezolve situația? *Mută-te cu o căsuță*	Iustin îi dorește să joace baschet, dar ceilalți băieți îi spun mereu că nu se pricepe. Cum ar putea el să ajungă în echipă? *Mută-te cu două căsuțe*	Marius este un elev foarte silitor, cu note mari, iar câțiva dintre colegi îl numesc „tocilar”. Cum i-ar putea Marius determina să se oprească? *Mută-te cu o căsuță*
De fiecare dată când Marcus poartă adidași noi, băieții îl calcă pe picioare și râd de el. Cum îi poate opri? *Mută-te cu două căsuțe*	Toți colegii o iau peste picior pe Ana pentru că, spun ei, se îmbracă „ciudat”. Cum poate ea să le răspundă? *Mută-te cu o căsuță*	Colegii tăi încep să se bată în curtea colii. Toată lumea se adună să vadă „spectacolul”. Ce ar trebui să faci? *Mută-te cu o căsuță*
Diana trebuie să poarte ochelari, iar colegele sale îi spun mereu „aragaz cu 4 ochi”. Cum poate ea să le atragă atenția? *Mută-te cu o căsuță*	Victor ar vrea să fie admis în echipa de volei, dar unul dintre membri îl ia peste picior cu fiecare ocazie. Cum ar trebui să reacționeze Victor? *Mută-te cu două căsuțe*	Știi că Geo se teme să vină la coală pentru că unul dintre colegi îl amenință că îl va bate dacă nu îi cedează banii de buzunar. Cum îl poți ajuta pe Geo? *Mută-te cu o căsuță*
Lui Toni a început să îi fie frică să vină la ore pentru că un băiat mai mare se holbează la el și îl provoacă la o „bătaie”.	Maria se simte izolată din cauza greutății corporale. Ea îi mărturisește mamei sale că e marginalizată. Ce altceva ar mai putea face Maria?	Ori de câte ori Carla trebuie să vorbească în fața clasei, una dintre colege începe să râdă. Carla este foarte afectată de acest gest. Cum ar

Cum ar putea fi rezolvată situația? *Mută-te cu două căsuțe*	*Mută-te cu o căsuță*	putea ea gestiona situația? *Mută-te cu o căsuță*
Ești împreună cu câteva colege. Deodată, ele încep să râdă de o altă fată care trece prin fața lor. Ce le vei spune? *Mută-te cu două căsuțe*	Unul dintre colegii lui Romeo îi cere mereu bani, sub amenințarea bătăii. Ce ar trebui Romeo să facă? *Mută-te cu două căsuțe*	Prietenului tău îi place să fie impunător și îți mărturisește că se simte bine atunci când ceilalți se tem de el. Cum îi răspunzi? Este el un „agresor”? *Mută-te cu o căsuță*
În timpul unei ore, o colegă se maimuțărește și o imită pe o altă fată, mai timidă. Râzi și tu o vreme, dar începi să te simți vinovat/ă. Ai putea să îți ajuți colega? *Mută-te cu două căsuțe*	De-a lungul câtorva zile, observi că unul dintre colegi insultă și râde de o altă fată. Te simți inconfortabil să asiști la așa ceva, dar colegul este extrem de popular. Cum reacționezi? *Mută-te cu o căsuță*	Este cunoscut faptul că „grupul agresorilor” se întâlnește în pauze în colțul vestic al colii. Vezi cum un băiețel se îndreaptă fără să știe în direcția lor. Cum reacționezi? *Mută-te cu două căsuțe*
Prietenilor tăi le place să facă glume proaste pe seama altora. Tu consideri acest comportament extrem de nepotrivit. Le vei atrage însă atenția prietenilor tăi? *Mută-te cu o căsuță*	Auzi din întâmplare planul câtorva colegi de a bate un băiat mai mic după ore. Ce ar trebui să faci? *Mută-te cu o căsuță*	Vezi cum câțiva băieți fură șapca unui prieten i încep să o paseze între ei. El nu poate face nimic să o recupereze. Cum reacționezi? *Mută-te cu o căsuță*
Petreci destul de mult timp cu „agresorii” din școala ta. Te face asta și pe tine un „ agresor”? *Mută-te cu două căsuțe*	Prietenei tale îi place să râdă și să ia peste picior alți colegi. Este ea un „agresor”? *Mută-te cu două căsuțe*	Cea/cel mai bun(ă) prieten(ă) îți cere să nu mai vorbești cu o fată mai plinuță, cu care însă te înțelegi foarte bine. Ce vei face? *Mută-te cu două căsuțe*
Unul dintre colegii tăi se simte foarte bine atunci când se ia de cei mai mici decât el. Îl face asta un „agresor”? *Mută-te cu o căsuță*	Prietenul tău intră adesea în conflict cu alte persoane. El spune că nu îi pasă absolut deloc de consecințe. Cum l-ai putea ajuta? *Mută-te cu două căsuțe*	Ești prietenos cu un „agresor” deoarece te temi că vei ajunge una dintre victimele lui dacă îl vei confrunta. Crezi că acționezi bine? *Mută-te cu o căsuță*
De obicei râzi atunci când un „agresor” se distrează pe seama altcuiva. Te face asta un „agresor” la rândul tău? *Mută-te cu două căsuțe*	Preferi să nu te implici atunci când cineva din preajma ta este agresat. Crezi că ai putea să îți schimbi comportamentul? *Mută-te cu o căsuță*	Nu agresezi pe nimeni, dar îți place să fii martor la astfel de întâmplări. Te face asta un „agresor”? *Mută-te cu două căsuțe*

Anexa 5 Test de identificare a stilului de rezolvare a conflictelor - Thomas-Kilmann

Identificaţi modalitatea dv. preferată de soluţionare a conflictelor!
Gândiți-vă la situațiile în care realizați că dorințele voastre diferă de cele ale altei persoane. Cum reacționați de obicei? Citiți afirmațiile de mai jos și apoi indicați cât de tipic este fiecare pentru acțiunile dumneavoastră în cazul unui conflict, folosind următorul sistem de notare:

5 puncte – foarte frecvent
4 puncte – frecvent
3 puncte – uneori
2 puncte – rareori
1 punct – niciodată

Treceți punctele în tabelul centralizator al rezultatelor și apoi faceți totalul pe fiecare coloană. Punctajele cele mai mari indică preferințele dvs. de rezolvare a conflictelor.

I broasca ţestoasă	**II rechinul**	**III ursuleţul**	**IV vulpea**	**V bufniţa**
1.	2.	3.	4.	5.
6.	7.	8.	9.	10.
11.	12.	13.	14.	15.
16.	17.	18.	19.	20.
21.	22.	23.	24.	25.
26	27.	28.	29.	30.
31.	32.	33.	34.	35.
Total:	**Total:**	**Total:**	**Total:**	**Total:**

1. Este mai ușor să te abții, decât să te retragi dintr-o ceartă.
2. Dacă nu poți face pe cineva să gândească la fel ca tine, fă-l să facă ceea ce gândești.
3. Cu vorbe frumoase se cuceresc inimile.
4. O mană spală pe alta.
5. Hai să ne gândim împreună.
6. Când doi se ceartă, cine tace primul este mai înțelept.
7. Puterea învinge binele.
8. Vorba dulce mult aduce.

9. Mai bine jumătate decât nimic.
10. Adevărul stă în cunoștințe, nu în părerea majorității.
11. Cine fuge din luptă, va trebui să mai lupte o dată.
12. Bătălia este câștigată numai când dușmanii sunt puși pe fugă.
13. Omoară-ți dușmanii cu bunătatea ta.
14. Un schimb drept nu produce nici o ceartă.
15. Nimeni nu are ultimul răspuns, dar fiecare poate contribui cu ceva.
16. Stai departe de cei care nu sunt de acord cu tine.
17. Bătăliile sunt câștigate de cei care cred în victorie.
18. Vorbele bune valorează mult și nu costă nimic.
19. Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte.
20. Numai cel care nu crede ca deține adevărul absolut poate beneficia de adevărurile altora.
21. Evită persoanele certărețe, pentru ca îți vor face viața un iad.
22. Cine nu pleacă îi face pe alții să plece.
23. Vorbele bune asigură armonia.
24. Cadourile apropie prietenii.
25. Adu tu conflictele la suprafață și tratează-le direct; numai așa se pot descoperi soluțiile cele mai bune.
26. Cel mai bun mod de a trata conflictele este de a le evita.
27. Bate cu pumnul în masă daca vrei să obții ceva.
28. Blândețea triumfă asupra mâniei.
29. O parte din ceea ce vrei este mai bine decât nimic.
30. Sinceritatea, onestitatea și încrederea mișcă și munții.
31. Nimic nu este așa de important încât să merite să lupți pentru a-l obține.
32. Există două feluri de oameni: învingătorii și învinșii.
33. Când cineva te lovește cu o piatră, lovește-l cu un fulg.
34. Când fiecare cedează jumătate, se poate ajunge la o înțelegere dreaptă.
35. Săpând mereu descoperi adevărul.

1. Evitare (abandon) – broasca ţestoasă

Broasca ţestoasă se retrage în carapacea ei pentru a evita conflictul. Ea renunţă la scopurile şi relaţiile ei personale. Stă departe de zonele de conflict şi evită persoanele care creează sau întreţine stări conflictuale. Broasca ţestoasă crede că nu există speranţă în încercarea de a rezolva un conflict. Se simte neajutorată. Crede că este mai bine să te retragi decât să intri într-un conflict.

2. Confruntare (reprimare, forţare, victorie/înfrângere) - rechinul

Rechinul încearcă să îşi domine adversarii prin a-i face să accepte soluţia lui în cazul unui conflict. Scopurile sale personale sunt dominante în raport cu relaţiile interpersonale, pe care le sacrifică foarte uşor. Caută să îşi atingă ţelurile cu orice preţ. Nu îl interesează nevoile celorlalţi. Nu îl interesează dacă ceilalţi îl plac sau îl acceptă. Rechinul crede că un conflict se câştigă atunci când o parte învinge iar cealaltă este înfrântă. El vrea să fie câştigătorul cu orice preţ. “Victoria”, îi dă rechinului un sentiment de mândrie şi de realizare personală. Înfrângerea îi

dă un sentiment de slăbiciune, neadaptare şi ratare. Încearcă să câştige prin atac, copleşire sau intimidare.

3. Aplanare (convertirea conflictului în şansă) – ursuleţul

Pentru ursuleţ relaţiile interpersonale sunt foarte importante în timp ce propriile scopuri au o importanţă mai mică. Ursuleţul doreşte să fie plăcut şi acceptat de ceilalţi. el consideră conflictele ca pe ceva ce trebuie evitat în favoarea armoniei şi mai crede că oamenii nu pot discuta în contradictoriu fără a afecta relaţiile dintre ei. Se teme că dacă conflictul continuă cineva are de suferit şi asta va compromite relaţiile cu acea persoană. De aceea încearcă cu orice preţ, chiar renunţând la scopurile personale, să aplaneze conflictul din teama de a nu periclita relaţiile interpersonale.

4. Compromis - vulpea

Vulpea este interesată atât de scopurile personale cât şi de relaţiile cu ceilalţi. ea tinde însă să facă compromisuri, renunţând parţial la scopurile ei convingând cealaltă parte să procedeze la fel. Într-o situaţie conflictuală soluţia vulpii este va fi ca fiecare parte implicată să piardă şi să câştige câte ceva. Este capabilă să renunţe temporar la scopurile ei pentru a depăşi situaţia de criză.

5. Colaborare (victorie/victorie) - bufniţa

Bufniţa preţuieşte în egală măsură scopurile personale cât şi relaţiile cu ceilalţi. Ea vede conflictele ca pe probleme ce trebuie rezolvate şi caută soluţii care să satisfacă atât interesele personale cât şi cele ale celorlalţi. Bufniţa vede conflictul ca pe o metodă de îmbunătăţire a relaţiilor prin reducerea tensiunii dintre două persoane sau grupuri. Încearcă să pornească o discuţie pentru a identifica conflictul ca problemă. Bufniţa nu este mulţumită până când nu găseşte o soluţie care să satisfacă ambele părţi.

Împreună facem o clasă mai bună!

Profesor: Antonina Bliorţ
Clasa: a VI-a E
Scopul programului: Școala ca mediu sigur și pozitiv de învățare
Desfăşurarea programului pe activităţi:

Nr. crt.	Titlul activităţii
1.	Emoţiile şi rolul lor în rezolvarea conflictelor
2.	Respect, colegialitate şi cooperare
3.	Bullying-ul – o realitate sau un mit?
4.	Teatrul – formă de promovare a educaţiei incluzive

ACTIVITATEA 1

Tema: **Emoţiile şi rolul lor în rezolvarea conflictelor**
Scop: Dezvoltarea atitudinilor şi comportamentelor adecvate promovării unui climat sănătos şi tolerant în cadrul colectivului de elevi
Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să recunoască tipurile de emoţii şi cauzele apariţiei acestora;
O2: să utilizeze modalităţi potrivite de exprimare a emoţiilor;
O3: să conştientizeze cauzele emoţionale ale conflictelor;
O4: să utilizeze tehnici de negociere a conflictelor prin strategii de reglare emoţională.
Strategii:

▪ ***Metode şi procedee***: explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, lucru cu fişele, jocul de rol, scrierea creativă.

▪ ***Mijloace***: carioci, markere, fişe de lucru, pixuri, cartonaşe cu situaţii emoţionale.

▪ ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în grupe, individual.

▪ ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, scrierea creativă.

Resurse:

➢ bibliografice:

- Abric, J.C. (2002), *Psihologia comunicării,* Ed. Polirom, Iaşi
- Băban, A., *2001, Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere,* Ed. „Ardealul” Cluj- Napoca;
- Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educaţională*, Editura RAABE, Bucureşti
- Goleman, D. (2007), *Inteligența socială*, Ed. Curtea Veche, București
- Lemeni, Gabriela, Miclea Mircea (2004) *Consiliere şi Orientare Ghid de educaţie pentru carieră,* Ed. ASCR, Cluj Napoca;
- Vernon, Ann (2004) *Consilierea în Şcoală Dezvoltarea Inteligenţei Emoţionale prin Educaţie Raţional- Emotivă şi Comportamentală,* Ed. ASCR ,Cluj Napoca.

➢ spaţiale: sala de clasă

➢ temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - Verificarea prezenţei. Pregătirea materialului necesar desfăşurării în condiţii optime a activităţii.

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Se va efectua pe baza unor întrebări adresate elevilor referitoare la tema lecţiei anterioare. Apoi li se va cere elevilor să spună, pe rând, emoţiile pe care le-au simţit dimineaţă, în drum spre şcoală.

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor – Profesorul îi anunţă pe elevi că vor discuta despre tipurile de emoţii, despre cauzele acestora, dar şi despre modul în care, uneori, emoţiile dau naştere conflictelor, dar tot ele pot fi folosite în aşa fel încât situaţiile tensionate să fie rezolvate.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Care sunt principalele emoţii? Prin metoda brainstorming-ului elevii oferă propriile definiţii ale emoţiilor. Pornind de la răspunsurile notate pe tablă, se definesc *emoţiile drept răspunsuri la stimuli, la situaţii care afectează puternic o persoană, fie într-un mod pozitiv, fie negativ.*

Răspunsurile emoţionale au loc la trei nivele:

1. primul nivel include reacţiile corporale: creşterea ritmului cardiac şi al respiraţiei, transpiraţia.

2. al doilea nivel include comportamentul, emoţiile influenţând acţiunile.

3. al treilea nivel include gândurile şi limbajul.

Elevii primesc cartonaşele cu situaţii emoţionale şi încearcă să identifice emoţiile pe care acestea le reprezintă, evidenţiind faptul că unele dintre ele sunt plăcute, iar altele neplăcute.

b. Expresiile faciale ale emoţiilor – în grupe de câte 3-4, folosind fişa de lucru din Anexa 2, elevii vor desena imaginile corespunzătoare descrierilor, conştientizând astfel modul în care ne exteriorizăm emoţiile.

c. Conflictele sunt inevitabile, dar pot fi motive de evoluţie a clasei

Profesorul scrie această frază pe tablă şi îi invită pe elevi la o dezbatere pe baza acestei afirmaţii. În urma discuţiei, se vor evidenţia mai multe caracteristici ale conflictului evidenţiindu-se următoarele aspecte:

- Conflictul este un fenomen psihosocial tridimensional care implică o componentă cognitivă (gândirea, percepția situației conflictuale), o componentă afectivă (emoțiile și sentimentele) și o componentă comportamentală(acțiunea, comunicarea)
- Conflictul este cauzat de nevoi/ interese, percepții, valori diferite;
- Performanța optimă necesită reducerea nivelului conflictului;

- Obiectivul clasei este de a conduce nivelul conflictului spre obținerea de performanțe optime;
- Conflictele pot fi rezolvate prin înţelegerea emoţiilor celuilalt, prin empatie.

d. ***5 comportamente de bază într-un conflict*** – la finalul orei li se oferă elevilor o fişă în care sunt incluse modelele comportamentale de bază în cazul unui conflict.(Anexa 3) Lectura fişei se face individual şi li se cere elevilor să se gândească, în linişte, 2-3 minute, la modul în care, de obicei, reacţionează în cazul unui conflict.

5. Evaluare/Asigurare feedback - Se fac aprecieri despre aportul elevilor la desfăşurarea activităţii.

La final, se dă ca temă, un exerciţiu de scriere creativă:

Imaginează-ţi că eşti liderul unui grup şi trebuie să rezolvi un conflict care a apărut în timpul unui joc. Alege o metodă pe care o consideră potrivită situaţiei date.

ACTIVITATEA 2

Tema: **Respect, colegialitate şi cooperare**

Scop: Promovarea respectului, a colegialităţii şi încurajarea copiilor de a se ajuta reciproc

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să înţeleagă semnificaţia respectului şi a colegialităţii, a responsabilităţii şi a calităţii de lider;

O2: să conştientizeze rolul comportamentelor care presupun cooperare în stabilirea relaţiilor dintr-un colectiv;

O3: să-şi îmbunătăţească abilitățile interpersonale (mai ales cele sociale și emoționale) precum şi competenţele lingvistice;

O4: să promoveze şi să folosească feedback-ul apreciativ atunci când evaluează activitatea colegilor;

O5: să-şi dezvolte empatia prin cooperare şi printr-o bună înţelegere reciprocă.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: activitatea outdoor, vizite la muzee, explicaţia, conversaţia, documentarea, problematizarea, jocul de rol, atelier de creaţie.
- ***Mijloace***: fişa de prezentare, carioci, markere, pixuri, foi de carton.
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, individual, în echipe.
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității.

Resurse:

➢ bibliografice:

- Abric, J.C. (2002), *Psihologia comunicării,* Ed. Polirom, Iași

- Băban, A., *2001, Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere,* Ed. „Ardealul” Cluj- Napoca;

- Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educațională*, Editura RAABE, București

- Lemeni, Gabriela, Miclea Mircea (2004) *Consiliere şi Orientare Ghid de educaţie pentru carieră,* Ed. ASCR, Cluj Napoca;

- Popovici, Anca, 2007, *Rezolvarea de probleme şi luarea deciziilor*, Editura Sinapsis, Cluj-Napoca.

- spaţiale: cetatea Sucevei, sala de conferinţe;
- temporale: 6 ore (activitatea este parte a unei excursii în Bucovina)

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - Pregătirea documentelor şi a materialelor necesare desfăşurării în condiţii optime a activităţii.

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Înainte de vizitarea cetăţii domneşti de la Suceava li se cere elevilor să îşi imagineze că fac parte din oamenii de la curtea lui Ştefan cele Mare şi să ne spună apoi ce roluri ar fi avut în acel timp.

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor: elevii sunt anunţaţi că vor vizita cetatea şi vor avea apoi (peste 2-3 ore) o activitate de tip atelier de creaţie. Vor primi informaţii despre diferitele funcţii dregătoreşti de pe vremea lui Ştefan cel Mare, perioada medievală a Moldovei, apoi îşi vor alege un rol şi pe parcursul vizitei vor face fotografii, se vor informa cu privire la funcţia pe care şi-au ales-o. Peste câteva ore îşi vor crea un blazon şi o deviză, un motto pe care le vor prezenta în faţa colegilor, înainte de a merge spre focul de tabără.

4. Desfăşurarea activităţii

a. *Dregătorii la curtea lui Stefan cel Mare* – elevii primesc fişa în care sunt prezentate schematic principalele funcţii dregătoreşti în vremea lui Ştefan cel Mare şi îşi aleg o rol pe care îl consideră potrivit. *(Anexa 4)*

b. *Vizită la Cetatea de Scaun a Sucevei* – pe parcursul vizitei, elevii ascultă explicaţiile ghidului, citesc informaţiile oferite de muzeu şi fotografiază aspecte semnificative pentru rolul pe care şi l-au asumat.

c. *Atelier de creaţie* - pe parcursul unei ore, lucrând în echipe, elevii se documentează asupra dregătoriei pe care o reprezintă, stabilesc elementele pe care le consideră semnificative, desenează un blazon al funcţiei lor, îşi aleg o deviză şi pregătesc o prezentare de 3-5 minute a rezultatului muncii lor.

d. ***Împreună suntem Oamenii Măriei Sale*** – elevii prezintă rezultatele muncii în echipă, oferind explicaţii, evidenţiind anumite simboluri pe care le-au ales, precum şi modul în care au asociat imaginea cu textul.

5. Evaluare/Asigurare feedback

La finalul activităţii, fiecare elev menţionează cel puţin 3 produse care l-au impresionat oferind argumente pentru alegerile făcute, referitoare la talentul artistic, capacitatea de a fi concis şi cuprinzător, competenţele discursive, capacitatea de a alege un motto elocvent, etc.

ACTIVITATEA 3

Tema: **Bullying-ul – o realitate sau un mit?**

Scop: Reducerea comportamentelor de bullying existente în rândul elevilor clasei a VI-a E

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să înţeleagă ce înseamnă conceptul de bullying;

O2: să identifice tipurile de bullying;

O3: să recunoască rolurile persoanelor implicate într-o situaţie de bullying;

O4: să conştientizeze efectul negativ al situaţiilor de bullying;

O5: să descopere soluţiile pentru prevenirea bullying-ului bazate pe empatie și toleranță.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: expunerea, explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, dezbaterea informală , lucru cu fişele, jocul de rol.
- ***Mijloace***: carioci, markere, fişe de lucru, pixuri, computer și video-proiector.
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, în grupe, individual.
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, scrierea creativă.

Resurse:

➢ bibliografice:

- Abric, J.C. (2002), *Psihologia comunicării,* Ed. Polirom, Iași;

- Băban, A., *2001, Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere,* Ed. „Ardealul” Cluj- Napoca;

- Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educațională*, Editura RAABE, București;

- Lemeni, Gabriela, Miclea Mircea (2004) *Consiliere şi Orientare Ghid de educaţie pentru carieră,* Ed. ASCR, Cluj Napoca;

- Salvați copiii (2016), *Bullying-ul în rândul elevilor- studiu sociologic la nivel național*.

- www.savethechildren.net/romania/comunicate_presa/Studiul_ONU_privind_violenta.pdf

- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - Verificarea prezenţei. Pregătirea materialului necesar desfăşurării în condiţii optime a activităţii.

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Profesorul anunță titlul lecției și explică modul în care se vor derula activitățile. Apoi le cere să menţioneze, care este cea mai frecventă formă de comportament violent care se manifestă în clasă.

***3.* Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor** – Profesorul le menţionează elevilor că vor discuta despre bullying, dar şi despre tipurile acestuia, despre cauzele lui, precum şi despre rolurile asumate de persoanele implicate, precum şi despre posibilele soluţii.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Ce este bullying-ul – prin metoda brainstormingului, elevii oferă propriile definiţii ale conceptului de bullying, apoi împreună cu profesorul definesc acest termen.

Ca verb, *to bully* înseamnă: a intimida, a speria, a domina, printre altele. „Bully” este o persoană care își folosește puterea și tăria sa pentru a speria sau răni persoanele mai slabe (Oxford Advanced Learners Dictionary, 2016).

Bullying-ul este una dintre cele mai complexe forme de comportament agresiv și violență. Cu toate acestea, nu fiecare act de violență este o acțiune de bullying. (Informaţiile teoretice sunt proiectate, ele fiind integrate într-un material PPT).

b. Trăsăturile bullying-ului

Prin discuţie frontală se identifică elementele specifice ale bullying-ului.

Bullying-ul este *atitudinea ostilă, violentă* ce se caracterizează prin trei elemente definitorii:

- **caracterul intenţionat, deliberat** - un bully sau mai mulţi atacă, intimidează, agresează în mod voit, sub o formă sau alta, o altă persoană;
- **caracterul repetitive** – în situaţiile de bullying agresiunea nu este una izolată, ci există un tipar comportamental care se repetă în timp împotriva aceleiaşi persoane.
- **implică un dezechilibru de putere** – victima nu se poate apăra, fie pentru că este singură şi împotriva sa sunt coalizate mai multe persoane, fie pentru că agresorul are un ascendent de vârstă sau de un alt tip. Victima nu se poate apăra prin propriile eforturi. **Bullying-ul nu se oprește de la sine fără intervenție din exterior**.

c. Tipuri de bullying

Elevii primesc o fişă cu diverse situaţii de bullying şi sunt rugaţi să le încadreze în mai multe categorii: bullying fizic, verbal, psihologic şi cyber-bullying.

Există trei tipuri de bază de comportament tip **bullying**:

- fizic: lovire, împingere, pocnire, ciupire, constrângerea celuilalt elev prin contact fizic;
- verbal: amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni;
- emoțional/ psihologic: excluderea intenționată a cuiva dintr-un grup sau activitate, manipulare, ridiculizare.

Bullying-ul cybernetic presupune utilizarea mediilor electronice (Internet, telefoane inteligente, email-uri, Facebook și rețele sociale, programe de mesaje text/chat, ex. WhatsApp, platforme foto și video și pagini de internet) pentru a răni o altă persoană. Acestea pot include mesaje de intimidare, insulte, hărțuire sexuală sau ridiculizare și ocară. În contrast cu bullying-ul tradițional, o trăsătură comună a acestora este anonimatul frecvent al agresorilor cibernetici.

d. Cine este implicat în bullying?

Prin conversaţie se identifică actorii unei situaţii de bullying şi modul în care aceşti participanţi influenţează victima.

Tiparul bullying-ului

e. Portret al actorilor. Consecinţe

Lucrând în perechi şi apoi ieşind la tablă, elevii, ghidaţi de profesor identifică principalele caracteristici ale agresorului şi victimei , precum şi riscurile pe care le implică bullying-ul.

Copiii care agresează alți copii sunt de obicei nesiguri, se tem și au în istoric traume interne, care nu sunt gestionate adecvat. Masca unui agresor este un scut care îi ascunde interiorul vulnerabil

Cele mai des întâlnite caracteristici ale copiilor înclinați să îi agreseze pe alții sunt:

- o nevoie de un statut, de putere mai mare;
- o dorință puternică de a controla și domina;
- impulsivitate;
- lipsa empatiei;
- comportament antisocial;
- căutarea recunoașterii statutului lor de persoane care dau tonul.

Copiii care sunt agresaţi sunt cei care sunt percepuţi ca diferiţi pe motiv de etnie, credință, rasă, înfățișare, obiceiuri .De asemenea, copiii cu nevoi educaționale speciale, cu dizabilități fizice sau dificultăți de învățare pot prezenta riscul special de a fi agresați.

Cele mai des întâlnite caracteristici ale copiilor care au statut de victimă sunt:

- neîncredere în sine şi în ceilalţi;
- stare de frică, tristeţe, confuzie,
- ajunge sa se autoizoleze,
- anxietate,
- lipsa prietenilor,
- scăderea rezultatelor academice,
- absenţa motivației de a merge la școală și de a învăța.

f.Soluţii - Pornind de la *Fişa de lucru cu tipurile de bullying*, lucrând în echipe de 3-4 elevi, li se cere elevilor să propună o modalitate de soluţionare a acestor situaţii conflictuale.

Profesorul alege două echipe care prezintă în faţa clasei şi concluzionează că orice rezolvare presupune toleranţă şi empatie.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Se fac aprecieri despre aportul elevilor la desfăşurarea activităţii.

La final, se dă ca temă un exerciţiu de scriere creativă care va fi rezolvat în echipe. Se anunţă faptul că rezultatele acestui exerciţiu vor constitui punctul de plecare al unui spectacol pe care îl vor susţine în sala de festivităţi a şcolii, la începutul lunii decembrie 201, alături de elevii clasei a VI-a C.

Realizaţi un scenariu de 3-4 pagini pentru o scenetă care să reflecte modul în care aţi înţeles conceptul de bullying, evidenţiind modul în care se reflectă acesta în şcoală şi în clasă.

ACTIVITATEA 4

Tema: **Teatrul – formă de promovare a educaţiei incluzive - proiect**

Scop: Prevenirea comportamentelor de bullying și construirea unui sentiment de comunitate în rândul elevilor prin teatru

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1:să valorifice în mod practic şi creativ cunoştinţele despre bullying şi depre prevenirea acestuia;

O2: să-şi descoperire talentele şi aptitudinile artistice, crescându-şi astfel stima de sine;

O3: să construiască modele de reacţie eficiente faţă de noile situaţii de bullying;

O4: să construiască un sentiment de comunitate la nivelul clasei şi al şcolii.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: sceneta de teatru, spectacolul
- ***Mijloace***: elementele de decor şi recuzită necesare punerii în scenă a scenetelor, microfon, computer și video-proiector.
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, individual, în echipe.

Resurse:

➢ bibliografice:

- Abric, J.C. (2002), *Psihologia comunicării,* Ed. Polirom, Iași;
- Băban, A., *2001, Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere,* Ed. „Ardealul” Cluj- Napoca;
- Beale, A.V.(2001). *Bullybusters: Using drama to empower students to take a stand against bullying behavior.*
- Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educaţională*, Editura RAABE, Bucureşti;
- Lemeni, Gabriela, Miclea Mircea (2004) *Consiliere şi Orientare Ghid de educaţie pentru carieră,* Ed. ASCR, Cluj Napoca;
- Salvaţi copiii (2016), *Bullying-ul în rândul elevilor - studiu sociologic la nivel național*.
- www.savethechildren.net/romania/comunicate_presa/Studiul_ONU_privind_violenta.pdf

➢ spaţiale: sala de clasă, sala de festivităţi a şcolii

➢ temporale: 3 săptămâni pentru repetiţii şi crearea unui scenariu unitar; 50 de minute pentru reprezentaţia dramatică

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1.Moment organizatoric - Pregătirea materialelor necesare desfăşurării în condiţii optime a fiecărui moment al activităţii.

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Profesorul le cere elevilor să menţioneze care a fost tema. Apoi le precizează că într-o primă oră vor citi scenariile care au ca temă bullying-ul în clasă, vor alege apoi secvenţele cele mai reprezentative, iar elevii care doresc vor juca rolurile din propriile scenete. La începutul lunii decembrie, alături de colegii din clasa a VI-a C, în faţa colegilor, a profesorilor şi părinţilor vor susţine un spectacol de cel mult 50 de minute.

3.Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor – Profesorul le menţionează elevilor că vor aprofunda conceptul de bullying, tipurile acestuia, precum şi posibilele soluţii, valorificând-şi totodată şi aptitudinile artistice.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Autori de teatru şi film – în prima oră elevii citesc în faţa colegilor, pe roluri, scenetele le care le-au scris sau prezintă scenele (6-10 minute) pe care le-au filmat. La finalul prezentării li se cere elevilor să spună dacă doresc să îşi joace propriile scenete şi să aleagă secvenţele reprezentative: respectă tema bullying-ului, prezintă diferite tipuri de bullying, propun soluţii şi au valoare educativ-artistică. Elevii care au ales să participe la spectacol primesc sarcina de a-şi învăţa rolurile, de a-şi edita filmele.

b. Actori talentaţi în următoarea oră elevii prezintă secvenţele selectate, construiesc un scenariu global şi fac o listă cu elementele de decor, de recuzită care vor fi necesare punerii în scenă. Pentru că spectacolul este în decembrie, el se va încheia cu o suită de colinde pe care le repetă împreună cu profesorul diriginte. Momentul va fi realizat în colaborare cu elevii clasei a VI-a C şi va oferi, tuturor elevilor celor două clase, posibilitatea de a face parte din spectacol şi de a susţine mesajul anti-bullying al activităţii.

c. Stop Bullying - spectacol de teatru realizat, conceput şi reprezentat, în faţa colegilor, profesorilor şi părinţilor de colectivele reunite ale claselor a VI-a C şi a VI-a E.

5. Evaluare/Asigurare feedback Reuşita elevilor este apreciată prin aplauzele spectatorilor, dar şi prin reacţiile publicului de la finalul piesei.

Anexe

Anexa 1 Cartonaşele cu situaţii emoţionale

- *Ţi s-a rupt un dinte când te jucai cu prietenii.*
- *Ai învăţat să faci problemele de la geometrie.*
- *Prietenul tău s-a lovit.*
- *Ai pierdut telefonul.*
- *Mama te-a pedepsit pentru că ai minţit.*
- *Prietenii tăi din clasele primare au venit să te viziteze.*
- *Bunica ta este bolnavă.*
- *Ţi-ai pierdut sacoul de la uniformă.*
- *Ai pierdut mingea şi nu ai jucat fotbal în timpul pauzei.*
- *Ţi-ai făcut un nou prieten.*
- *Nu ai reuşit termini jocul preferat.*

Anexa 2
Expresiile faciale ale emoţiilor:
Asociază descrierii un desen semnificativ:

Furie: sprâncenele ridicate şi riduri pe frunte, ritm cardiac crescut, postura corpului rigidă, mersul rapid, muşchii încordaţi, vorbitul rapid, pumnii închişi, ţipatul sau îmbufnatul.	
Tristeţe: privirea în jos, sprâncenele în jos, colţurile gurii în jos, umerii încovoiaţi, postura corpului retras, bărbie care tremură, voce slabă şi emoţională, pauze lungi şi dese, vorbitul încet, mersul şi mişcatul încet, energie scăzută.	
Fericire: faţa relaxată, colţurile gurii şi ale ochilor ridicate, zâmbet, energie ridicată, visatul cu ochii deschişi, privitul altora în ochi, mersul într-un mod relaxat, mişcarea în armonie.	
Dezgust: sprâncenele în jos, nasul cu riduri, colţurile gurii în jos şi încordate, riduri pe frunte şi dorinţa de a pleca de lângă stimulul emoţional.	
Frică: sprâncene ridicate, ochii larg deschişi, picioarele care tremură sau mâinile, mâini reci, bătăi rapide ale inimii, muşchii încordaţi, ţipat, tremurul vocii şi salivarea scăzută.	

Surpriză: ochii larg deschişi, sprâncenele ridicate, suspin adânc. Surpriza (uimirea) este în general o emoţie care durează puţin şi este urmată de o altă emoţie precum fericirea, dezamăgirea sau frica.	
Vinovăţia este în general exprimată prin evitarea contactului vizual, capul aplecat, tensiune corporală, umerii aplecaţi, acoperirea sau atingerea feţei.	
Ruşinea este caracterizată prin plecarea capului şi a pleoapelor, creşterea ritmului cardiac, respiratul rapid, muşchi încordaţi, faţa şi gâtul roşu sau din contră, faţa şi gâtul palide, alături de un sentiment de slăbiciune.	

Anexa 3

5 comportamente de bază într-un conflict

1. **Evitarea** (renunțarea) – „atunci când nici eu nici tu nu ne satisfacem dorințele, preocupările”, abandonul, părăsirea situației (pierdere-pierdere);
2. **Acomodarea** (stilul adaptativ) – „atunci când îți satisfac dorințele tale în detrimentul propriei mele dorințe”, se focalizează pe nevoile celorlalți (pierdere-câștig),
3. **Competiția** (stilul competitiv) - „atunci când îmi satisfac dorințele pe seama ta” (câștig-pierdere);
4. **Compromisul** –„atunci când amândoi renunțăm la jumătate din preocupările noastre pentru a satisface cealaltă jumătate”;
5. **Colaborarea** (rezolvarea problemei) –„în colaborare abordăm conflictul ca o problemă reciprocă, permițându-ne să descoperim alternative care să satisfacă toate preocupările noastre” (câștig-câștig).

Anexa 4

Dregători de la curtea lui Ştefan cel Mare

Vornicul – la origine era conducătorul Curții domnești, devenind apoi șeful justiției; avea şi atribuţie militară: comanda armata în lipsa domnului
Logofătul – era șeful cancelariei domnești. Redacta hotărârile luate de domn și Sfatul său punând pecetea domnească peste aceste acte denumite hrisoave sau porunci domnești.
Vistierul numit în documente vistiernic administra finanţele ţării.
Spătarul – purta spada domnului în timpul ceremoniilor, acesta fiind simbolul puterii sale militare; comanda asupra cavaleriei.
Pârcălab – mai marii pe ţinuturi sau oraşe de anumită însemnătate — un fel de prefecţi, deținând, totodată, şi funcţiile de căpitan şi judecător al ţinutului.
Armașul – ducea la îndeplinire pedepsele (chiar capitale) date de domn.
Portarul – se ocupa e hotărnicii și primirea solilor
Hatmanul – avea atribuții militare.
Medelnicerul – turna apă domnului pentru a-și spăla mâinile la masă, punea sarea în mâncare.

Paharnicul – cel ce dă vinul la masa domnească. Acest dregător avea grijă nu numai de servirea băuturilor, ci şi de viile de la Cotnari.
Pivnicerul - avea în grijă viile și pivnițele domnești.
Stolnicul – se ocupa de masa voievodului și de servirea acesteia la ospețele domnești, de aprovizionarea cu alimente, inclusiv pește.
Postelnicul – avea grijă de camera domnitorului,. Cu vremea a primit și sarcina de a-i introduce la domn pe cei veniți în audiență, mai ales pe solii statelor străine.
Clucerul – purta cheile de la magaziile domneşti, unde se păstrau proviziile.
Jitnicerul - era responsabil de magaziile cu grâne.
Pitarul – pregătea pâinea pentru domn, slujitori sau corpurile de oaste cu tain (rație) zilnică de pâine.
Slugerul – era însărcinat cu aprovizionarea și distribuirea rațiilor de carne.
Comisul – avea grijă de grajdurile, caii domnului ocupându-se și cu aprovizionarea cu fân.

Anexa 5
Tipuri de bullying
Introduceţi în coloanele potrivite, diferitele situaţii de bullying din lista dată.
Bullying-ul face referire la acele situaţii în care cineva:
1. este supus *tachinărilor şi batjocorit*;
2. se fac *glume proaste* pe seama sa şi se răspândesc c*omentarii jignitoare*;
3. este *poreclit, etichetat* şi *denigrat*;
4. sunt împrăştiate *bârfe* şi *zvonuri* despre el/ea;
5. este *izolat* sau *exclus* dintr-un grup/ cerc/ activitate;
6. este *intimidat* sau *ameninţat*;
7. este tratat ca un *obiect* si nu ca o persoană (chiar în prezenţa sa);
8. se vorbește despre el/ea ca și cum nu ar fi de față;
9. este *lovit, îmbrâncit, împins, înghiontit, bătut*;
10. îi sunt *distruse sau confiscate lucrurile personale*;
11. este *hărţuit* prin intermediul reţelelor de socializare, a *internetului* – trimiţându-se mesaje ameninţătoare sau false, imagini ofensatoare;
12. este atacat prin intermediul telefonului cu *mesaje sau apeluri răutăcioase.*

Bullying fizic	
Bullying verbal	
Bullying psihologic	
Cyber-bullying.	

.

Împreună combatem bullying-ul!

Profesor: Calabalic Mihaela
Clasa: a VI-A C
Scopul programului: conștientizarea efectelor pe care le au formele de bullying
Desfăşurarea programului pe activități:

Nr. crt.	Titlul activităţii
1.	Importanța gestionării emoțiilor
2.	Despre bullying
3.	Managementul conflictelor
4.	Forme ale bullyingului în școală

ACTIVITATEA 1

Tema: **Importanța gestionării emoțiilor**
Scop: dezvoltarea emoțională a elevilor
Obiective operaționale - La finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să identifice emoțiile;
O2: să conștientizeze rolul emoțiilor;
O3: să înțeleagă latura pozitivă și aspectul negativ al fiecărei emoții;
O4: să fie receptivi la emoțiile celorlalți.
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: explicaţia, conversaţia, brainstormingul , problematizarea, lucru cu fişele, jocul de rol
- ***Mijloace***: coli de flipchart, carioci, markere, fişe de lucru, pixuri, flipchart, carduri cu emoţii
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în perechi, individual
- ***Metode de evaluare a activităţii*:** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității

Resurse:

- bibliografice:
  - Băban, A., *2001, Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere, Cluj- Napoca;*
  - Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educațională*, Editura RAABE, București
  - Goleman Daniel, 2004, *Inteligența emoțională. Cheia succesului în viață*. Editura Allfa
  - https://www.slideshare.net/craiuovidiu/prezentare-emotii-30183607
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - profesorul se asigură că toată clasa este pregătită pentru începerea activității.

2. Captarea şi orientarea atenţiei - pornind de la o discuție pe baza filmului ***Întors pe dos (Inside out),*** profesorul va sublinia importanța emoțiilor în existența oamenilor.

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

4. Desfăşurarea activităţii

a. ***Ce sunt emoțiile?*** Profesorul va scrie pe tablă cuvântul „ emoție” și le va cere elevilor să spună ce le vine în minte atunci când aud acest termen. Se notează toate ideile la tablă și apoi se discută cu elevii, reliefând caracteristicile și tipurile de emoții).

b. ***Cum putem valorifica emoțiile?*** Elevii vor fi grupați în șase echipe, evidențiind aspectele pozitive și cele negative ale fiecărei emoții. După 15 minute, reprezentanții echipelor vor prezenta ideile.

c. ***Exprimarea emoțiilor*** Unii elevi vor mima niște emoții indicate de profesor, iar ceilalți le vor ghici.

d. ***Cum ar fi viața noastră fără emoții?*** Elevii vor reflecta asupra acestui aspect și își vor exprima opiniile.

5.Evaluare/Asigurare feedback - elevii vor motiva cum se simt în acest moment.

ACTIVITATEA 2

Tema: *Despre bullying*

Scop: formarea unei atitudini active față de orice formă de bullying

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1:să identifice tipurile de bullying;

O2:să identifice impactul potențial al bullying-ului ;

O3: să reacționeze eficient la situații de bullying;

O4: să conștientizeze importanța creării unei atmosfere de înțelegere, fără conflicte.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: exerciţiu de energizare, explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, lucru cu fişele
- ***Mijloace***: proiectele realizate, postere
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, în perechi, individual
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** obsevația sistematică

Resurse:

- bibliografice:
  - Băban, A., *2001, Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere, Cluj- Napoca;*
  - *Strategii pentru o clasă fără bullying. Manual pentru profesori și personalul școlar, http://listen.animusassociation.org/wp-content/uploads/2016/09/manual-rom-web.pdf*
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Se va urmări filmul de prezentare a proiectului ***Alege să te opui bullying-ului!***, organizat de Asociația „Salvați copiii!”, preluat de pe site-ul https://www.youtube.com/watch?time_continue=67&v=zzXSPqFkS1I&feature=emb_title.

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

4. Desfăşurarea activităţii

a. Prin conversație, se actualizează conceptul de bullying.

b. Elevii prezintă proiectele pe care le-au realizat în echipe și răspund la întrebările celorlalți

5. Evaluare/Asigurare feedback

Profesorul va adresa întrebarea: *Cum ai proceda dacă ai observa că un coleg este agresat?*
După cinci minute de gândire, elevii vor răspunde.

ACTIVITATEA 3

Tema: ***Managementul conflictelor***

Scop: dezvoltarea atitudinilor adecvate promovării unui climat tolerant în cadrul colectivului de elevi

Obiective operaționale:

La finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să identifice situațiile conflictuale;

O2: să cunoască diverse modalități de rezolvare a conflictelor;

O3: să își exerseze abilitățile de comunicare;

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: exerciţiu de energizare, explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, lucru cu fişele
- ***Mijloace***: proiectele realizate, postere
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, în perechi, individual
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică

Resurse:

- bibliografice:
  - Băban, A., *2001, Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere, Cluj- Napoca;*
  - *Gândește în afara stigmei*!, http://salvaticopiii-iasi.ro/wp-content/uploads/2016/08/Brosura-bune-practici.pdf;
  - http://dirigentia.blogspot.com/2010/11/vreau-sa-rezolv-un-conflict.html
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1.Moment organizatoric

2.Captarea şi orientarea atenţiei – Elevii sunt rugați să își imagineze că un coleg din altă clasă îi jignește, după care vor exprima reacțiile pe care le-ar putea avea.

3.Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

Profesorul anunță tema și obiectivele.

4.Desfăşurarea activităţii

a. Prin conversație, se actualizează noțiunea de conflict.

b. Identificarea surselor de conflict

Ce anume ne face să intrăm în conflict cu cineva, care sunt cele mai frecvente motive pentru care ne trezim deja implicaţi în miezul unui conflict? Ce anume predispune şi chiar generează conflictele? Răspunsurile sunt :

- viziunea diferită asupra realităţii;
- prejudecăţile, stereotipiile;
- dezinteresul manifestat faţă de cineva;
- comunicare defectuoasă;
- lipsa de încredere în sine şi în ceilalţi;
- insuficientă răbdare cu ceilalţi;
- intoleranța;
- diferenţe de temperament, de ritm sau stil personal;
- diferenţe de valori;
- invadarea spaţiului personal.

c. Lectura unui fragment din cartea ***Micul prinț***

Chiar atunci sosi şi vulpea:
- Bună ziua! zise vulpea.
- Bună ziua! răspunse cuviincios micul prinţ, care se întoarse, însă nu văzu pe nimeni.
- Sunt aici! zise glasul – sub măr…
- Cine eşti tu ? zise micul prinţ. Eşti tare frumoasă…
- Sunt o vulpe! zise vulpea
- Vino să te joci cu mine! o pofti micul prinţ. Sunt atât de trist…
- Nu pot să mă joc cu tine! zise vulpea. Nu sunt îmblânzită.
- Ah, iartă-mă! Rosti micul prinţ.
Însă, după un răstimp de gândire, adăugă:
- Ce înseamnă „a îmblânzi”?
- Nu eşti de prin părţile locului – zise vulpea – ce cauţi pe-aici?
- Caut oamenii! zise micul prinţ. Ce înseamnă „a îmblânzi”?
- Oamenii – zise vulpea – au puşti şi vânează. E foarte neplăcut! Mai cresc şi găini. E singurul folos de pe urma lor. Cauţi găini?
- Nu! Zise micul prinţ. Caut prieteni. Ce înseamnă „a îmblânzi”?
- E un lucru care prea e dat uitării! zise vulpea. Înseamnă „a-ţi crea legături”…
- A-ţi crea legături?
- Desigur! zise vulpea. Tu nu eşti încă pentru mine decât un băieţaş, aidoma cu o sută de mii de alţi băieţaşi. Iar eu nu am nevoie de tine. şi nici tu n-ai nevoie de mine. eu nu sunt pentru tine decât o vulpe, aidoma cu o sută de mii de alte vulpi. Dar dacă tu mă îmblânzeşti, vom avea nevoie unul de altul. Tu vei fi, pentru mine, fără seamăn în lume. Eu voi fi, pentru tine, fără seamăn în lume…
- Încep să înţeleg! zise micul prinţ. E undeva o floare… mi se pare că m-a îmblânzit…
- Se prea poate! zise vulpea. Pe Pământ întâlneşti tot soiul de lucruri…
- O! dar nu e pe Pământ! zise micul prinţ.
Vulpea se arătă foarte nedumerită:
- Pe altă planetă?
- Da.
- Pe planeta aceea sunt vânători?
- Nu.
Interesant! Dar găini?
- Nici.

- Nimic nu e desăvârşit! suspină vulpea.
Vulpea însă se întoarse la gândurile sale:
- Viaţa mea e veşnic aceeaşi. Eu vânez găinile, pe mine mă vânează oamenii. Toate găinile se aseamănă între ele, şi toţi oamenii se aseamănă între ei. Aşa că mă cam plictisesc. Dar dacă tu mă îmblânzeşti, viaţa mi se va însenina. Voi cunoaşte sunetul unor paşi deosebit de al altora. Paşii altora mă fac să intru sub pământ. al tău mă va chema din vizuină, ca o melodie. Şi-apoi, priveşte! Vezi tu, acolo, lanurile de grâu? Eu nu mănânc pâine. Mie grâul nu mi-i de folos. Lanurile de grâu mie nu-mi aduc aminte de nimic. Şi asta-i trist! Tu ai însă părul de culoarea grâului. Va fi, de aceea minunat, când tu mă vei fi îmblânzit! Grâul, auriu şi el, îmi va aminti de tine. şi-mi va fi nespus de dragă murmurarea vântului prin grâu…
Vulpea tăcu şi se uită îndelung la micul prinţ:
- Te rog… îmblânzeşte-mă! zise apoi.
- Bucuros aş vrea! răspunse micul prinţ - numai că nu prea am timp. Am de căutat prieteni şi o mulţime de lucruri de cunoscut.
- Nu cunoaştem decât ceea ce îmblânzim! zise vulpea. Oamenii nu mai au timp să cunoască nimic. Ei cumpără lucruri de gata, de la neguţători. Cum însă nu există neguţători de prieteni, oamenii nu mai au prieteni. Dacă vrei să ai un prieten, îmblânzeşte-mă!
- Ce trebuie să fac? zise micul prinţ.
- Trebuie să ai foarte multă răbdare! răspunse vulpea. La început, te vei aşeza ceva mai departe de mine, uite-aşa, în iarbă. Eu te voi privi cu coada ochiului, iar tu nu vei rosti nici un cuvânt. Graiul este izvor de neînţelegeri. Însă vei putea, pe zi ce trece, să te aşezi din ce în ce mai aproape de mine.
A doua zi, micul prinţ veni din nou.
- Mult mai frumos era, dacă veneai şi astăzi la aceeaşi oră… zise vulpea. Dacă tu, de pildă, vii la ora patru după-amiază, eu încă de la ora trei voi începe să fiu fericită. Pe măsură ce ora va trece, şi mai fericită mă voi simţi. La ora patru, mă vor şi cuprinde un frământ şi o nelinişte: voi descoperi cât preţuieşte fericirea! Dar dacă vii la voia întâmplării, eu niciodată nu voi şti la care ceas să-mi împodobesc sufletul. Ne trebuie rituri.
- Ce-i acela rit? zise micul prinţ.
- E şi el ceva cu totul dat uitării! zise vulpea. E ceea ce face ca o zi să se deosebească de celelalte zile, o oră, de celelalte ore. Au un rit, spre pildă, vânătorii mei. Se duc să joace, joia, cu fetele din sat. Joia, prin urmare, e o zi minunată! Mă plimb şi eu, atunci, până la vie. Dacă vânătorii s-ar duce la joc la voia întâmplării, toate zilele ar fi la fel, iar eu n-aş mai avea vacanţă niciodată.

5.Evaluare/Asigurare feedback

Se vor formula opinii despre modul în care „îmblânzirea” celorlalți poate atenua conflictele.

ACTIVITATEA 4

Tema: **Forme ale bullying-ului în școală**

Scop: prevenirea comportamentelor de bullying și construirea unui sentiment de comunitate în rândul elevilor prin teatru.

Obiective operaționale:

La finalul activităţii, elevii vor fi capabili:

O1:să valorifice în mod practic şi creativ cunoştinţele despre bullying şi depre prevenirea acestuia;

O2: să-şi descoperire talentele şi aptitudinile artistice, crescându-şi astfel stima de sine;
O3: să construiască modele de reacţie eficiente faţă de noile situaţii de bullying;
O4: să construiască un sentiment de comunitate la nivelul clasei şi al şcolii.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: dramatizarea , spectacolul
- ***Mijloace***: elementele de recuzită necesare reprezentării scenetelor
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, individual, în echipe

Resurse:

- bibliografice:
- Abric, J.C. (2002), *Psihologia comunicării,* Ed. Polirom, Iaşi;
- Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educaţională*, Editura RAABE, Bucureşti;
- spaţiale: sala de festivităţi a şcolii
- temporale: 3 săptămâni pentru repetiţii şi crearea unui scenariu unitar; 50 de minute pentru reprezentaţia dramatică

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric

2. Captarea şi orientarea atenţiei - profesorul le propune elevilor să creeze scenete în care să ilustreze diverse forme de bullying, ce urmează să fie reprezentate, la începutul lunii decembrie, alături de colegii din clasa a VI-a E, în faţa colegilor, a profesorilor şi părinţilor , într-un spectacol de cel mult 50 de minute.

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor – Profesorul le menţionează elevilor că vor aprofunda conceptul de bullying, tipurile acestuia, precum şi posibilele soluţii, valorificând-şi totodată şi aptitudinile artistice.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Lectura scenetelor

b. Distribuirea rolurilor și repetițiile;

c. *Stop Bullying* - spectacol de teatru realizat, conceput şi reprezentat, în faţa colegilor, profesorilor şi părinţilor de colectivele reunite ale claselor a VI-a C şi a VI-a E.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Reuşita elevilor este apreciată prin aplauzele spectatorilor, dar şi prin reacţiile publicului de la finalul piesei.

Virtuți și Valori, în acțiune pentru prevenirea bullying-ului

Profesor: Chiharoi Camelia Elena
Clasa: a X a C
Disciplina: Religie – cult ortodox
Scopul programului: Cultivarea virtuților și valorilor creștine cu scopul dezvoltării personale și a dobândirii unui comportament asertiv, nonviolent
Desfăşurarea programului pe activități:

Nr. crt.	Titlul activității
1.	Virtuțile și Valorile creștine: Credința, Speranța, Iubirea, Dreptatea, Libertatea, Pacea, Sfințenia. Valori universale și personale.
2.	Valori universale și personale în acțiune: Cum evităm să devenim victime ale bullying-ului?
3.	Valori în acțiune pentru prevenirea și combaterea bullying-ului: Teatru forum
4.	Puterea cuvintelor

ACTIVITATEA 1

Tema: Virtuți și Valori creștine
Scop: Cunoașterea și însușirea virtuților și valorilor creștine și a celor universale pentru dezvoltarea personală și dobândirea unui comportament asertiv, nonviolent
Obiective operaționale:

a) cognitive - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:**:**

- să identifice virtuțile și valorile creștine
- să clasifice virtuțile și valorile universale și personale;
- să argumenteze importanța virtuților și valorilor în dezvoltarea personală și consolidarea caracterului
- să identifice principalele valori personale
- să argumenteze alegerile făcute

b) afectiv-atitudinale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili**:**

- să aprecieze etica și morala creștină;
- să manifeste față de colegi sentimente de respect și admirație;
- să-și dezvolte conștiința alterității și empatia;
- să dea dovadă de altruism și colegialitate, de spirit de întrajutorare;

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: joc de energizare, explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, lucru cu fişele
- ***Mijloace***: Biblia, fişe de lucru, flipchart, carduri cu valori, tabel cu ilustrații
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în perechi, individual
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** aprecierea și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității; chestionar de satisfacție.

Resurse:

- bibliografice:

- https://www.viacharacter.org/character-strengths

- http://impact-clubs.org/ro/valorile-mele-%C3%AEn-ac%C8%9Biune
- Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, *Strategii pentru o clasă fără bullying*, manual pentru profesori și personalul școlar, 2016, Salvați Copiii
- http://listen.animusassociation.org/wp-content/uploads/2016/09/manual-rom-web.pdf
  - spaţiale: sala de clasă
  - temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - profesorul rosteşte împreună cu elevii rugăciunea; verifică prezenţa elevilor şi disponibilitatea colectivului clasei pentru începerea orei

2. Captarea şi orientarea atenţiei - profesorul prezintă elevilor tema lecţiei şi precizează obiectivele urmărite

3. Anunţarea temei activităţii

Profesorul notează titlul lecţiei pe tablă; solicită elevilor să răspundă la întrebări legate de tinereţe, responsabilitate, valori. Explică elevilor care este rolul faptelor bune, al virtuților și al valorilor în viaţa creştină.

Pentru a fi validată, credinţa are nevoie de fapte. Mântuitorul, în Sfânta Evanghelie, a precizat importanța acestora: „Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât să vadă *faptele voastre cele bune* şi să slăvească pe Tatăl vostru cel din Ceruri". (Mt. 5, 16)

Cea mai concretă formă de promovare a valorilor creştine este manifestarea credinţei pe care o avem prin lucrarea faptelor bune**.** Datorită faptului că noi trăim într-o comunitate, valorile pe care le promovăm influențează existența celor din jur, de aceea trebuie să avem un comportament exemplar, respectând poruncile lui Dumnezeu în orice timp şi situaţie. Astfel devenim cu adevărat promotori ai valorilor creştine în societatea în care trăim.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Introducere: virtuți și valori creștine

Dintre toate virtuțile și valorile unanim recunoscute, cele creştine sunt pe cea mai înaltă treaptă, deoarece sunt date de Dumnezeu, iar scopurile lor sunt transcendente, urmărind atingerea desăvârşirii: Fiţi, dar, voi desăvârşiţi, precum Tatăl vostru Cel ceresc, desăvârşit este (Mt. 5, 48). Iată câteva dintre ele: Credinţa este adeziunea totală şi liberă a spiritului omenesc la Dumnezeu, este ”încredinţarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute.” (Evr. 11, 1);

Speranţa (nădejdea): Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă să ţinem nădejdea ca o ancoră. (Evr. 6, 12); Iubirea, prin care se realizează cea mai profundă legătură cu Dumnezeu şi cu întreaga creaţie, este cea mai importantă poruncă a lui Dumnezeu. şi totodată cel mai mare atribut al lui Dumnezeu: „Dumnezeu este iubire.” (I In. 4,8); Dreptatea este cea care reglementează raporturile creştinilor cu Dumnezeu, cu semenii şi ale omului cu sine însuşi. Ea cere ca fiecare să-şi îndeplinească datoriile faţă de ceilalţi; Libertatea este sădită de Dumnezeu în firea omului, fiind o dovadă a iubirii Sale nemărginite. Pacea e împăcarea omului cu Dumnezeu, cu semenii şi cu sine însuşi. Problemele lumii în care trăim se acutizează mereu, însă adevărata pace se poate instaura doar acolo unde interesele egoiste încetează: „Trăiţi în bună pace cu toţi oamenii... dacă vrăjmaşul tău este flămând, dă-i de mâncare; dacă îi este sete, dă-i să bea...” (Rom. 12,18; 20); Sfinţenia este „împlinirea umanului”, este semnul coexistenţei în persoana umană a tuturor acestor valori. Sfinţenia este realizarea chemării lui Dumnezeu: „Sfinţiţi-vă şi veţi fi sfinţi, că Eu, Domnul Dumnezeul vostru, sfânt sunt.” (Lev. 11, 44)

Având în vedere că în societatea noastră se infiltrează foarte adesea și falsele valori sau valorile negative, fiecare dintre noi este chemat la o întărire a caracterului moral prin desăvârșirea morală și prin asumarea valorilor universale. Specialiștii de la *VIA Institute on Caracter au identificat acele trăsături de caracter necesare pentru ca un om să ducă o viață mai bună. Această clasificare a trăsăturilor de caracter numite „virtuți” cuprinde 6 categorii care sunt apreciate la nivel universal. Aplicarea lor în viața de zi produce efecte pozitive atât pe plan personal, cât și pe plan social și comunitar. Fiecare persoană are și manifestă aceste virtuți în viața sa la intensități diferite. Pentru a vă încuraja să conștientizați care sunt virtuțile și valorile voastre personale asumate și pe cele pe care trebuie să le dobândiți sau să le dezvoltați ei au elaborat un instrument pe care îl vom folosi și noi pe parcursul a 2 ore. Materialele folosite au fost realizate în colaborare cu VIA Institute on Caracter* și *sunt puse la dispoziția noastră de către Fundația Noi Orizonturi.*

b. Virtuți și valori universale - activitate pe grupe

Profesorul prezintă elevilor un tabel ilustrat care cuprinde clasificarea virtuților și valorilor universale derivate din acestea. (https://evada-assets.global.ssl.fastly.net/76d1ea39-a4eb-4270-b9dc-899653415f8f/assets/Icons_Classification_Adult2.pdf)

Profesorul împarte elevii în șase echipe urmând ca fiecare dintre ele să discute despre una dintre virtuți și valorile derivate: Înțelepciunea (Plăcerea de a învăța, Curiozitatea, Judecată/Discernământ, Perspectiva/Profunzimea, Creativitatea); Curajul (Îndrăzneala/Curajul, Perseverență, Onestitatea, Entuziasmul), Umanitatea (Dragoste, Bunătate, Inteligență Socială), Dreptatea (Spirit de echipă, Echitate, Ledearship), Cumpătarea (Iertarea, Modestia, Prudența, Autocontrolul), Transcendența (Aprecierea Frumuseții și Excelenței, Recunoștința, Optimismul, Umorul, Spiritualitatea). Elevii vor folosi tabelul ilustrat pentru a încerca să definească valorile derivate cu ajutorul simbolului reprezentativ. Profesorul va răspunde la întrebări și va media discuțiile pe grupe).

c. Virtuți și valori personale - activitate în perechi

Profesorul cere elevilor să se așeze la locurile lor anunțând etapa următoare : ”Ați constatat că unele virtuți și valori fac parte din viața voastră iar altele sunt doar deziderate. Pentru activitatea aceasta vă propun să discutați cu colegul/colega de bancă despre virtuțile și valorile personale pornind de la una din cele 24 de trăsături de caracter ilustrate pe aceste carduri de către cei de la *VIA Institute on Caracter*. (http://impact-clubs.org/sites/default/files/annexes_activities/VIA_Cards.pdf). Fiecare card cuprinde un simbol și o definiție. Precizați care credeți că este importanța acestei valori în viața personală și a comunității din care faceți parte și care sunt consecințele asumării sau abandonării ei.

5. Evaluare/Asigurare feedback

La final profesorul va cere fiecărui elev să prezinte opinia colegului/colegei de bancă despre valoarea ilustrată pe card, intervenind cu aprecieri sau întrebări suplimentare.

6. Rugăciunea

ACTIVITATEA 2

Tema: Valori universale și personale în acțiune: Cum evităm să devenim victime ale bullying-ului?

Scop: Cultivarea virtuților și valorilor universale cu scopul dezvoltării personale și a dobândirii unui comportament asertiv, nonviolent

Obiective operaționale:

a) cognitive - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
- să clasifice virtuțile și valorile universale și personale;
- să identifice valorile personale
- să enumere nonvalorile care pun în pericol dezvoltarea personală și a comunității
- să identifice impactul negativ al bullying-ului asupra dezvoltării personale și a comunității;
- să enumere principalele modalități de evitare a situațiilor de bullying;

b) afectiv-atitudinale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:**:**
- să aprecieze morala creştină;
- să manifeste față de colegi sentimente de respect și admirație;
- să dea dovadă de altruism și colegialitate, de spirit de întrajutorare ;
- să evite comportamentul agresiv - bullying-ul în favoarea celui asertiv;

Strategii:
- ***Metode şi procedee***: explicația, brainstorming-ul, jocul, dezbaterea
- ***Mijloace***: Biblia, carduri cu valori;
- ***Forme de organizare a activităţii:*** individual, pe echipe, frontal

Resurse:
- bibliografice:

https://www.viacharacter.org/character-strengths
http://impact-clubs.org/ro/valorile-mele-%C3%AEn-ac%C8%9Biune
Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, *Strategii pentru o clasă fără bullying*, manual pentru profesori și personalul școlar, 2016, Salvați Copiii
http://listen.animusassociation.org/wp-content/uploads/2016/09/manual-rom-web.pdf

- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - profesorul rostește împreună cu elevii rugăciunea
Verifică prezenţa elevilor şi disponibilitatea colectivului clasei pentru începerea orei.

2. Captarea şi orientarea atenţiei - profesorul prezintă elevilor tema lecţiei şi precizează obiectivele urmărite

3. Anunţarea temei activităţii Se notează titlul lecţiei pe tablă. Profesorul solicită elevilor să răspundă la întrebări legate de libertate, responsabilitate, valori.
Profesorul explică elevilor care este importanța faptelor bune, a virtuților și a valorilor în viața personală și a comunității. Chiar dacă în societatea contemporană se infiltrează alături de valori și nonvalorile care conduc în cele din urmă la degradare morală și spirituală noi putem preveni extinderea acestora. Ora trecută am constatat cât de importantă este influența noastră în comunitate și ce responsabilitate are fiecare în promovarea valorilor. Astăzi vom încerca să dobândim capacitatea de a evita și descuraja prezența nonvalorilor în viața personală și a comunității prin descurajarea comportamentului egoist, agresiv impropriu oricărui creștin dar și oricărui cetățean. Cel mai adesea nonvalorile se infiltrează pe nesimțite în școală mai ales prin comportamentul de tip bullying.

4. Desfăşurarea activităţii

a. ***Joc: „Selecția valorilor”***, lucru individual – fiecare elev/elevă scrie în caiet 7 valori pe care le consideră cele mai importante. Ulterior va selecta cardurile care ilustrează

aceste valori. Apoi în echipă cu colegul/colega de bancă vor discuta despre valorile fiecăruia și importanța lor. La un moment profesorul le cere să negocieze, să dezbată și să identifice doar trei valori comune, păstrând doar cardurile pe care sunt prezentate acestea. Pe rând fiecare echipă prezintă clasei care sunt valorile păstrate și care este motivația păstrării lor.

Discuții:

- Cum s-au simțit cei care au fost nevoiți să cedeze?
- Au avut suficiente argumente în favoarea valorilor lor, au fost auziți, au fost presați de alții să cedeze?
- Cum s-au simțit când au reușit să ia decizii de comun acord?
- V-ați confruntat cu situații similare în viața de zi cu zi ?

b. Comportamentul în fața bullying-ului

-Cum credeți că se simt persoanele expuse comportamentului agresiv, bullying-ului din partea anturajului?

-La ce valori personale se simt obligați să renunțe și care este efectul acestei decizii asupra dezvoltării personale? (stima de sine, încrederea în forțele proprii, prietenia, optimismul, echitatea, plăcerea de învăța, curajul, perseverența, entuziasmul, spiritul de echipă, autocontrolul, umorul, iertarea, etc.)

- Cum credeți că ar trebui să reacționați pentru a evita să deveniți victime ale bullying-ului, conflictului și agresivității?

Specialiștii recomandă câteva atitudini preventive:

- **Nu reacționa:** Dacă nu reacționezi, agresorii își pierd interesul.
- **Nu răspunde cu aceeași monedă.** Răzbunarea nu va face decât să agraveze problema, nu să o rezolve.
- **Evită sau abandonează conversația**. Pe cât posibil, evită oamenii și situațiile care ar putea favoriza bullying-ul.
- **Încearcă să răspunzi într-o manieră neașteptată, cu calm și bunăvoință sau cu umor**
- **Clădește-ți încrederea de sine.**
- **Vorbește cu cineva.** Peste jumătate dintre victimele cyberbullyingului nu vorbesc cu nimeni despre ce se întâmplă, probabil din cauza rușinii sau de frică. Dar tocmai pe asta mizează agresorii. Inițiativa de a vorbi cu cineva (părinți, profesori, consilierul școlar) este primul pas spre a pune capăt fenomenului.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Profesorul apreciază modul în care elevii au răspuns la întrebări și au îndeplinit sarcinile de lucru. Solicită elevilor să realizeze pentru activitatea de ora următoare o temă pentru acasă: Pornind de la sfaturile specialiștilor cu privire la modalitățile de a evita agresivitatea și bullying-ul identificați în Biblie următoarele citate care confirmă aceste măsuri preventive:

Deuteronom cap. 31,6; Levitic, cap. 19,18; Proverbe, 24,19; Proverbe, 29, 11; Matei cap.5, 43-48; Romani, cap.12,19-20. Adăugați și alte citate care vi se par semnificative.

Rugăciunea

ACTIVITATEA 3

Tema: Valori în acțiune pentru prevenirea și combaterea bullying-ului: Teatru forum

Scop: Crearea unui climat nonviolent, favorabil incluziunii la nivelul clasei și școlii

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

- să își consolideze stima de sine, conștiința alterității și să dezvolte empatia;
- să identifice tipurile de bullying, să distingă între rolurile și dinamica bullying-ului într-o situație;
- să identifice impactul negativ al bullying-ului;
- să stabilească reacții eficiente și sănătoase anti-bullying, asumându-și responsabil rolul important al spectatorilor observatori;
- să utilizeze deprinderi de prevenire și intervenție pentru a gestiona bullying-ului;
- să sprijine crearea unui climat nonviolent, favorabil incluziunii

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: dramatizarea, conversația, jocul de rol, explicația
- ***Mijloace***: mobilier școlar, recuzită
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, pe grupe

Resurse:

- bibliografice:

1. Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, *Strategii pentru o clasă fără bullying*, manual pentru profesori și personalul școlar, 2016, Salvați Copiii

2.https://www.noi-orizonturi.ro/resurse/IMPACT%20cluburi%20independente/Resurse%20educationale/Ghiduri%20metode%20educationale/Ghid%20Teatru%20forum_ART%20Fusion.pdf

- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric

Profesorul rostește împreună cu elevii rugăciunea

Verifică prezenţa elevilor şi disponibilitatea colectivului clasei pentru începerea orei.

2. Captarea şi orientarea atenţiei

Profesorul prezintă elevilor tema lecţiei şi precizează obiectivele urmărite

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

Notează titlul lecţiei pe tablă.

Profesorul solicită elevilor să răspundă la întrebări legate de agresivitate, violență, bullying/cyberbullying.

Astăzi vom încerca să descurajăm comportamentul egoist, agresiv impropriu oricărui creștin dar și oricărui cetățean prin intermediul unei scenete de teatru forum pregătită de colegii voștri de clasă și inspirată dintr-un caz real.

4. Desfăşurarea activităţii

a. De ce teatru forum?

Profesorul prezintă elevilor argumente pentru reprezentarea unei piese de teatru forum la ore : oferă posibilitatea experienței unor situații din viața reală, fără asumarea riscurilor din viața reală ; poate emoționa profund și poate schimba atitudini și comportamente pe termen lung.

Pentru această metodă trebuie să știm că elevii care participă nu vor trebui să dezvăluie informații personale pe care nu vor să le împărtășească. Se interzice contactul fizic și înjurăturile. Actorii nu-și vor folosi propriile nume și nu își vor ”interpreta” propriul rol. Personajele sunt polarizate și distribuite în jurul celor două roluri principale ”Agresorul” și ”Victima”. În sceneta noastră ele pot fi identificate folosind schema „*Rolurile de grup într-o*

situație de bullying” prezentată în cartea *Strategii pentru o clasă fără bullying*, manual pentru profesori și personalul școlar, 2016, Salvați Copiii, pag. 12 **(Anexa I)**

b. Scenariul inițial

Personajele: Alina, Colega de bancă a Alinei, Miruna șefa clasei, prietenii Mirunei din clasă și din școală, colegii celor două, diriginta clasei, părinții Alinei, prietenii virtuali ai Alinei;

Alina s-a transferat la noi în clasă în semestrul al II-lea dintr-o altă școală. Nu cunoaște încă pe nimeni, se simte singură și își dorește mult să-și facă prieteni.

Miruna, șefa clasei, profitând de încrederea ei, o întreabă dacă poate îi împrumuta telefonul mobil pentru a-și suna prietenul, pretinzând că și l-a uitat pe al ei acasă. Ieșind din clasă, în loc să realizeze convorbirea la telefon, împreună cu alți colegi, pune la cale o glumă proastă: se conectează automat de pe telefonul Alinei pe pagina acesteia de Facebook și postează o imagine degradantă împreună cu mesajul: ”Sunt singură și disponibilă la orice oră, sunați-mă!...”. Reacțiile amuzate și comentariile răutăcioase la mesaj au început să apară imediat, spre distracția Mirunei și a grupului ei de prieteni apropiați.

Nebănuind nimic, deoarece Miruna i-a înapoiat telefonul la terminarea pauzei când profesorul a intrat în clasă, Alina se bucura că a putut ajuta o colegă din noua ei clasă. Între timp mesajul degradant a rămas postat pe pagina de Facebook continuând să provoace reacții care mai de care mai răutăcioase, unii elevi din clasă și din școală distribuindu-l celorlalți. Nici un coleg din noua clasă nu i-a atras atenția Alinei cu privirea la mesajul denigrator…..unii uitându-se la ea cu milă, alții zâmbind cu dispreț… După terminarea orelor Alina își consultă telefonul și observă mesajele răutăcioase și postarea rușinoasă….Grăbită, cu ochii în lacrimi, șterge postarea….dar era prea târziu se găsea deja pe paginile tuturor colegilor din școală… A doua zi, Alina alege să lipsească de la școală, nedorind să dea ochii cu colegii răutăcioși, neavând curajul să spună nimănui despre această întâmplare. Colega de bancă a Alinei indiferentă la început față de gluma Mirunei, se decide să o contacteze pe doamna dirigintă pentru a-i povesti îngrijorată ce s-a întâmplat, mai ales că colega ei lipsea. Doamna dirigintă decide să discute mai întâi cu Miruna să o întrebe ce s-a întâmplat: ea îi răspunde că nu a fost vorba decât de o glumă nevinovată și că nu e cazul să se supere nimeni……Fiind anunțați că Alina a lipsit de la școală părinții acesteia supărați, decid să ceară luarea de măsuri disciplinare față de Miruna și prietenii acesteia care au distribuit și au trimis mesaje răutăcioase Alinei.

c. Scenariul transformat

Profesorul adresează elevilor câteva întrebări:

Ce credeți că a simțit Alina față de noii ei colegi înainte și după acțiunea Mirunei?

Cum vi se pare reacția Alinei în fața acestei întâmplări?

Ce încerca să obțină Miruna?

Cum vi se pare comportamentul celorlalți implicați (elevii care se amuzau și băieții care au răspuns la mesajul denigrator cu insulte)?

Identificați și analizați valorile și nonvalorile prezente în comportamentul personajelor!

Ați defini experiența Alinei drept bullying? Argumentați!

Cum ați reacționa dacă ați fi unul din personajele acestui scenariu?

Colegii voștri vor interpreta din nou această scenetă. Când doriți să interveniți pentru a schimba în bine experiența Alinei spuneți STOP! și modificați scenariul interpretând unul din personaje.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Profesorul apreciază contribuția fiecărui elev care a participat la realizarea scenetei precum și răspunsurile la întrebări. Îi invită pe elevi să realizeze noi scenarii pe tema bullying-ului sau pe alte teme inspirate din experiențe reale pe care să le planifice ulterior în cadrul unor ore sau activități extrașcolare.
Chestionar de feedback.
Rugăciunea

ACTIVITATEA 4

Tema: Puterea cuvintelor
Scop: Identificarea modurilor de a interveni în situații de bullying și hărțuire prin căutarea ajutorului și a sprijinului din partea instituțiilor și a persoanelor abilitate
Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

- să conștientizeze responsabilitatea pe care o are fiecare de a interveni în situațiile de bullying;
- să enumere modalitățile de a interveni în situații de bullying și hărțuire;
- să identifice instituțiile și persoanele abilitate să intervină eficient în situațiile de bullying;
- să sprijine crearea unui climat nonviolent, favorabil incluziunii și pozitiv la nivelul clasei și școlii.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: conversația, jocul, studiul de caz, organizatorul grafic
- ***Mijloace***: coli de scris, coli de flipchart, markere, creta și tabla;
- ***Forme de organizare a activităţii:*** pe echipe, frontal, individual

Resurse:

- bibliografice:

1.https://www.noi-orizonturi.ro/biblioteca-online-resurse/?gclid=Cj0KCQiA9orxBRD0ARIsAK9JDxQFj5iL_2C5RFqs8PuxrJ6YNSJbKnvXfIdjJ0YTGAxnTqM0PZtCZ4AaAgNREALw_wcB

2. Tzvetina Arsova Netzelmann, Elfriede Steffan, Marina Angelova, *Strategii pentru o clasă fără bullying*, manual pentru profesori și personalul școlar, 2016, Salvați Copiii

- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - profesorul rostește împreună cu elevii rugăciunea; verifică prezenţa elevilor şi disponibilitatea colectivului clasei pentru începerea orei.

2. Captarea şi orientarea atenţiei - profesorul prezintă elevilor tema lecţiei şi precizează obiectivele urmărite

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

Notează titlul lecţiei pe tablă.

Profesorul pune în discuție concepte legate de spirit de inițiativă, implicare, civism, responsabilitate socială, cetățenie activă.

Astăzi vom încerca să descurajăm comportamentul indiferent, egocentrist, laș, impropriu oricărui creștin dar și oricărui cetățean prin intermediul unui studiu de caz.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Studiu de caz

„La școală, un grup de 3 colegi au început să râdă și să poreclească un băiat mai corpolent de la o clasă mai mică arătându-l cu degetul. Apoi după o perioadă au început să-l strige cu aceste porecle atunci când treceau pe lângă el pe holurile școlii, etichetându-l. De câteva ori l-au înghiontit și împins pe scări, spunându-i că blochează circulația. Băiatul a început să evite să mai iasă din clasă în pauze, și de frică să nu se mai întâlnească pe scări cu cei trei elevi mai mari aștepta până ce ieșeau toți copiii din clase pe poarta școlii și abia atunci pleca și el spre casă. Cu toate acestea nici această soluție nu a fost bună: după câteva săptămâni l-au așteptat să iasă din curtea școlii și să se îndepărteze puțin, l-au înconjurat și în timp ce doi băieți îl țineau de brațe celălalt îl lovea.

În final, unul dintre băieți l-a amenințat că dacă va spune cuiva data viitoare îl va tăia cu un cuțit și îl va ucide. Un trecător a auzit amenințarea, s-a apropiat de copilul agresat, după ce cei trei s-au îndepărtat, și l-a întrebat în timp ce îl ajuta să se ridice, la școală învață și în ce clasă, apoi a anunțat poliția.”

Profesorul întreabă dacă ceva similar s-ar putea întâmpla sau s-a întâmplat în școala lor?

Cum cred ei că o astfel de situație i-ar putea afecta?

Enumerați care sunt schimbările în comportamentul victimei și cine ar fi putut să le observe și să ia măsuri.

b. Organizatorul Grafic

Ce ați observat la cazul relatat? - Situația a început cu o glumă pentru ca apoi să se încheie cu bătaia și cu amenințarea cu moartea.

Profesorul cere elevilor să traseze cu creta la mijlocul tablei o linie dreaptă; scrieți ”râs și porecle” la un capăt și ”amenințări cu moartea” la celălalt capăt; între cele două limite trasați cronologic toate etapele conflictului. Ordinea ar trebui să arate astfel: râs și porecle-strigăte și etichetări-înghiontiri și îmbrânceli-bătăi și lovituri-amenințări cu moartea.

Profesorul le adresează câteva întrebări cu privire la schema realizată și le cere să noteze răspunsurile pe post-it-uri colorate diferit pentru fiecare întrebare:

-*De ce credeți că gluma a degenerat în violență?*

-*Când credeți că ar fi fost mai potrivit pentru cineva să intervină pentru a preveni violența?*

-*Cum și cine ar fi putut interveni?*

Elevii vor citi răspunsurile și le vor adăuga pe o coală de flipchart doar pe cele care nu se repetă.

Concluzii:

Enumerați care sunt persoanele/grupurile/organizațiile/instituțiile care vă pot ajuta în diverse situații. (ex. părinții, semenii, profesorii, doctorii, poliția, liniile de telefon, psihologii școlari, preoții, rudele, etc.)
Argumentați de ce căutarea ajutorului este un punct forte și nu un semn de slăbiciune personală.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Profesorul le cere elevilor să completeze anonim un formular de evaluare în care să precizeze care este gradul de satisfacție în urma participării la activități și care sunt propunerile pentru activitățile următoare.
Rugăciunea

Anexe

Anexa 1

Distribuirea rolurilor sociale în situațiile de Bullying: scenariul despre Alina

Anexa 2

24
Character
Strengths
appreciation of beauty & excellence
bravery
creativity
curiosity
fairness
forgiveness
gratitude
honesty
hope
humility
humor
judgment
kindness
leadership
love
love of learning
perseverance
perspective
prudence
self-control
sense of meaning
social intelligence
teamwork
zest

Anexa 3

www.viacharacter.org
Clasificarea Valorilor și Virtuților
Virtutea Înțelepciunii
Creativitate
Caut noi moduri de a face un lucru
Curiozitate
Adresez o mulțime de întrebări
Judecată
Sunt atent(ă) la detalii
Plăcerea de a Învăța
Învăț ceva nou din fiecare experiență
Perspectivă
Ofer sfaturi pertinente
Virtutea Curajului
Curaj
Înfrunt lucrurile de care îmi este teamă
Perseverență
Nu renunț cu Ușurință
Onestitate
Spun adevărul în orice situație
Entuziasm
Trec la acțiune chiar și atunci când sunt nesigur(ă)
Virtutea umanității
Virtutea dreptății
Dragostea
Ofer afecțiune și ascult cu interes
Bunătatea
Îmi pasă de cei din jurul meu și încerc să le fiu de ajutor
Inteligența Socială
Sunt prietenos în cea mai mare parte a timpului
Spirit de echipă
Lucrez cot la cot cu ceilalți
Echitate
Tratez oamenii așa cum și-ar dori sa fie tratați
Leadership
Organizez și coordonez activități
Virtutea Cumpătării
Iertarea
Las de la mine
Modestia
Sunt atent(ă) la nevoile celorlalți
Prudența
Mă gândesc de două ori înainte de acționa
Auto-control
Îmi gestionez corect emoțiile
Virtutea Transcendenței
Aprecierea Frumuseții și a Excelței
Mă încântă natura, arta, ideile, oamenii, etc.
Recunoștința
Spun des "mulțumesc"
Optimism
Rămân pozitiv(ă) chiar și atunci când ceialți nu sunt
Umorul
Râd mult și îmi place să îi fac pe alții să zâmbească
Spiritualitatea
Conexiunea cu sacrul,un sens religiozitate

Anatomia conflictelor !

Profesor: Lotus Havârneanu
Clasa: a VII-a B
Scopul programului:

- identificarea celor mai bune metode pentru descoperirea situațiilor de bullying, pentru analizarea cauzelor care duc la conflicte, pentru reducerea sau stoparea acestor cazuri condamnabile;
- cultivarea unor atitudini constructive, altruiste în vederea dezvoltării abilităților de cooperare, de solidaritate, de creștere a potențialului creativ al elevilor;
- crearea unui climat detensionat, de armonie, de non-violență,de întrajutorare,de susținere între colegi.

Desfăşurarea programului pe activităţi:

Nr. crt.	Titlul activităţii
1.	Eu și ceilalți, pod peste conflicte
2.	Super-erou, super-eu!
3.	Povestea mea, povestea ta!
4.	Atitudinea este un lucru mic care face o diferență mare!

ACTIVITATEA 1

Tema: **Eu și ceilalți, pod peste conflicte**
Scop:

- autocunoașterea în vederea prevenirii situațiilor de bullying în clasă;
- evitarea conflictelor interioare pentru a nu degenera în conflicte cu cei din jur;
- îmbunătățirea relațiilor dintre colegii din clasa a VII-a B;
- analizarea cauzelor care duc la conflicte la școală.

Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să se familiarizeze cu termenii **conflict** și **bullying;**
O2: să se autocunoască și să se autodefinească în vederea rezolvării și evitării conflictelor;
O3: să ofere o serie de exemple de conflicte, posibile consecințe, soluții;
O4: să sesizeze existența unei relații între conflictul interior și conflictul cu colegii.
O5. să-i determinăm pe copii să vorbească despre ei
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: explicația, conversația, brainstorming, problematizarea și lucrul cu fișele (ex. de completat versurile poeziei „Dacă aș fi....”)
- ***Mijloace***: muzică ambientală adecvată discuțiilor, coli de flipchart, markere, fișe de lucru
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, pe grupe, în perechi, individual
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** feedback-ul elevilor la sfârșitul activității

Resurse:

- bibliografice:

- Băban, A., *2001, Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere, Cluj- Napoca;*
- Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educațională*, Editura RAABE, București
- Cursurile oferite de formatorul Davide Bassano. în cadrul programului de formare Europass

- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric

Profesorul scrie pe tablă **un motto** ales pentru crearea atmosferei propice activității de auto-descoperire. „It is good to be important, but it is more important to be good.”

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Toți elevii răspund la întrebarea „**De ce ești fericit?”**

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor - *Eu și ceilalți, pod peste conflicte*

4. Desfăşurarea activităţii

a. Animalul favorit – (Anexa 2) Elevii vor răspunde la 4 întrebări, în ordinea dată.

1. Care este animalul tău favorit și descrie-l cu 4 adjective.
2. Care este al doilea animal favorit (alte 4 adjective).
3. Care este al treilea animal favorit (alte 4 adjective).
4. Care este cel mai puțin favorit animal (adaugă 4 adjective).

Profesorul va da apoi explicația acestui joc.

- primul animal ales reprezintă **imaginea ta de sine**, adică cum ai vrea să fi văzut de ceilalți.
- al doilea animal favorit reprezintă chiar **imaginea ta,** adică cum ești văzut de cei din jur.
- al treilea animal favorit te reprezintă **pe tine**, adică cum ești tu în realitate.
- adjectivele care descriu animalul tău cel mai puțin admirat reprezintă **trăsăturile care nu îți plac la tine**. Această activitate se dovedește a fi deseori extrem de exactă și relevantă.

b. Prezintă-te în 9 pași - elevii vor completa fișa din Anexele 1, apoi își vor prezenta răspunsurile întregului grup.

c. Ce sunt conflictele*?* Fiecare elev va scrie pe tablă un cuvânt cu care asociază acest termen. (Se va folosi metoda brainstorming pentru a găsi o definiție a conflictului și pentru a identifica principalele sale caracteristici. Se pot întreba elevii de ce au ales acele cuvinte pentru a descoperi viziunea lor asupra acestei problem.

c. Harta conflictului – *Elevii vor sistematiza ideile de la precedentul exercițiu pentru a stabili care sunt cauzele cele mai frecvente care duc la conflicte în cadrul clasei.*

d. *Dacă aș fi*..... Elevii au de completat versurile acestei poezii în funcție de personalitatea și de sensibilitatea lor. După ce termină, vor împărtăși răspunsurile cu clasa sau cu un coleg. Profesorul poate cere, din când în când, o explicație pentru alegerea făcută.

Dacă aș fi o floare, aș fi..... (ex. un nufăr), „De ce?”
Dacă aș fi un instrument muzical, aș fi … (o harfă),
Dacă aș fi o poveste, aș fi ..... (1001 de nopți),
Dacă aș fi o calitate, aș fi ..... (delicateţea),

Dacă aș fi un cântec, aș fi ..... („I haven t promised you a rose garden...”)
Dacă aș fi o întrebare, aș fi .....
Dacă aș fi un peisaj, aș fi .....
Dacă aș fi o amintire, aș fi .....
Dacă aș fi o bijuterie, aș fi .....
Dacă aș fi o emoție, aș fi .....
Dacă aș fi altcineva, aș fi .....
Dacă aș fi un defect (un conflict), aș fi .....
Dacă aș fi un cuvânt, aș fi .....

5.Evaluare/Asigurare feedback

Feedbackul este dat de reacția, interesul, implicarea elevilor în exercițiile propuse de profesor și ulterior de comportamentul mai elegant și mai respectuos pe timpul pauzelor.

ACTIVITATEA 2

Tema: **Super-erou, super-eu.**

Scop: Îmbunătățirea coeziunii grupului.

Obiective operaționale: La finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să-și identifice punctele slabe și punctele forte;

O2. să-și conștientizeze și să-și exprime, în mijlocul colegilor dorințele, chiar și cele mai fantastice.;

O3: să creadă în magia vieții și în faptul că dacă persevereazǎ, își pot realiza visele.;

O4: să cunoască mai bine colegii de clasă și de bancă.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***:explicația, întrebări ți răspunsuri, problematizarea, prezentarea în fața clasei.
- ***Mijloace***: foi, carioci, muzică, imagini relevante pentru tema discutată.
- ***Forme de organizare a activităţii: pe grupe, individual, în perechi.***

Resurse:

➢ bibliografice: Cursul de formare din cadrul proiectului Erasmus +, Acțiunea Cheie 1, nr. 2018 – 1 – RO01,- KA101- 048140 , finanțat de CE, cu titlul Strategii didactice inovative în sprijinul educației inclusive.

➢ spaţiale: sala de clasă I-9

➢ temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric Se realizează climatul afectiv necesar orei. Se pune un fragment din coloana sonoră din filmul ”Sunetul muzicii”.

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Toți elevii completează fraza „Sunt recunoscător pentru că ...” Apoi profesorul scrie pe tablă un citat motivațional, pe care elevii îl vor comenta pe scurt. „Orice om este un geniu. Dar dacă judecăm un pește după capacitatea sa de a se cățăra într-un copac, el își va trăi întreaga viața crezând că este prost.” Albert Einstein

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor - Super-erou, super-eu.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Super-erou - Elevilor li se cere să-și imagineze că ar fi **un super-erou** și apoi să-l deseneze. In acest fel se va crea un spațiu între ei și persoana lor adevărată. Când vor termina desenul, va trebui să aleagă un nume pentru personajul lor, să explice motivul pentru care l-au ales, să creeze o poveste legată de super-eroul lor pe care să o prezinte colegilor. Apoi vor împărtăși colegilor ce puteri secrete ar dori să aibă, ce le lipsește, trecând de la nivelul abstract, de poveste, la cel real. In încheiere, elevul își va imagina că super-eroul lor îi va da un sfat, ținând cont de dorințele, slăbiciunile, conflictele și problemele identificate în cadrul acestei activități. Este indicat ca și profesorul să participe efectiv la această activitate cu un desen, o poveste, și un auto-sfat.

Ex. Dacă super-eroul este un magician, atunci se poate motiva alegerea prin faptul că un profesor trebuie să stârnească curiozitatea elevilor, trebuie să-și surprindă, chiar să șocheze, să aibă o inimă mare, să știe să se joace, uneori să și trișeze. Intr-un cuvânt, profesorul-magician trebuie să poată aprinde un foc, nu să umple o găleată.

b. Anti-erou - Elevilor li se va prezenta un desen**, Înapoi în ou**, pe care ei trebuie să-l comenteze și să identifice o listă de probleme, amenințări, printre care, conflictel„e și violența, care-l fac, probabil, pe puișor să se întoarcă în ou.

- Elevii vor continua discuția la alt nivel, dând exemple din experiența lor, când au avut același impuls.
- În partea a III-a a activității elevii vor căuta să găsească un alt final pentru povestea noastră, identificând o listă de sugestii și soluții.

5. Evaluare/Asigurare feedback

În încheiere, se va organiza o expoziție, în clasă, cu super-eroi și super-eroine.
Se va observa care sunt trăsăturile comune ale eroilor imaginați de elevi și se va discuta în ce măsură și în ce condiții aceste super-puteri pot deveni realitate.

ACTIVITATEA 3

Tema: **Povestea mea, povestea ta!**

Scop:

- identificarea momentelor fericite, de succes, de împlinire, pe de o parte, iar pe de altă parte, momentele de eșec, de nereușită, de conflict;
- analizarea cauzelor în cele două situații, pentru a preveni emoțiile negative și a da mai multe șanse celor pozitive.

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să identifice care au fost cele mai plăcute momente din viața lor și de ce;

O2: să conștientizeze care sunt cele mai numeroase situații conflictuale în care au fost implicați;

O3: să găsească strategii și abordări care ar fi putut preveni conflictele sau bullying-ul.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: explicația, întrebări și răspunsuri, rememorarea, problematizarea
- ***Mijloace***: desenul, muzică,
- ***Forme de organizare a activităţii: individual și cu tot colectivul***

Resurse:

- bibliografice: Dicționarul drepturilor omului SIRDO (Societatea Independentă Romană a Drepturilor Omului, Editura Sunset, 1998
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1.Moment organizatoric Se va verifica prezența, așezarea în bănci în grupe de cate 4. Se vor împărţi tuturor elevilor cate 2 bucăți de șnur și bilețele de 2 culori,

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Pentru a-i ajuta pe elevi să fie în largul lor și să-și împărtășească din experiența lor**,** profesorul scrie două citate pe tablă pentru a fi comentate de clasă:

- **„Not everything that counts can be counted, and not everything that can be counted, counts.”**
- **„I wish I were what I was when I wished I were What I am.***”(Aș vrea să fiu ce eram, când voiam să fiu ce sunt.”)*

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor Profesorul va anunța tema și obiectivele, va explica cum se va desfășura activitatea. Apoi va alege o muzică ambientală potrivită.

4. Desfăşurarea activităţii – Povestea mea, povestea ta!

a. Elevii au primit cate o bucată de șnur pe care au legat din 10 în 10 cm cate o foiță de hârtie rulată pe care au scris cele mai **frumoase momente** din viața lor pe care și le-au amintit. După ce au terminat, au discutat cu colegul de bancă. Au explicat de ce acele momente au fost cele mai memorabile. În continuare, au analizat dacă există elemente

comune. Pentru a da culoare acestei activități, elevii și-au adăugat un cântec, un desen, o metaforă, o poezie, un nume – au creat o poveste, povestea lor, pe care au adăugat-o la colecția clasei.

b. Pe alt șnur elevii au prins biletele pe care au scris sau desenat **situațiile conflictuale** în care au fost implicați în decursul vieții. Apoi au discutat în grupe de cate 4, cauzele care au declanșat problemele, persoanele cu care au interacționat. Au căutat să identifice dacă a fost vorba de bullying, de agresiune emoțională. Împreună cu colegii, au stabilit metode, soluții pentru a preveni și evita astfel de situații.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Această activitate a fost o plimbare prin viață. Copiii au punctat momentele de cotitură care au fost și cele mai memorabile , fiecare elev a hotărât ce dorește să lase în urmă și ce dorește să ia cu el, astfel preluând energia din trecut și folosind-o pentru viitor. In același timp tânărul trece printr-un proces de rememorare și auto-descoperire.

S-a discutat cu întreaga clasă, în final, care evenimente declanșează agresivitatea, conflictul și cum ar putea fi evitate. De asemenea, s-au prezentat care au fost cele mai fericite momente.

ACTIVITATEA 4

Tema: *Atitudinea este un lucru mic care face o diferență mare!*

Scop:

- valorificarea informațiilor acumulate în cadrul activităților anterioare;
- cultivarea unor atitudini demne, corecte, empatice, de solidaritate și toleranță

Obiective operaționale: la finalul activității elevii vor fi capabili:

O1: să practice un comportament altruist;

O2: să dezvolte abilități de cooperare, solidaritate.;

O3: să-și dezvolte spiritul de echipă și de sacrificiu;

O4: să-și cunoască colegii de clasă mai bine, să învețe să-i accepte, să-i aprecieze, să-i ierte.

O5 să se familiarizeze cu diferitele stiluri de negocieri într-un conflict (**evitarea, acomodarea, compromisul, colaborarea, competiția).**

Strategii:

▪ ***Metode şi procedee***: explicația, întrebări și răspunsuri, problematizarea, prezentarea, explicarea și dezbaterea unui set de citate motivaționale și emoționale.

▪ ***Mijloace***: foi sau postere cu citate legate de tema inteligenței emoționale, a bullying-ului, a conflictelor, a stilului de negocieri într-un conflict,

▪ ***Forme de organizare a activităţii*** – individual, în perechi, pe grupe și cu întreaga clasă

▪ ***Metode de evaluare a activităţii:*** gradul de participare la dezbateri, implicarea, originalitatea, puterea de argumentare a alegerii făcute și atitudinea pozitivă.

Resurse:

- bibliografice: Suportul de curs, din cadrul proiectului Erasmus+ Acțiunea Cheie 1 nr 2018-1-RO01-KA101-048140, cu titlul, *Strategii didactice inovative în sprijinul educației inclusive*.
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric - Se face prezența, se verifică sala de clasă, se întreabă elevii dacă sunt fericiți. Apoi li se adresează tuturor următoarea întrebare – „De ce îți este dor?”

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Se pune pe tablă citatul de mai jos și elevii sunt rugați să-l explice și să comenteze dacă au fost și ei într-o situație conflictuală similară, când ambele părți au păreri diferite dar de fapt, ambele corecte.

„Doar pentru că tu ai dreptate, nu înseamnă că eu greșesc. Pur și simplu tu nu ai văzut viața din perspectiva mea.”

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor ”**Atitudinea este un lucru mic, care face o diferență mare!”**

Elevii vor lucra împreună pentru a se cunoaște și altfel, pentru a-și vedea colegii într-o lumină mai bună, chiar dacă gândesc diferit și pentru a crea în școală o atmosferă de ne-agresivitate, de eleganță, de susținere reciprocă. Elevii vor reacționa în cazul situațiilor de bullying, luând atitudine, demascând agresorul și protejând victima.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Care-i victima, care-i agresorul? Elevilor li se prezintă o imagine mai neobișnuită și ei trebuie să decidă care dintre cele două personaje ar putea fi victima bullying-ului și să-și motiveze alegerea. În continuare li se cere să comenteze dacă un personaj agresiv poate , la rândul său să fie agresat. Se va căuta răspuns la următoarea întrebare – ”Care este cea mai bună și eficientă strategie anti-bullying?”

b. Elevilor li se prezintă o serie de citate motivaționale la tablă și li se cere să-și aleagă citatul preferat, care-i reprezintă cel mai bine, în care se regăsesc și apoi să-și susțină alegerea cu argumente clare și eventual cu exemplificări din experiența lor.

- „Îndrăznește să fii diferit!”
- „Un om fără conflict este ca un om care taie margarete cu o sabie!”
- „Nu poți opri valurile, dar poți învăța surfing!”
- „Visele sunt rezultatul unui milion de alegeri, a unui milion de eșecuri și a catorva succese.”
- „Dacă toți gândim la fel, atunci cineva nu gândește.” G.S.Patton
- „Alegerile proaste fac poveștile bune.” (Bad choices make good stories.”)
- „Until I was eight, I thought my name was **shut up**.”
- „În cele din urmă, nu ne vom aminti cuvintele dușmanilor, ci tăcerea prietenilor.” M.L.King Jr.

- „Pentru idei bune și inovații adevărate, avem nevoie de interacțiune umană, de conflict, de argumente, de dezbatere.” M. Hefferman
- „Când ești într-un conflict cu cineva, există un factor care poate face diferența dintre a-ți distruge relația sau a o adânci.” William James

c. Ce tactică ai alege într-un conflict – „*Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte...*” sau „*Întoarce și celălalt obraz*!” De ce? Argumente pro și contra.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Cu ajutorul clasei am cules cele mai surprinzătoare informații descoperite în cadrul acestor activități, menite să prevină situațiile de bullying și în același timp să ofere variante de abordare a conflictului.

- Neutralitatea nu ne ajută să avansăm.
- Cel mai mare obstacol în fața acțiunii este frica de a fi judecat.
- Dacă vei câștiga, va trebui să plătești un preț.
- Conflictul este inevitabil și deseori bun. E posibil ca discutând conflictul, să creezi ceva puternic, relația se poate astfel aprofunda.
- Conflictul îi ajută pe oameni să fie reali, adevărați, autentici. Fără o relație nu e posibil să avem un conflict.
- Conflictul este o ușă deschisă spre schimbare.
- Suntem liberi dacă ne putem alege limitele.
- Există prea multe reguli și prea puține sentimente! („Școlile ar trebui închise vreo 100 de ani pentru că ne-am îndepărtat prea mult de valorile sufletești.” Tagore)
- Există 6 emoții – fericire, frică, surpriză,tristețe, furie,dezgust.
- Inteligența emoțională pentru performanța liderilor, a directorilor, este de 2 ori mai importantă decât IQ-ul.
- Să folosim sentimentele în luarea deciziilor deoarece ele cuprind și empatia și abilitățile sociale.
- Victima are o capacitate redusă de a-și controla emoțiile.
- **Există o tiranie a succesului**. T. Williams

Anexe

Anexa 1

1. Care este activitatea ta preferată?	2. Cum arată casa ta ideală?	3. Ce nu-ți place?
4. Care sunt florile tale favorite?	5. Care sunt versurile tale preferate dintr-un cântec sau poezie?	6. Care adjectiv l-ai atașa numelui tău?
7. Scrie un citat care te reprezintă (ex. „It s good to be important, but it s more important to be good.”	8. Care este locul cel mai frumos din lume pentru tine?	9. Dă-ne un exemplu de conflict în care ai fost implicat.

Anexa 2

FAVOURITE ANIMALS

Answer the following questions in order. It is important that you answer each question completely before you move on to the next. Once you have written something, do not change it. Use different adjectives to describe each animal.

A What is your favourite animal? _____

Write four adjectives to describe your favourite animal.

1 _____ 2 _____

3 _____ 4 _____

B What is your second favourite animal? _____

Write four adjectives to describe your second favourite animal.

1 _____ 2 _____

3 _____ 4 _____

C What is your third favourite animal? _____

Write four adjectives to describe your third favourite animal.

1 _____ 2 _____

3 _____ 4 _____

D What is your least favourite animal? _____

Write four adjectives to describe your least favourite animal.

1 _____ 2 _____

3 _____ 4 _____

Împreună pentru binele tuturor!

Profesor: Maria Moisuc
Clasa: a VI-a D
Scopul programului: conștientizarea rolului autocunoașterii în vederea recunoașterii emoțiilor celorlalți, creșterea nivelului de empatie în interiorul grupului, creșterea coeziunii grupului prin diminuarea nivelului agresivității, conștientizarea importanței cooperării în vederea unei comunicări eficiente, conștientizarea repercusiunilor propriilor acțiuni (negative) asupra celorlalți, dezvoltarea inteligenței emoționale, reducerea fenomenului de *bullying*.
Metode de realizare: conversația, explicația, lucrul individual, lucrul în grup, prezentarea frontală, desenul
Durata: 4 activități (septembrie-noiembrie 2019)
Materiale utilizate: planșe, foi albe A4, foi colorate A4, creioane colorate, carioci, șabloane, coli de carton, bandă adezivă, tabla.
Desfăşurarea programului pe activități:

Nr. crt.	**Titlul activităţii**
1.	Animalul meu totemic
2.	Mandala emoțiilor
3.	Uniți suntem mai puternici!
4.	Adoptă un personaj!

Evaluarea programului:
Analiză comparativă a răspunsurilor date de elevi la chestionarul inițial și final al proiectului, feedback oral.

ACTIVITATEA 1

Tipul activităţii: consiliere colectivă
Tema: *Animalul meu totemic*
Scop: Autocunoaștere
Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să realizeze o scurtă introspecție în vederea analizării propriilor emoții
O2: să își valorizeze propriile aptitudini în raport cu ceilalți
O3: să își conștientizeze și să definească atât calitățile proprii cât și cele ale colegilor
Strategii:
- ***Metode şi procedee***: exerciţiul de energizare, explicaţia, conversaţia, brainstormingul, problematizarea, lucru cu fişele, expunerea, exemplul.
- ***Mijloace***: foi albe A4, carioci, markere, fişe de lucru, pixuri.
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, individual
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, analiza rezultatelor.

Resurse:
- bibliografice: Manes, Sabina (coord.), 2008, *83 de jocuri psihologice pentru animarea grupurilor*, Polirom, Iași
- spațiale: sala de clasă

- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric: salutul, scurtă conversație situațională, verificarea prezenței elevilor la oră.

2. Captarea şi orientarea atenţiei: Dirigintele îi întreabă pe elevi dacă știu semnificația sintagmei „animal totemic”.

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor: Dirigintele notează pe tablă titlul lecției, explicând pe larg sintagma „animal totemic”.

4. Desfăşurarea activităţii

a. *Ce este autocunoașterea?* Dirigintele le explică elevilor mizele autocunoașterii, care este un punct de plecare spre cunoașterea celorlalți, precum și către o mai bună interacțiune cu aceștia. Pentru a empatiza cu grupul și implicit a recunoaște emoțiile celorlalți, autocunoașterea este esențială. Aceasta este rezultatul introspecției, al analizei detaliate a propriilor emoții, precum și al unei interpretări corecte în vederea gestionării lor.

b. Dirigintele le expune elevilor o imagine reprezentând un cocor și le cere să o asocieze cu o persoană reală (din cercul de cunoștințe sau din lumea mondenă), precum și să justifice alegerea prin menționarea trăsăturilor comune. Copiii fac supoziții, iar dirigintele notează pe tablă toate propunerile.

c. Dirigintele explică elevilor că, paradoxal, este mai dificilă cunoașterea de sine decât a celor din jur, însă ea este posibilă după exerciții îndelungate și perseverență. O primă activitate având ca obiectiv conștientizarea de către elevi a propriilor trăsături de caracter este cea intitulată: *animalul meu totemic.* Copiilor li se cere să deseneze animalul cel mai reprezentativ pentru caracterul lor și să predea foile fără a le semna.

d. In a doua parte a exercițiului dirigintele prezintă fiecare imagine în fața clasei și le cere copiilor să ghicească cine este autorul desenului. După momentul supozițiilor, dezbaterilor, dar și propunerilor finale, proprietarul desenului explică de ce și-a ales un anumit animal și în ce măsură îl reprezintă. Cel mai important moment este această etapă a exercițiului, în timpul căreia fiecare copil dovedește în ce măsură se cunoaște pe sine, dar și în ce măsură își cunoaște colegii de clasă. Sarcina este cu atât mai dificilă, cu cât o condiție impusă de diriginte este ca animalul ales să nu fie unul comun, ci cât mai “exotic” cu putință, pentru a scădea riscul coincidențelor, dar și a banalizării exercițiului prin alegeri comune. In mod surprinzător, mulți copii (nu neapărat cei mai “populari” în cadrul colectivului) sunt recunoscuți în trăsăturile animalului totemic pe care și l-au ales ca fiind reprezentativ pentru caracterul lor.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Dirigintele adresează elevilor întrebări în vederea evaluării activității și a gradului de înțelegere a noilor cunoștințe, evidențiind contribuția tuturor.

ACTIVITATEA 2

Tipul activităţii: consiliere colectivă

Tema: *Mandala emoțiilor*

Scop: cunoașterea celorlalți

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să identifice emoțiile celorlalți

O2: să descopere abilitățile celorlalți
O3: să asocieze trăsături aparent incompatibile
O4: să înțeleagă importanța diversității colectivului

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: exerciţiul de energizare, explicaţia, conversaţia euristică, exercițiul creativ, expunerea, analiza, exemplul
- ***Mijloace***: foi albe A4, carioci, markere, pixuri, tabla.
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, individual.
- ***Metode de evaluare a activităţii*:** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, analiza rezultatelor.

Resurse:

- bibliografice: Corneanu, Sofia, 2019, *Ghid practic de înțelegere a emoțiilor prin art terapie,* Ed. Rovimed Publishers, Bacău
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric

Salutul, scurtă conversație situațională, verificarea prezenței elevilor la oră.

2.Captarea şi orientarea atenţiei: Dirigintele întreabă copiii ce tipuri de terapie cunosc și dacă le este familiar conceptul de *terapie prin artă*.

3.Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor: Dirigintele prezintă clasei tema activității si explică obiectivele acesteia, insistând asupra importanței conceptului de *empatie* în interacțiunea cu ceilalți.

4.Desfăşurarea activităţii

a. Dirigintele citește un text (o scrisoare aparținând lui Thomas Edison, text a cărui concluzie este că încrederea celorlalți în capacitățile unui individ aparent mediocru îl poate motiva și transforma într-o personalitate marcantă), iar copiii fac comentarii privitoare la morala povestirii: când cineva ne cunoaște foarte bine abilitățile, ne poate stimula și determina să progresăm.

b. În urma unui scurt brainstorming, este explicată noțiunea de *empatie* în interiorul unui colectiv. Copiii ajung la următoarea concluzie: cunoașterea membrilor unui grup este primordială în vederea armonizării relațiilor din interiorul acestuia. Empatia se instalează mai repede și mai ușor prin comunicarea facilitată de identificarea trăsăturilor, emoțiilor, nevoilor celorlalți. Dirigintele prezintă pe scurt o metodă prin care un observator ar putea obține informații despre personalitatea, caracterul, sentimentele autorului unui desen: terapia prin artă. Aplicându-se art terapie copiilor, s-a observat că aceasta reduce agresivitatea, dezvoltă creativitatea și le stimulează dorința de a reprezenta (fără a conștientiza) sentimente profunde. Dirigintele propune elevilor să deseneze o *mandala*, după ce le-a prezentat câteva exemple ca model, încurajându-i să se exprime liber și să creeze exact ceea ce doresc să reveleze celorlalți despre ei înșiși.

c.La sfârșitul activității, copiii își prezintă creațiile, ideile care au stat la baza lor, explicându-și intenția și/sau starea de spirit care au generat desenele. Acestea sunt grupate în funcție de anumite categorii, pentru ca toți participanții să înțeleagă că, deși diferiți, sunt reuniți de anumite capacități care nu devin vizibile decât în cadrul acestui tip de exercițiu. Dirigintele le

explică faptul că fiecare desen, indiferent de valoarea sa artistică, este unic și special datorită personalității autorului său.
Rezultatele pot fi surprinzătoare și foarte relevante. Astfel, unele desene sunt elaborate, însă nu își propun să transmită un mesaj observatorului:

Altele ies din tiparul prestabilit (ca formă, dimensiuni etc.)

Anumite creații prezintă o adevărată poveste sau dovedesc imaginație bogată, dar și un tip de gândire care depășește cadrele impuse din exterior

Altele sunt realizate superficial

Unii copii demonstrează că pot exprima prin desen o parte din personalitatea lor:

Unele desene sunt elaborate, dar lipsite de mesaj simbolic:

5. Evaluare: Dirigintele valorizează contribuția fiecărui copil, subliniind în același timp faptul că acest tip de activitate anulează prejudecățile superficiale, care creează o falsă segregare în interiorul grupului și poate sta la baza unei noi dinamici, bazate pe afinități mai puțin cunoscute la o primă abordare.

ACTIVITATEA 3

Tipul activităţii: consiliere colectivă
Tema: *Uniți suntem mai puternici!*
Scop: creșterea coeziunii grupului
Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să conștientizeze rolul negativ al agresivității
O2: să valorizeze cooperarea și comunicarea în interiorul grupului
O3: să își dezvolte inteligența emoțională
O4: să înțeleagă importanța coeziunii colectivului
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: problematizarea, explicaţia, conversaţia euristică, exerciţiul creativ, expunerea, analiza.

- ***Mijloace***: foi albe A4, coală de carton, carioci, markere, pixuri.
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, individual, în grup
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică, feedback-ul oferit de către elevi la finalul activității, analiza colectivă a rezultatelor.

Resurse:

- bibliografice: Popa, Simona, 2017, *Consiliere și dezvoltare personală, clasa a V-a*, București
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric: salutul, efectuarea prezenței elevilor la oră, conversație situațională

2. Captarea şi orientarea atenţiei: Dirigintele salută copiii cu gestul prin care oamenii fac cunoștință. Copiii sunt întrebați care este rostul acestui gest și care parte a corpului este implicată (mâna).

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor: Dirigintele prezintă cele două activități care se vor desfășura în paralel, precum și justificarea organizării lor. Activitatea propusă elevilor în vederea creșterii coeziunii grupului se desfășoară pe două planuri: individual și colectiv.

4. Desfăşurarea activităţii:

a. Copiilor li se solicită să completeze pe o foaie de carton afișată pe tablă o schemă (sub formă de arbore) desenând conturul mâinii proprii în interiorul căruia să noteze calitatea pe care o consideră esențială în vederea construirii armoniei la nivelul colectivului clasei. Cerința specială este ca noțiunile pe care ei le propun să nu se repete. In paralel, sunt organizați în grupe de lucru, fiecăreia revenindu-i sarcina de a crea o compunere cu titlul următor: “Ca să am prieteni, trebuie să *fiu* bun prieten!”. În redactarea compunerilor, cerința este ca fiecare elev să scrie câte o frază care să dezvolte ideea expusă de colegul său, dar să o și continue, îmbogățind-o după inspirația proprie.

b. Elevii completează planșa de carton cu acele concepte care contribuie cel mai mult la realizarea unei comunicări eficiente în interiorul grupului (compasiune, respect, spirit de echipă, atenție, încredere, solidaritate, dărnicie, armonie, toleranță etc.)

c. Compunerile sunt citite în fața clasei de un reprezentant al fiecărui grup și este aleasă cea mai impresionantă creație. In urma acestei lecturi, copiii dau dovadă că înțeleg importanța cooperării, a bunei înțelegeri și a armoniei în grup în vederea unei comunicări eficiente.

5. Evaluare/Asigurare feedback: Dirigintele le face cunoscut elevilor că însăși implicarea activă a fiecăruia din ei în cele două activități este o contribuție importantă la atingerea obiectivului activității, ceea ce reprezintă o răsplată în sine.

ACTIVITATEA 4

Tipul activităţii: consiliere colectivă

Tema: *Adoptă un personaj!* (În conceperea acestei activități am folosit ideea doamnei Alexandra Fejér (învățătoare la Școala Gimnazială Nr. 14 Brașov): https://alefejer.wixsite.com/loveforteaching/blank-7/2019/04/07/Despre-porecle-jigniri-%C8%99i-insulte-la-Dezvoltare-Personal%C4%83)

Scop: conștientizarea efectelor pe care propriile acțiuni agresive le au asupra celorlalți.

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să-și reducă nivelul agresivității

O2: să conștientizeze repercusiunile propriilor acțiuni (negative) asupra celorlalți

O3: să își dezvolte nivelul de empatie

O4: să evite fenomenul de *bullying*

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: exercițiul creativ, expunerea, analiza.
- ***Mijloace***: șabloane de carton, carioci, markere, pixuri, bandă adezivă.
- ***Forme de organizare a activităţii:*** frontal, în grup.

Metode de evaluare a activităţii: observația sistematică, dialogul, explicația.

Resurse:

- web: https://alefejer.wixsite.com/loveforteaching
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric: salutul elevilor, conversație situațională.

***6.* Captarea şi orientarea atenţiei:** Dirigintele expune la tablă patru personaje desenate pe/decupate din coli de carton, întrebând copiii dacă și-ar dori să le accepte în grupul lor.

7. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor: Dirigintele notează la tablă titlul activității.

8. Desfăşurarea activităţii:

a. Într-o primă etapă, dirigintele propune elevilor o temă de gândire: ce este *bullying*-ul, care sunt cauzele acestui fenomen și cum poate fi prevenit? Opiniile elevilor converg către aceeași definiție: *Bullying*-ul este acțiunea prin care un agresor, care se consideră/este superior

fizic față de o victimă, o intimidează recurgând în mod constant la diferite forme de violență (verbală, fizică), pentru a-i submina încrederea în sine pe de o parte și pentru a dobândi autoritate simbolică față de restul grupului său pe de altă parte. Astfel, mediul căruia îi aparține victima devine un loc în care aceasta nu se mai simte în siguranță, care îi poate provoca frică, sentimentul insecurității antrenând chiar diferite forme de reacții de respingere: copilul agresat devine retras, taciturn, solitar, refractar la relaționarea cu cei din jur, îi scade randamentul școlar etc.

b. Dirigintele explică noțiunea de *empatie,* precum și faptul că una din cauzele apariției *bullying*-ului este adeseori lipsa de empatie a agresorului față de cei pe care îi percepe ca fiind mai slabi. Coeziunea și dinamica grupului joacă și ele un rol important în prevenția acestui fenomen: dacă agresorul nu ar beneficia de susținerea grupului său, cu siguranță ar înceta/nici nu ar iniția activități menite să agreseze victimele.

c. Dirigintele împarte colectivul clasei în 4 grupuri, distribuind fiecăruia câte un personaj decupat din carton. Timp de 20 de minute fiecare grup are libertatea de a-l personaliza după propria dorință (vârstă, identitate, aspect fizic, trăsături morale etc.).

d. Fiecare echipă își prezintă detaliat în fața clasei propriul personaj (dovedind atașament față de personajele „adoptate”).

e. Dirigintele îi îndeamnă pe elevi să critice/insulte personajele prezentate pe tablă. La fiecare intervenție din partea clasei, dirigintele rupe câte o bucată din personajele de carton, reacțiile copiilor fiind foarte încărcate emoțional (surpriză, regret, revoltă).

f. Dirigintele invită copiii să complimenteze / consoleze personajele distruse, reconstituindu-le treptat cu ajutorul benzii adezive. Când reconstrucția este finalizată, dirigintele expune personajele pe verso, unde sunt vizibile aplicațiile cu bandă adezivă. Concluzia la care ajung copiii este că orice act de agresivitate exercitat asupra cuiva îl afectează în mod iremediabil, indiferent dacă agresorul își revizuiește în cele din urmă atitudinea față de victimă.

9. Evaluare/Asigurare feedback: Dirigintele mulțumește copiilor pentru efortul depus în timpul acestei activități și le cere să interiorizeze concluzia la care au ajuns împreună, pentru a evita, pe viitor, implicarea în acțiuni de tip *bullying*.

Stop bullying!

Profesor: Cătălina Mihaela Rusu
Clasa: a VII-a A
Scopul programului:
Reducerea numărului de conflicte și de situații de bullying în colectivul de elevi ai clasei a VII-a A
Desfăşurarea programului pe activităţi:

Nr. crt.	Titlul activităţii
1.	Eu, la vârsta preadolescenței
2.	Empatia, cheia către sufletul colegului meu
3.	Colegul meu, prietenul meu
4.	Procesul

ACTIVITATEA 1

Tema: **Eu, la vârsta preadolescenței**
Scop: cunoașterea principalelor caracteristici ale preadolescenței
Obiective operaționale - la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să definească cel puțin trei caracteristici fizico – psihice ale preadolescenței;
O2: să identifice cel puțin câte două modificări petrecute la nivel fizic, psihic, comportamental;
O3: să găsească cel puțin o soluție la unele dintre problemele cu care se confruntă preadolescenții;
O4: să colaboreze în cadrul grupelor formate pentru îndeplinirea sarcinilor primite.
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: exerciţiu de energizare, explicaţia, conversaţia, problematizarea;
- ***Mijloace***: foi A4, carioci, markere, pixuri, poster cu imaginea adolescentului
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, individual, pe grupe.
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității.

Resurse:

- bibliografice:
- Bernard Lievegoed – Fazele de dezvoltare a copilului, Editura Univers Enciclopedic Junior & Triade, București, 2011
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII
1. Moment organizatoric
Băncile din clasă sunt aranjate în semicerc, pentru ca elevii să poată comunica mai bine și să se grupeze mai ușor pentru lucrul pe grupe.

2. Captarea şi orientarea atenţiei – se propune un exercițiu de pregătire a clasei pentru activitate:

Elevii, stând pe scaune, închid ochii. Vor încerca să numere 1, 2, 3..., dar fără ca să existe un tipar pentru modul în care trebuie să numere. De exemplu, nu unul după celălalt. Când doi vor rosti aceeași cifră/ număr se reia numărătoarea.

Astfel, elevii - cu ochii închiși – trebuie să fie atenți unii la alții, să se asculte și să simtă/ aștepte rândul. E un exercițiu bun pentru liniștirea unei clase și pentru a-i învăța să se asculte unii pe alții. Pe măsură ce exercițiul este repetat, se ajunge până la numere destul de mari.

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

Vom discuta astăzi despre etapa de vârstă pe care o traversați: pubertatea sau preadolescența. Vom încerca să vedem cu ce situații vă confruntați și ce soluții puteți găsi.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Se pleacă de o *imaginea* unui preadolescent. Profesorul conduce discuția prin întrebări de tipul:

- Cine credeți că se află în imagine? Ce ne spune poziția în care stă? Dar privirea? La ce se gândește? Cum se simte? Prin ce schimbări trece? Ce părere crezi că are despre ea? Este mulțumită de ea? Crezi că are încredere în ea?
- caracteristice importante se notează pe tablă, pentru a se construi o definiție, descriere a preadolescenței, cu ajutorul elevilor.

b. *Preadolescența* (pubertatea) reprezintă o etapă în dezvoltarea fiecăruia dintre noi. Ca vârstă, cercetătorii susțin că este cuprinsă între 10/11 ani și 14/15 ani. Etapa se caracterizează prin schimbări fizice și mentale normale în procesul de creștere, dar dificile din punct de vedere emoțional și comportamental.

Preadolescența face trecerea de la copilărie la adolescență.

c. Dar, haideți să vedem ce aspecte noi ați identificat la voi, la etapa de vârstă pe care o parcurgeți!

Elevii sunt organizați în patru echipe.

Fiecare echipă va primi câte un aspect al vârstei adolescenței.

E1: Descrieți caracteristicile fizice specifice unui preadolescent!

E2: Descrieți comportamente specifice vârstei!

E3: Descrieți emoțiile pe care le trăiți!

E4: Descrieți relațiile pe care le aveți cu părinții, profesorii, colegii, prietenii.

Fiecare echipă desemnează un reprezentant care să prezinte ce elemente caracteristice au identificat. După ce reprezentantul prezintă, ceilalți (eventual profesorul) pot completa!

Schimbări fizice:	**Schimbări emoționale:**
- Creșterea disproporționată a mâinilor și a picioarelor (omul paianjen); - Stângăcia mișcărilor, creșterea în înălțime; - Acnee, piele grasă, pilozitate; - Modificarea vocii (la băieți); - Transpirația abundentă și urât mirositoare; - Ritmul este diferit la cele două genuri.	- Emoțiile sunt trăite puternic și intens; - Apare frecvent opoziția; - Trecerea de la o stare la alta. De exemplu, de la exuberanță la melancolie, irascibilitate;
Schimbări de ordin social:	**Schimbări de ordin comportamental:**
- Nevoia de acceptare în grupuri de egali, din punct de vedere al vârstei; - Preocupări pentru propria imagine;	- Nevoia de izolare, solitudine; - Contestarea regulilor, normelor sociale; - Teribilism.

d. *Moment reflexiv*! Vă regăsiți în descrierile pe care le-ați auzit? De ce credeți că nu aveți toate caracteristicile prezentate? O să treceți și voi prin experiențe asemănătoare?

Profesorul evidențiază faptul că fiecare persoană este unică și că are propriul ritm de dezvoltare și maturizare.

Preadolescenții trebuie să conștientizeze că apar noi provocări:

- creșterea volumului responsabilităților școlare – apar, de exemplu, noi discipline;
- apariția noilor roluri sociale: de sportiv, prieten;
- pregătirea pentru luarea de decizii ce privesc profesia: alegerea liceului unde vor continua studiile.

Aceste provocări pot deveni oportunități, deoarece au un grad mai mare de autonomie și sunt cooptați în activități mai complexe. Un stil de viață sănătos se poate baza pe o relație pozitivă cu părinții, profesorii, prietenii, pe încrederea în forțele proprii și, nu mai puțin important, practicarea unui sport!

Evaluare/Asigurare feedback

Provocările specifice vârstei pe care le au sunt trecute pe tablă. Se formează echipe ad-hoc: se numără 1, 2, 3, 4 toți elevii din clasă. Cei cu numărul 1 vor forma o echipă, cei cu numărul 2 a doua ş a m d.

Fiecare echipă primește o provocare și va trebui să găsească soluții până ora următoare de dirigenție. De exemplu,

1. Toți colegii mei au crescut, numai eu am rămas cel mai mic de înălțime;
2. Mi se pare că toată lumea se uită la coșurile mele, de aceea le acopăr cu un strat gros de fard;
3. Mă simt stânjenit (ă) de corpul meu, de aceea port haine largi;
4. Trântesc ușa la cameră, pentru că părinții mei nu mă mai înțeleg.

ACTIVITATEA 2

Tema: **Empatia, cheia către sufletul colegului meu**
Scop: dezvoltarea unor abilități specifice inteligenței emoționale
Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: să recunoască cel puțin patru stări/ sentimente personale;
O2: să identifice cel puțin două stări/ sentimente ale celorlalți;
O3: să cunoască cel puțin o metodă de gestionare a unei stări/ sentiment personal;
O4: să știe cel puțin două consecințe ale folosirii empatiei în relațiile cu ceilalți.
Strategii:

- ***Metode şi procedee***: conversația, explicația, jocul de rol, crearea unui poster cu ajutorul aplicației mentimeter, vizionarea unui clip
- ***Mijloace***: tabla, calculatorul, videoproiectorul,boxe
- ***Forme de organizare a activităţii:*** individual, frontal, pe grupe
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității.

Resurse:

- bibliografice:

- Maurice J. Elias, Steven E. Tobias, Brian S. Friedlander – Stimularea inteligenței emoționale a adolescenților, Editura Curtea Veche, București, 2003
- Rob Yeung – Dezvoltarea inteligenței emoționale, Editura Meteor Press, București, 2018
- Julia Cameron, Ema Lively – Cum să cultivi creativitatea copiilor, Editura Polirom, Iași, 2003
- ted.com/talks/sam_richards_a_radical_experiment_in_empathy#t-167207 – Sam Richars, A radical experiment in empathy

- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1.Moment organizatoric

Băncile din clasă sunt aranjate în semicerc, pentru ca elevii să poată comunica mai bine și să se grupeze mai ușor pentru lucrul pe grupe.

2. Captarea şi orientarea atenţiei

Exerciţii:

- Elevii formează un cerc în interiorul băncilor. Se înaintează foarte încet, până când toți participanții vor ajunge să stea umăr lângă umăr. Profesorul îi înseamnă să se lase foarte ușor spre dreapta, apoi spre stânga, apoi ușor în față.

Toți vor simți suportul grupului și modul în care acesta îi ajută să-ți păstreze mai ușor echilibrul.

- Același cerc. Un elev ține un ritm: de exemplu, o bătaie din palme, 2 loviri în podea cu picioarele, întâi dreptul, apoi stângul. Pe acest ritm, fiecare elev își adaugă propriul sunet/ sunete, încercând să se armonizeze cu ceilalți. Pentru a începe fiecare elev așteaptă semnul de la coordonatorul jocului. Aceștia se vor alătura pe rând. Când ajung toți să participe se ascultă câteva măsuri, apoi același coordonator va da semnalul fiecăruia pe rând să se oprească.

E un exercițiu bun de armonizare a grupului. Fiecare trebuie să fie atent la sine și la ceilalți pentru ca ritmul să fie cât mai melodios.

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

Tema aleasă pentru lecția de azi este empatia. Vom vedea ce rol are empatia în relațiile ce se stabilesc între oameni.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Exercițiul 1 - Sunt necesari 4, 5 voluntari care vor veni în fața clasei. Aceștia sunt instruiți să stea cu o atitudine deschisă – zâmbet larg, cu degetul mare în sus. Profesorul canalizează discuția cu ajutorul întrebărilor:

- Ce simțim când ne uităm la un astfel de grup de persoane? Ce stare ne transmite?
- Ce gândim despre ei?
- Ce relații credeți că au unii cu alții?
- V-ar plăcea să interacționați cu ei?
- V-ar plăcea să faceți parte din grupul lor?
- Credeți că v-ar arăta înțelegere?

b. Exercițiul 2 - Sunt necesari trei voluntari care sunt stabiliți de la început și care vor părăsi sala de clasă, după ce ascultă regulile jocului. Aceștia trebuie să găsească un obiect ascuns în clasă de către colegi. Cei trei intră pe rând, iar colegii vor avea la fiecare dintre ei altă atitudine: la primul vor fi binevoitori, îl vor încuraja, chiar îl vor ajuta spunând cald, rece în funcție de cât de aproape e de obiectul căutat, la al doilea îl vor descuraja și îi vor repeta că nu o să reușească, iar la al treilea vor fi indiferenți, nu vor interacționa deloc cu cel care caută. Apoi, elevii sunt întrebați cum cred că s-a simțit fiecare voluntar. După ce clasa descrie ce a trăit fiecare elev, acesta trebuie, la rândul său să afirme sau să infirme dacă au dreptate.

Vor fi identificate pe rând stările/ emoțiile trăite de voluntari, chiar de elevii din clasă. Astfel, elevii pot să recunoască modul de exprimare specific al unor emoții/ stări.

De asemenea, vor fi întrebați ce comportament ar dori de la ceilalți atunci când se confruntă cu o problemă.

d. Exercițiul 3 - Se creează pe aplicația mentimeter.com un poster care va avea titlul Clasa a VII-a A. Se generează un cod, pe care elevii vor putea intra pentru a adăuga un cuvânt care să caracterizeze cel mai bine relațiile dintre colegi. (vezi Anexa nr. 2)

e. Exercițiul 4 - Amintește-ți o situație în care ai arătat înțelegere/empatie față de o persoană. Răspunde la următoarele întrebări: Ce ai gândit? Ce a gândit? Ce ai simțit? Ce a simțit? Cum ai reacționat? Cum a reacționat? Cum a afectat relația voastră pe termen lung?

f. Exercițiul 5 - Identificați, împreună cu colegul de bancă, cinci calități ale unei persoane cooperante.

g. Concluzii: Empatia este abilitatea de a discerne, înțelege și împărtăși emoțiile altei persoane. Dacă ești empatic, reușești să te pui în locul celuilalt și să-i înțelegi perspectiva. Empatia este foarte importantă pentru viața noastră socială, fiind adesea comparată cu un liant care ține oamenii uniți. Efectele benefice ale empatiei sunt multiple: îmbunătățește relațiile interumane, scade actele de agresivitate și violență, generează înțelegere și previne comportamentele individualiste. Empatia ne face fericiți, ne ajută să avem succes în relațiile sociale și are efecte pozitive asupra stării noastre de sănătate.

Rădăcinile empatiei se află în prima copilărie. Ea se construiește gradual, de la o etapă de vârstă la alta, prin conștientizare de sine, comunicare și ascultare activă.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Exerciții pentru săptămâna următoare:

a. Favorul de un minut! (fă câte un serviciu în beneficiul a două persoane/ colegi);

b. Cere și oferă ajutor! (cere/ oferă ajutorul unei persoane cu care nu relaționezi de obicei);

c. Ascultă! (ascultă două persoane cu care vorbești foarte rar în clasă);

d. De vizionat acasă: ted.com/talks/sam_richards_a_radical_experiment_in_empathy#t-167207 – Sam Richars, A radical experiment in empathy. Discuțiile vor avea loc în următoarea oră de dirigenție.

ACTIVITATEA 3

Tema: **Colegul meu, prietenul meu**

Scop: creșterea coeziunii colectivului de elevi prin realizarea de activități extracurriculare împreună

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: să respecte regulile de deplasare în siguranță într-o excursie;

O2: să respecte regulile de vizionare civilizată a unui spectacol de teatru;

O3: să interacționeze cu cel puțin doi colegi cu care relaționează mai rar;

O4: să afle detalii noi despre calitățiile și hobby-urile colegilor.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: o excursie de o zi la Castelul Miclăușeni, vizionarea unui spectacol de teatru
- ***Mijloace***: autocar, procese verbale de prelucrare a regulilor de conduită și de siguranță
- ***Forme de organizare a activităţii:*** individual, pe grupe, frontal.
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** jurnal de impresii la sfârșitul activităților

Resurse:

➢ bibliografice:

- *** - Mentalitatea deschisă, Editura Institutul Dezvoltării Personale, Cluj, 2019;
- Mariana Chirilă – Viitor începe azi, Editura Taida, Iași, 2011
- Sir Ken Robinson – O lume ieșită din minți, Editura Publică, București, 2011

➢ spaţiale: Casa memorială Vasile Alecsandri, Castelul Miclăușeni, Ateneul Tătărași

➢ temporale: weekendul 28-29 septembrie 2019

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric:

Cu o săptămână înainte se stabilesc ultimele detalii:

- ședință cu părinții pentru prelucrarea datelor privind cele două activități și semnarea acordurilor;
- la ora de dirigenție se prelucrează regulamentele de deplasare în siguranță și cele de vizionare civilizată a unui spectacol (Anexa nr 1);
- se transmit pe Adservio ultimele detalii prin mesaj părinților.

2. Captarea şi orientarea atenţiei

Întocmirea documentației pentru excursie împreună cu elevii. Un elev va aduna acordurile de la părinți pentru cele două deplasări. Un altul va avea grijă să fie semnate procesele verbale de prelucrare a datelor privind cele două deplasări (conform documentelor specifice).

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

Weekend-ul 28-29 septembrie îl decretăm ca Weekend-ul Prieteniei. Ne propunem să facem sâmbătă o excursie de o zi la Castelul Miclăușeni, iar duminică să vizionăm spectacolul Take, Ianke și Cadîr la Teatrul Ateneul Tătărași Iași.

Desfăşurarea activităţii

a. Excursia din 28 septembrie 2019

Invitat special d-na consilier școlar Bărbieru Elena

Program:

- ne întâlnim în parcarea de la vechea autogară la ora 8.30, iar la ora 9.00 începem să ne deplasăm spre Mircești, Iași.

- prima oprire va fi la Casa Memorială Vasile Alecsandri. Aici vom vizita casa poetului și vom asculta explicațiile ghidului. Apoi, în curtea Conacului vom asculta câteva idei pregătite de colegii noștri: precizări privind biografia poetului și o poezie recitată (un pastel).

- a doua oprire va fi în Parcul Miclăușeni. Aici vom vizita Castelul și vom asculta explicațiile ghidului, vom lua masa și vom colinda prin Târgul Meșteșugarilor, organizat în parc. După masa de prânz, vom urca să vizităm Mănăstirea Miclăușeni, biserica și cimitirul din proximitatea bisericii.

- la ora 16.00 vom pleca spre Iași, iar elevii vor fi preluați de părinți din aceeași locație de dimineată.

Observații: pe parcursul excursiei elevii vor avea ocazia de a sta mai mult împreună și de a se cunoaște mai bine. De asemenea vor construi amintiri frumoase comune. După masa de prânz am prevăzut o oră de timp liber în care să se plimbe prin parc și să poată relaționa unii cu ceilalți.

b. Vizionarea spectacolului Take, Ianke și Cadîr la Teatrul Ateneul Tătărași în data de 29 septembrie

Program:

- ne întâlnim cu toții – elevi, părinți, profesor diriginte – la ora 18.30 în fața Teatrului;

- intrăm și ne ocupăm locurile conform biletelor primate;

- 19.00 - 21.00 vizionăm spectacolul de teatru Take, Ianke și Cadîr;

- 21.00 preluarea elevilor de către părinți.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Jurnalul de impresii – elevii trimit câteva gânduri după ce se termină weekend-ul; (Anexa nr. 2)

Discuții la următoarea oră de dirigenție - ce le-a plăcut?, cum s-au simțit împreună?, ce lucruri noi au aflat...

ACTIVITATEA 4

Tema: Procesul Stop bullying

Scop: cunoașterea fenomenului de bullying și a consecințelor acestuia

Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: Să găsească cel puțin două aspecte diferite între bullying și violență;

O2: să cunoască cel puțin trei consecințe ale fenomenului de bullying, inclusiv una juridică;

O3: să știe cel puțin o soluție care îi poate ajuta în astfel de situații.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: expunerea, conversația catehetică, euristică, problematizarea, jocul de rol
- ***Mijloace***: afiș, markere, culori, mobilier școlar, tablă, cretă
- ***Forme de organizare a activităţii:*** individual, pe grupe, frontal
- ***Metode de evaluare a activităţii:*** Termometrul activității

Resurse:

- bibliografice:
  - John G. Miller, Karen G. Miller – Cum să formezi caracterul copiilor, Editura Polirom, Iași, 2006
  - Micheline Nadeau – 40 de jocuri de relaxare, metoda Rejoue, Editura Aramis, Iași, 2013
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric

Este aşezat mobilierul din clasă respectând rolurile pe care copiii le vor avea în cadrul procesului:

- o bancă centrală, în față pentru judecător; alături de acesta va sta grefierul;
- două bănci în lateral față pentru echipele de avocați;
- o bancă în fața judecătorului pentru martori, victimă.

2. Captarea şi orientarea atenţiei – Astăzi avem programată ultima activitate din proiectul nostru. După cum știți am intentat un proces bullying-ului. Cum vreți să-l numim?

3. Anunţarea temei activităţii şi a obiectivelor

Ne propunem astăzi să aflăm mai multe despre fenomenul de bullying, mai ales despre aspectele juridice ale acestuia.

4. Desfăşurarea activităţii

a. Se vizionează un clip de pe youtube (resurse libere):

https://www.youtube.com/watch?v=RVlUDMVvUJo&t=9s

Preluăm scenariul din film doar până la minutul 3 și 50 secunde. Avem alt final: Theodora nu mai vine la școală și se internează cu depresie.

b. Procesul conform anexei nr. 7

Împreună cu elevii ne-am documentat despre implicațiile juridice ale bullying-ului, astfel că am putut să ne gândim și la partea de încadrare a faptelor și la o posibilă sentință de sancționare a celor implicați.

Procesul s-a desfășurat ținând cont de scenariul realizat cu elevii. Elevii au fost parte a procesului în fiecare etapă și tot împreună am distribuit rolurile: o parte dintre ei au fost actori (vezi Anexa nr. 3) – judecător, grefier, avocați ai apărării, ai acuzării, martori, victima, acuzați - , ceilalți vor fi observatori.

c. Partea reflexivă:

Întrebări pentru elevii actori:

- Cum v-ați simțit pe parcursul procesului?
- V-au plăcut rolurile jucate? Nu? De ce? V-ați fi dorit un alt rol?
- Ce dificultăți ați întâmpinat? Ce ați fi putut îmbunătăți?

Întrebări pentru elevii observatori:

- Cum s-a văzut procesul de pe margine?
- Ați dorit să interveniți;
- Filmul vizionat are legătură cu viața reală?

d. Concluzii

Discuții libere în care s-au evidențiat diferențele între fenomenul de bullying și violență. Apoi, s-a discutat foarte mult despre consecințele fenomenului de bullying și despre strategii pe care le putem folosi în aceste situații.

5. Evaluare/Asigurare feedback

Termometrul activității – elevii sunt rugați să marcheze cu un X pe o coală de flipchart pe care e desenat un termometru „temperatura„ activității, în funcție de cât de mult le-a plăcut.

Discuții mai ample au avut loc la ora următoarea oră de dirigenție, când am discutat despre experiența procesului, despre experiența vorbitului în public, despre presiunea pe care au simțit-o din partea camerei de filmat.

Anexe

Anexa nr. 1

Reguli pentru o excursie reușită și în siguranță

In timpul unei drumeţii avem trei obligaţii principale:

* ***Să fim veseli - ca să ne bucurăm sufletul!***
* ***Să admirăm priveliştea - ca să ne bucurăm ochii!***
* ***Să învăţăm cât mai multe de la natura înconjurătoare - ca să ne bucurăm mintea!***

Să nu uităm că-**n orice drumeţie natura este gazda noastră** şi noi mergem în vizită. Va trebui să ne comportăm ca în orice vizită, ca orice musafir obişnuit, adică politicoşi, grijulii cu noi şi cu cei din preajma noastră, să nu ducem acasă decât ceea ce gazda ne permite, fără a-i provoca vreo pagubă!

Deci:

- elevii vor fi îmbrăcaţi corespunzător drumeţiei, echipaţi cu cele necesare - potrivit anotimpului, locului drumeţiei şi condiţiilor meteorologice. Dacă mergi la munte, o pereche de papuci impermeabili, o pelerină de ploaie, o șapcă și un recipient pentru apă vor fi indispensabili.
- nimeni nu are voie să se îndepărteze de grupul principal;
- tot timpul elevii vor fi atenţi la explicaţiile cadrelor didactice însoţitoare;
- toţi însoţitorii şcolarilor vor fi ascultați la fel, cu acelaşi respect, chiar dacă nu toţi sunt conducătorii claselor (diriginţi);
- elevii vor urma întocmai sfaturile şi indicaţiile însoţitorilor;
- este **strict interzis** a se uza de violenţe fizice ori de limbaj;
- nu este voie a se intra în vorbă cu persoane necunoscute;
- nu este voie să se abată de la traseul indicat, nici singuri şi nici în grup;
- elevii nu au voie să poarte la ei obiecte ascuţite, tăietoare-înţepătoare, praştie, alcool, ţigări;
- nu se vor căţăra în copaci, pe povârnişuri periculoase;
- se vor feri de animalele domestice ori sălbatice întâlnite în cale şi nu le vor asmuţi;
- nu au voie să se joace cu focul sau cu obiecte ce produc scântei ori flacără;
- vor consuma doar alimentele aduse de acasă, vor bea doar apa potabilă din propria sticlă (adică, nu din râuri, bălţi, fântâni necunoscute sau din recipientele colegilor);
- nu este voie a se consuma plante, ciuperci, fructe necunoscute, părţi de plante, clei de scoarţă de copac, alte produse naturale găsite în drumeţie:
- **ocrotește flora şi fauna, monumentele naturii, apele;**
- nu arunca pe pante sau abrupturi pietre, bucăţi de stâncă, lemne, blocuri de gheaţă, bulgări de zăpadă sau alte obiecte care în cădere pot sfărâma sau antrena altele, adevărate avalanşe, periculoase pentru oamenii din vale sau de la baza muntelui.

Anexa nr. 2

Jurnal de impresii din weekendul prieteniei

Excursia pe care am avut-o recent, a fost una foarte frumoasă. Mi-a plăcut în mod special turul castelului, deoarece, deşi am mai fost de câteva ori acolo, tot mi-a făcut plăcere să ascult despre istoria acestuia. Piesa de teatru mi-a plăcut și am găsit-o amuzantă, dar nu

foarte copilăroasă, în același timp. Per total, tot weekend-ul a fost o experiență ce a adus bucurie în inimile mele si, sper, că și a colegilor.

Mulțumim mult, **Ioana:))**

Seara la teatru a fost frumoasă, piesa mi s-a părut genială (unele replici erau hilare), ne-am adunat toată clasa (cei care au putut să vină), toți frumoși și încântați. Deși nu pot spune ca e prima dată la o piesă, tot a fost o experiență specială, deoarece nu am mai fost la Ateneu și mă bucur că am fost cu prietenii mei. Aș vrea se să mai repete astfel de întâlniri cu clasa! Mulțumim mult! Noapte bună! **Ana**

În excursie, mi-a plăcut că am vizitat ceva ce nu am mai vizitat până acum. Tot ce-am văzut m-a fascinat. Am văzut ce casă și-a construit Vasile Alecsandri și ce castel frumos există la Miclăușeni. M-am înțeles foarte bine cu Andreea și Adela.
M-am simțit foarte bine în această excursie și sper să mai repetăm această experiență, doar că altundeva. **Georgiana**

Despre weekend-ul trecut aș vrea să vă spun că a fost unul de neuitat. Piesa de teatru m-a făcut să râd până la lacrimi, iar în excursie m-am simțit foarte bine și mi-a plăcut foarte mult vizita de la casa lui Vasile Alecsandri/castelul Miclăușeni. Aceste două zile mi-au arătat cât de unită este clasa noastră, chiar dacă mai apar certuri! **Raisa**

Excursia de la Miclăușeni a fost cea mai frumoasă excursie de până acum! Chiar dacă a fost scurtă, m-am simțit extrem de bine! Am vizitat un loc nou, am petrecut mai mult timp cu colegii și am râs foarte mult. Nu pot spune că m-am apropiat foarte tare de colegii mei, dar am petrecut clipe foarte frumoase și chiar m-am simțit foarte bine! Vă mulțumesc încă o dată pentru aceasta excursie superbă! O zi frumoasă! **Anastasia**

Bună seara ! În excursia de acum 2 săptămâni eu m-am simțit foarte bine, deoarece am fost alături de colegi. Eu m-am distrat și am văzut destul de multe obiective care m-au impresionat . Aș repeta această excursie oricând.
La piesa de teatru a fost foarte amuzant, deoarece actorii au jucat foarte bine și m-au făcut să râd! De asemenea, m-am înțeles foarte bine cu colegii.
Acestea sunt gândurile mele din la cele doua zile.☺ **Alessia**

A fost frumos doar că nu mi-a plăcut că nu am prea avut voie să râd. Mi-a plăcut excursia la Miclăușeni și a fost foarte interesant castelul acela vechi și târgul. **Sofia**

Mi-a plăcut foarte mult în excursie, deoarece am învățat foarte multe lucruri noi și că am vizitat ceva ce nu am mai văzut pana acum. A fost o excursie minunată! **Matei**

Mie mi-a plăcut la teatru pentru că piesa a fost amuzantă și eu m-am înțeles foarte bine cu Robert si Ștefan. **Alex**

Mi-a plăcut foarte mult la teatru, nu mă așteptam deloc să fie așa de interesantă piesa, sincer, însa chiar mi-a plăcut. Subiectul piesei chiar m-a fascinat și sper să mai mergem la teatru. **Mădălina**

M-am distrat în excursie și am considerat-o o oportunitate bună de a ne apropia și a sta mai mult cu colegii. Am petrecut mult timp împreună cu ei în clasă, dar de data asta am avut șansa de a vorbi cu ei despre lucruri care nu sunt legate de școală. Am prețuit timpul petrecut în excursie și sper să mai am această șansă în curând din nou. **Mara**

La teatru am văzut o piesă foarte bună. Actorii au fost foarte buni, dar unii colegi nu au fost foarte atenți și de aceea nu a fost o atmosfera perfectă. **Eva**

M-am distrat și-n excursie și la teatru, deși personal nu credeam asta. În concluzie, aș dori să mai mergem în excursii. **Răzvan**

A fost minunat în excursie. M-am înțeles bine cu toți colegii mei. Am văzut lucruri interesante, care m-au uimit. Mi-a plăcut la Castelul Sturdza, unde am văzut lucruri istorice. La teatru, nu m-am mai putut opri din râs, din cauza scenetei amuzante. **Ștefan**

În opinia mea, colegii la teatru nu au fost deranjați, piesa mi sa părut foarte bună și a fost distractiv. **Mario**

În excursie am putut socializa cu colegii. Am avut ocazia să îmi achiziționez o sticlă de vin de mure. La teatru am putut vedea o piesă, pe care nu am avut ocazia sa o văd! Mi-aș dori sa repetăm aceste experiențe! **David**

În această excursie mi-a plăcut că am ieșit în aer liber și că am vizitat diferite monumente istorice și case memoriale. Consider că fost o ocazie în care am socializat cu colegii de clasă și în mod special cu Georgiana (în autocar), ceea ce nu se întâmplă de obicei. În concluzie, această excursie a fost una memorabilă. **Emilia**

Mi-a plăcut foarte tare în excursie, în special palatul! Am observat cât de liniștiți au fost și colegii, și m-am simțit foarte bine! M-am distrat și cu colegii! La teatru a fost foarte amuzant și actorii au jucat foarte bine! Colegii au râs și cred că toată lumea s-a simțit bine, în general. A fost o experiență foarte frumoasă și sper să se mai repete! Mulțumim mult! **Cati**

Mi-a plăcut foarte mult în excursie, deoarece am vizitat locuri noi. Prima oară am vizitat Muzeul Vasile Alecsandri și mi-a plăcut că am învățat lucruri noi. La Târgul Meșteșugarilor, am vizitat Castelul Sturdza și am fost ghidați. Apoi am mâncat pentru prânz și am vizitat târgul. Acolo am cumpărat suveniruri, iar apoi ne-am îndreptat spre casă. Acea zi a fost un foarte frumoasă! **Robert**

Excursia a fost un nou prilej de a petrece clipe frumoase cu colegii mei. Mi-a plăcut mult vizita la mănăstire. Pozele și cerceii magnetici, pe care i-am luat de acolo, îmi vor aminti

mereu de această excursie. Piesa de teatru a fost interesantă, dar a durat mai mult decât m-am așteptat și nu prea am mai avut răbdare să o urmăresc. **Maia**

Anexa nr. 3

Procesul

Link film Stop bullying!

https://www.youtube.com/watch?v=RVlUDMVvUJo&t=9s

Preluăm scenariul din film doar până la minutul 3 și 50 secunde!!! Avem alt final: Theodora nu mai vine la școală și se internează cu depresie.

Roluri:

Judecător	Emilia
Grefier	Ana
Avocatul apărării agresorului	Sissi Alessia
Avocatul acuzării agresorului	Ioana Iustin
Victima Theodora	Mădă
Martor 1 - Stephana	Sofia
Martor 2 + Jhohanna	Codrin
Acuzatele - Heather (lider negativ) - red - Irene (loser) - black - Mia (piedică)	 Eva Adela Florian

Scenariu proces

Grefier: Vă rugăm să vă ridicați! Intră instanța.

Judecător: Bună ziua! Sunt judecător Emilia și declar deschisă ședința de judecată! Luați loc! Domnule grefier, vă rog să prezentați cazul!

Grefier: Pe rol, judecarea procesului privind acuzatele Heather, Irene și Mia trimise în judecată pentru infracțiunea de hărțuire a victimei Theodora. Toți cei implicați sunt minori.

Judecător: D-nule Avocat al acuzării faceți apel acuzării.

Avocatul acuzării: D-nule Judecător am adus astăzi în atenția dumneavoastră un caz grav. Se prezintă cazul: povestite cele mai importante momente din filmuleț.

Theodora a fost șicanată în repetate rânduri de colegele ei: Mia i-a pus piedică, Heather a împins-o și i-a împrăștiat lucrurile la vestiar, Irene i-a aruncat un bilet mototolit pe care scria LOSER. Din cauza atacurilor inculpatelor, colegii râd și o resping pe victimă.

Vă rog să vă uitați numai până la minutul 3 și 50 de secunde!

- Finalul nu este cel din film, ci fata supusă bullying-ului nu mai vine la școală și se internează pentru că a făcut o depresie.

Judecătorul: Pentru ca instanța să se lămurească avem nevoie să ascultăm victima! Victimă Theodora spune-ne ce s-a întâmplat.

Victima: În ultimele câteva luni colegele mele m-au hărțuit în mod repetat: Când treceam pe holurile școlii, Mia mi-a pus piedică. Eu am căzut spre distracția altor colegi. Într-o zi când stăteam la vestiar, Heather a venit și m-a lovit peste cap, umilindu-mă și mi-au împrăștiat cărțile. În timpul orelor îmi trimit bilețele cu injurii. Chiar dacă au observat, profesorii nu au luat atitudine. La un moment dat am renunțat să mai merg la școala. Mi-am pierdut încrederea în mine și în ceilalți. De curând mama m-a dus la doctor și i-au medicație pentru depresie.
Judecătorul: D-nilor avocați ai acuzării aveți întrebări pentru victimă?
Avocatul acuzării: Da!

- Ce dorești de la acuzate?

Victima: Să fie judecate și pedepsite astfel încât să nu mai sufere și alți colegi!
Avocatul acuzării: Mai sunt și alți colegi care te necăjesc?
Victima: Nu. Doar râd când fetele își bat joc de mine.
Avocatul acuzării: Te-ai gândit să ceri ajutorul cuiva? Unui profesor, de exemplu?
Victima: Uneori nici profesorii nu intervin. Consideră că nu e mare lucru.
Judecătorul: D-nilor avocați ai apărării aveți întrebări pentru victimă?
Avocatul apărării: Da!
NU crezi că tu îți provoci colegele să se poarte astfel?
Victima: nu, niciodată.
Avocatul apărării: Nu crezi că e și vina ta?
Victima: Nicidecum.
Judecătorul: Acum rugăm ca acuzatele să prezinte ce s-a întâmplat!
Acuzata: (Prezintă deformat faptele)
Lucrurile nu stau așa cum le-a prezentat Theodora. Ea minte! Niciodată noi nu i-am pus piedică. S-a împiedicat singură și acum dă vina pe noi. Își scapă lucrurile și vrea ca alții să i le ridice. De fapt cerșește atenție!
Judecătorul: D-nilor avocați ai acuzării aveți întrebări pentru acuzate?
Avocatul acuzării: Da! I-ați pus vreodată piedică?
Acuzate: nu
Avocatul acuzării: Ați lovit-o?
Acuzate: nu
Avocatul acuzării: I-ați trimis bilețele cu mesaje răutăcioase?
Acuzate: nu
Avocatul acuzării: Susțineți că se lovește singură?
Acuzate: Vrea doar atenție
Judecătorul: D-nilor avocați ai apărării aveți întrebări pentru acuzate?
Avocatul apărării: NU!
Judecătorul: Îl rugăm pe d-nul avocat al acuzării să prezinte probele:
Avocatul acuzării:

- Eventual hârtia pe care scria loser;
- Scrisoarea medicală;
- Mărturia martorului + Mădă

Judecătorul: Martorul este chemat să depună mărturie
Grefierul: Martorul + să vină în sală!
Apoi, îi spune jurământul, iar martorul îl repetă.

Jur că voi spune adevărul și nu voi ascunde nimic din ceea ce știu. Așa să îmi ajute Dumnezeu!

Martorul +: Jur că voi spune adevărul și nu voi ascunde nimic din ceea ce știu. Așa să îmi ajute Dumnezeu!

Judecătorul: Țin să vă anunț că mărturia mincinoasă se pedepsește cu închisoare de la unul la trei ani! Acum relatați-ne ce s-a întâmplat! La ce ați fost dumneavoastră martor.

Martorul + Eram pe hol și am văzut-o pe Mia cum i-a pus piedică, iar apoi au râs împreună de ea. Altadată, Heather a lovit-o și i-a aruncat cărțile pe jos. În ora de matematică i-au trimis bilețele răutăcioase.

Judecătorul: Cine dorește să pună întrebări martorului?

Acuzarea?

Acuzarea: NU

Apărarea?

Apărarea: NU

Judecătorul: Mai sunt și alți martori?

Avocatul apărării: Da, martorul –

Grefierul: Martorul - să vină în sală!

Apoi, îi spune jurământul, iar martorul îl repetă.

Jur că voi spune adevărul și nu voi ascunde nimic din ceea ce știu. Așa să îmi ajute Dumnezeu!

Martorul -: Jur că voi spune adevărul și nu voi ascunde nimic din ceea ce știu. Așa să îmi ajute Dumnezeu!

Judecătorul: Țin să vă anunț că mărturia mincinoasă se pedepsește cu închisoare de la unul la trei ani! Acum relatați-ne ce s-a întâmplat! La ce ați fost dumneavoastră martor.

Martorul – Eram și eu pe hol când Theodora și-a scăpat cărțile pe jos și nu este vina acuzatelor. În ceea ce privește biletul pe care era scris LOSER, trebuia să ajungă la mine. În pauza anterioară vorbisem cu Heather despre filmul pe care l-a vizionat și mi-a scris numele filmului.

Judecătorul: Cine dorește să pună întrebări martorului?

Acuzarea?

Acuzarea: Da! Ai văzut filmul cu titlul Loser? Ești sigură ca acesta există? Am căutat pe site-urile de specialitate și nu l-am găsit.

Apărarea?

Apărarea: NU

Judecătorul: Cercetarea s-a încheiat. Ofer cuvântul acuzării!

Acuzarea: Cerem sancționarea acuzatelor, deoarece acestea au supus-o pe Theodora bullying-ului un timp îndelungat! Considerăm că am demonstrat acest lucru!

Cerem o pedeapsă educativă, conform codului penal pentru minori, articolul nr. 7. Adică, fetele să participe la un program de formare civică cu ajutorul căruia să înțeleagă consecințele faptelor lor.

Judecătorul: Apărarea are cuvântul!

Apărarea: Combate

Judecătorul: Acuzatele au ultimul cuvânt

Acuzatele: Considerăm că suntem nevinovate

Judecătorul: Instanța se retrage pentru a delibera
Grefierul: Vă rugăm să vă ridicați! Instanța sosește pentru a da verdictul
Judecătorul: Instanța a hotărât următoarele: Heather, Mia și Irene se fac vinovate de infracțiunea de bullying prevăzută de articolul nr. 56 , din codul penal și aplica drept măsură participarea acuzatelor la un program de formare civică, cu ajutorul căruia să înțeleagă consecințele faptelor lor și daune morale în valoare de 5 000 de lei pentru fiecare. Sumele vor fi plătite de către părinți, fetele fiind minore.
Nimeni nu trebuie să accepte violența verbală sau fizică în școală. Soluția este cu drept de apel în 10 zile de la comunicare. Declar închisă ședința de judecată!

Fără conflicte!

Profesor: Mihaela Ţurcănaşu
Clasa: a VIII-a F
Scopul programului: reducerea animozităților existente la nivelul colectivului de elevi, creșterea coeziunii de grup, incluziune.
Metode de realizare: explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, fişe de lucru, revista clasei
Durata: 4 activități pe parcursul a mai multor ore de consiliere
Materiale utilizate:
- materiale şi informaţii oferite de psihoterapeutul Davide Bassano, formatorul cursului *Conflict Management, Emotional Intelligence, Bullying Prevention and Social Mmedia in Classroom* oferit de Europass Teacher Academy în Florenţa (12-16 august 2019).
- Goleman Daniel (2001), *Inteligenţa Emoţională*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti.
- Fişe de lucru pentru autocunoaștere.

Desfăşurarea programului pe activităţi

Nr. crt.	Titlul activităţii	Modalităţi de realizare	Modalităţi de evaluare	Observaţii
1.	Inteligenţa emoţională – prezentare generală	Frontal, prezentare PPT, discuţii aplicate	Observaţia, feedback-ul elevilor	Dezvoltarea inteligenţei emoţionale reprezintă un proces ce necesită şi activităţi particularizate pe nevoile specifice.
2.	Inteligența emoțională în sprijinul evitării și depășirii conflictelor	Frontal şi în echipe	Fişe de lucru, observaţia	În funcţie de gravitatea unor conflicte, intervenţia prof. diriginte se poate dovedi insuficientă
3.	Bullying-ul: definire, cauze, soluții.	Individual, frontal	Observaţia, feedback-ul elevilor	Soluționarea unor probleme necesită și funcționarea unei colaborări eficiente școală-părinți
4.	Autocunoașterea – aplicații	Frontal, revista clasei	Vizionarea prezentărilor	Uni elevi au dificultăți în a se prezenta în public

Evaluarea programului:

Analiză comparativă a răspunsurilor date de elevi la chestionarul inițial și final al programului, feedback oral, observarea directă, analiza fişelor de lucru au arătat că:
- Există animozităţi şi o tendinţă de segregare a grupului de elevi;
- Unii elevi cunoșteau importanța emoțiilor și a managerierii acestora pentru a depăşi situaţiile dificile ce pot apărea în grupurile de elevi sau în viaţa personală;
- Empatia este o caracteristică extrem de variabilă în interiorul grupului de elevi ai clasei;

- Exercițiile de autocunoaștere (fișele de lucru, prezentarea fiecărui elev pentru revista clasei) sunt dificile pentru majoritatea elevilor, ei fiind reticenți în a împărtăși punctele tari şi punctele slabe ce îi caracterizează;
- Activităţile s-au dovedit foarte utile, sprijinind depășirea unor conflicte existente şi integrarea elevilor din grupul de risc.

ACTIVITATEA 1

Data: 14.X.2019
Tipul activităţii: consiliere colectivă
Clasa:a VIII-a F
Tema: Inteligența emoțională – prezentare generală
Scop: Sprijinirea incluziunii elevilor din grupurile vulnerabile.
Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: Să cunoască principalele emoţii;
O2: Să realizeze importanţa emoţiilor în dezvoltarea lor armonioasă;
O3: Să analizeze principalelor elemente ale inteligenței emoționale;
O4: Să utilizeze în viața de zi cu zi elementele inteligenţei emoţionale în scopul dezvoltării personale armonioase în colectivitate.
Strategii:
▪ ***Metode şi procedee***: explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, lucru cu fişele.
▪ ***Mijloace***: prezentare PPT, coli, carioci, markere, fişe de lucru, pixuri.
▪ ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în perechi.
▪ ***Metode de evaluare a activităţii:*** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, analizarea fişelor de lucru.
Resurse:
➢ bibliografice:
- materiale şi informaţii oferite de psihoterapeutul Davide Bassano, formatorul cursului *Conflict Management, Emotional Intelligence, Bullying Prevention and Social Media in Classroom* oferit de Europass Teacher Academy în Florenţa (12-16 august 2019).
- Goleman Daniel (2001), *Inteligenţa Emoţională*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti.
- Băban, A. (2001), *Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere*, Cluj- Napoca.
- Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educațională*, Editura RAABE, București.

➢ spaţiale: sala de clasă
➢ temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric: Instalarea aparaturii pentru prezentarea PPT, notarea absențelor.
2. Captarea şi orientarea atenţiei – Este lansată întrebarea problemă:
Activităţile de dezvoltare a inteligenţei emoţională reprezintă o „modă” sau o necesitate?
Se lansează motto-ul: *Oricine poate deveni furios – e simplu. Dar să te înfurii pe cine trebuie, cât trebuie, când trebuie, pentru ceea ce trebuie şi cum trebuie nu este deloc uşor.* (Aristotel)
3. Anunţarea temei activităţii şi a competenţelor: *„Inteligenţa emoţională”*

4. Desfăşurarea activităţii

a. ***Ce este inteligenţa emoţională?*** Definiţie:

b. ***Principalele emoţii***: bucuria, tristeţea, furia, frica, uimirea, dezgustul, dispreţul

c. Elementele inteligenţei emoţionale

5. Evaluare/temă

Elevilor li s-a solicitat să realizeze câte un **coif** pentru colegii lor (minim un coif, maxim 4) într-o culoare care îl reprezintă pe colegul ales şi pe care să scrie o caracteristică a acestuia şi să lipească, eventual, o imagine care să îl reprezinte.

Evaluarea s-a realizat prin observarea directă a implicării elevilor, ea arătând interesul real existent în rândul elevilor.

ACTIVITATEA 2

Data: 21.X.2019

Tipul activităţii: consiliere colectivă
Clasa: a VIII-a F
Tema: Inteligența emoțională în sprijinul prevenirii şi depășirii conflictelor
Scop: Evidențierea importanței autocunoașterii şi managerierii emoțiilor în prevenirea conflictelor.
Obiective operaționale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:
O1: Să îşi identifice punctele tari şi punctele slabe;
O2: Să înțeleagă elementele inteligenţei emoţionale;
O3: Să îşi cunoască mai bine colegii;
O4: Să se accepte pe sine şi pe ceilalţi aşa cum sunt.
Strategii:
- ***Metode şi procedee***: explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, lucru cu fişele.
- ***Mijloace***: prezentare PPT, coli, carioci, markere, fişe de lucru, pixuri.
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în perechi.

Metode de evaluare a activităţii: observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, analizarea fişelor de lucru.
Resurse:
- bibliografice:
  - materiale şi informaţii oferite de psihoterapeutul Davide Bassano, formatorul cursului *Conflict Management, Emotional Intelligence, Bullying Prevention and Social Media in Classroom* oferit de Europass Teacher Academy în Florenţa (12-16 august 2019).
  - Goleman Daniel (2001), *Inteligenţa Emoţională*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti.
  - Băban, A. (2001), *Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere*, Cluj- Napoca.
  - Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educațională*, Editura RAABE, București.
- spaţiale: sala de clasă
- temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII
1. Moment organizatoric: Instalarea aparaturii pentru prezentarea PPT, notarea absențelor.
2. Captarea şi orientarea atenţiei – *V-a plăcut tema prin care aţi pregătit coifuri pentru colegi? Voi ce coifuri aţi primit?*
3. Anunţarea temei activităţii şi a competenţelor: *Inteligența emoțională în sprijinul evitării şi depășirii conflictelor*
4. Desfăşurarea activităţii

a. Parada coifurilor

b. Gestionarea emoţiilor

c. Exerciţii de autocunoaştere (fişele 1 şi 2)

d. Medode de gestionare a emoţiilor

5. Evaluare/asigurare feedback: Observarea elevilor, analiza fişelor.

ACTIVITATEA 3

Data: 28.X.2019

Tipul activităţii: consiliere colectivă

Clasa: a VIII-a F

Tema: Bullying-ul: definire, cauze, soluţii.

Scop: Prevenirea comportamentelor antisociale de tip bullying în rândul elevilor

Obiective operaţionale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: Să se raporteze corect la ceilalţi;

O2: Să îşi folosească în mod constructiv emoţiile;

O3: Să empatizeze cu ceilalţi;

O4: Să construiască relaţii interpersonale pozitive.

Strategii:

- ***Metode şi procedee***: explicaţia, conversaţia, brainstorming, problematizarea, lucru cu fişele.
- ***Mijloace***: prezentare PPT, coli, carioci, markere, fişe de lucru, pixuri.
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal, în perechi.

▪ ***Metode de evaluare a activităţii*:** observația sistematică și feedback-ul elevilor oferit la finalul activității, analizarea fişelor de lucru.

Resurse:

➢ bibliografice:

- materiale şi informaţii oferite de psihoterapeutul Davide Bassano, formatorul cursului *Conflict Management, Emotional Intelligence, Bullying Prevention and Social Media in Classroom* oferit de Europass Teacher Academy în Florenţa (12-16 august 2019).
- Goleman Daniel (2001), *Inteligenţa Emoţională*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti.
- Băban, A. (2001), *Consiliere educaţională, Ghid metodologic pentru orele de dirigenţie si consiliere*, Cluj- Napoca.
- Călineci, M. (coord.), 2006, *Consiliere educațională*, Editura RAABE, București.

➢ spaţiale: sala de clasă

➢ temporale: 50 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. **Moment organizatoric:** Verificarea aparaturii, distribuirea fişelor, notarea absențelor.
2. **Captarea şi orientarea atenţiei** – Se lansează întrebarea problemă: *Ați fost implicați într-un conflict la școală? Credeți că puteați evita conflictul?*
3. **Anunţarea temei activităţii şi a competenţelor:** *Bullying-ul: definire, cauze, soluții*
4. **Desfăşurarea activităţii**

   a. Definirea bullying-ului

   b. Discutarea cazurilor conflictuale prezentate de elevi, analizarea emoţiilor şi a cauzelor, identificarea de soluţii

c. Prezentarea empatiei, avantajelor şi limitelor acesteia.

d. Relaţionarea cu ceilalţi, completarea fişei de la anexa 3.

5. Evaluare/asigurare feedback: Observarea directă a relaţionării dintre elevi, analiza fişei completate de elevi.

ACTIVITATEA 4

Data: 4.11.2019
Tipul activităţii: consiliere colectivă
Clasa: a VIII-a F.
Tema: Autocunoaşterea - aplicaţii: Revista clasei
Scop: Cunoaşterea reciprocă, creşterea coeziunii grupului.
Obiective operaţionale: la finalul activităţii elevii vor fi capabili:

O1: Să conştientizeze modul de auto percepţiei şi a modului de percepţie din partea celorlalţi;
O2: Să înţeleagă şi să îşi cunoască colegii;
O3: Să capete încredere în forţele proprii şi să se prezinte în public;
O4: Să manifeste toleranţă, acceptare a propriei persoane şi a celorlalţi
Strategii:
- ***Metode şi procedee***: prezentări PPT, discursul, explicaţia.
- ***Mijloace***: prezentări PPT, fotografii.
- ***Forme de organizare a activităţii***: frontal.
- ***Metode de evaluare a activităţii***: observaţia sistematică şi feedback-ul elevilor oferit la finalul activităţii, analizarea fişelor de lucru.

Resurse:
- bibliografice:

- materiale şi informaţii oferite de psihoterapeutul Davide Bassano, formatorul cursului *Conflict Management, Emotional Intelligence, Bullying Prevention and Social Media in Classroom* oferit de Europass Teacher Academy în Florenţa (12-16 august 2019).
- Goleman Daniel (2001), *Inteligenţa Emoţională*, Ed. Curtea Veche, Bucureşti.

➢ spaţiale: sala de clasă
➢ temporale: 100 de minute

DESFĂŞURAREA ACTIVITĂŢII

1. Moment organizatoric: Instalarea prezentărilor PPT realizate de elevi, verificarea aparaturii şi notarea absenților.

2. Captarea şi orientarea atenţiei – *În acest moment suntem în cls. a VIII-a. Elevii completau în trecut oracole unde îşi transmiteau gândurile, se prezentau colegilor lor astfel încât şi peste ani să poată să fie împreună. Astăzi vom încerca şi noi să ne prezentăm colegilor, să ne transmitem din gânduri şi să realizăm o revistă a clasei.*

3. Anunţarea temei activităţii şi a competenţelor: Autocunoașterea – aplicații: Revista clasei

4. Desfăşurarea activităţii

a. Stabilirea structurii prezentării: Nume, prenume, vârstă, fraţi - surori, pasiuni, sporturi, muzică. Mesaj pentru colegi.

b. Prezentarea fiecărui elev în faţa clasei. Colegii au putut să adreseze întrebări.

c. Colectarea materialelor în vederea redactării revistei clasei

d. Publicarea revistei „Universul nostru” a clasei a VIII-a F.

5. Evaluare/Asigurare feedback - Observare directă, verificarea materialelor în varianta scrisă.

Anexa 1

Fişa de lucru

Cunoaşte-te pe tine!

Harta inimii

Cerinţă: completează spaţiile inimii astfel:

- **a.** cel puţin 3 calităţi personale, care îţi plac cel mai mult;
- **b.** cel puţin 3 lucruri din viaţa ta pe care ţi-ar plăcea să le schimbi;
- **c.** cel puţin 3 lucruri pe care le faci bine;
- **d.** cel puţin 3 cuvinte care ţi-ar plăcea să se spună despre tine.

Anexa 2

Fişa de lucru
Cunoaşte-te pe tine!
Diamantul cu nouă faţete - Valorile mele

Cerinţă:
Ierarhizează valorile personale, punând în vârful diamantului pe cea mai importantă pentru tine. *Exemple de valori:* familia, prietenia, societatea, profesia, distracţia, cultura, banii religia, justiţia, înţelegerea etc.

Anexa 3

Fişă de lucru
Autocunoaştere şi dezvoltare
Eu şi ceilalţi

Cerinţă:
Scrie pe fiecare petală ce aştepţi tu de la ceilalţi colegi de clasă.

Cuprins:

Prof. Elena Bărbieru, EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – EDUCAȚIA PENTRU TOȚI 3
Prof. Mihaela Țurcanașu, ARGUMENT 6

CAPITOLUL I: PLANURI DE ACTIVITĂȚI OUTDOOR/ÎNVĂŢARE ÎN AFARA CLASEI..... 8

Prof. Elena Bărbieru, *Să ne cunoaştem, să fim prieteni!* 8
Prof. Ana-Maria Belcescu, *Excursie la Câmpulung Moldovenesc* 12
Prof. Camelia Chiharoi, *Cultură și spiritualitate românească în nordul Moldovei* 15
Prof. Cornelia Fiscutean, *Plan activitate outdoor: aplicaţie practică* 20
Prof. Dorin Fiscutean, *Plan activitate outdoor: aplicaţie practică* 22
Prof. Geanina Grigoraș, *Mini-tabără la Vatra Moldoviţei* 24
Prof. Mihaela Țurcănașu, *Ziua Naţională de Comemorare a Holocaustului* 29

CAPITOLUL II: PLANURI DE INTERVENȚIE COLECTIVĂ PENTRU REDUCEREA NUMĂRULUI DE CONFLICTE ȘI A FENOMENULUI DE BULLYING 31

Prof. Elena Bărbieru, *Spunem NU bullying-ului!* 31
Prof. Antonina Bliorț, *Împreună facem o clasă mai bună!* 48
Prof. Mihaela Calabalic, *Împreună combatem bullying-ul!* 60
Prof. Camelia Chiharoi, *Virtuți și Valori, în acțiune pentru prevenirea bullying-ului* 66
Prof. Lotus Havârneanu, *Anatomia conflictelor !* 78
Prof. Maria Moisuc, *Împreună pentru binele tuturor!* 86
Prof. Cătălina Rusu, *Stop bullying!* 97
Prof. Mihaela Țurcanașu, *Fără conflicte!* 113

Educația incluzivă este adesea văzută ca adresându-se elevilor cu dizabilități sau cu „nevoi educaționale speciale". De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor, conform conceptului „școala pentru toți".

Fiecare copil este unic și diferit, are abilități distincte, învață în ritmul și stilul său propriu, iar școala are menirea de a se adapta și valorifica aceste particularități. De aceea, mediile educaționale incluzive, prietenoase și fără bariere ar trebui să existe în fiecare școală, astfel încât toți copiii să își dezvolte maximal potențialul academic, emoțional, fizic și social. Educația incluzivă este răspunsul la această provocare adresată educației.

Educația incluzivă este aceea în care toți copiii beneficiază de o educație de calitate, într-un mediu incluziv.

STRATEGII DIDACTICE INOVATIVE ÎN SPRIJINUL EDUCATIEI INCLUZIVE

Cofinanțat din programul Erasmus+ al Uniunii Europene

Sprijinul Comisiei Europene pentru publicarea acestei cărți nu constituie o asumare a conținutului, care reflectă numai punctul de vedere al autorilor. Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține materialul.

ISBN 978-973-0-31068-9